דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שני, כ' בשבט תשמ"ת, 8 בפברואר 1988 • גליון 19339

היום 12 עמודים • המחיר 1.20 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.04 ש"ח

היום בדבר

- קול ירושלים לשחרור פלשתין / דני רובינשטיין
- חילופי תפקידים ותחפושות / חגי אשד
- תרגיל בתורת המחירים / אמנון אסד
- 'שמאו' לליבוביץ' / יצחק רועה
- האבן כנשק חם / אוריאל בן־עמי
- כלכלה (5־4); עכשיו (9); תחבורה (10); ספורט (11); בידור (12)

מזג האויר

גשמים פזורים בבוקר. מעונן חלקית במשך היום. הטמפרטורות: ירושלים: 7־12, רמת־הגולן: 5־10, נהריה: 16־, חיפה 12־14; טבריה 12־16; עפולה: 7־13, שומרון: 7־12, תל־אביב: 12־18, ירדן: 9־19, עזה 12־17, באר־שבע: 11־15, אילת: 14־22.

3 נהרגו אתמול בגדה – ו־2 מתו מפצעיהם
רבע מיליון בעוצר • חברי עיריות התפטרו

שמיר: לא להתרגש ממרפי – אין צורך לגבש עמדה • רבין: אין נוסחת פלא; הוארך שירותה של חטיבת מילואים • מרפי נועד עם אסד – הפוסל תוכנית שולץ

מאת דני רובינשטיין, ירום לוי, דני צדקוני וחנה מאיר, כתבי "דבר"

שלושה צעירים ערבים מהכפר בית־עומר נהרגו אתמול ושני פצועים מתקריות קודמות מתו מפצעיהם, ביניהם ילד בן 10. שלושה מחברי עיריות רמאללה ואל־בירה הודיעו על התפטרותם מתפקידים וקיים חשש להתפטרויות נוספות שימוטטו את העיריות, כפי שהודיעו הבוזים והפרסומים של "מפקדת ההתנערות". בבתי החולים של מזרח־ירושלים, חברון ובית־ג'אלה מאושפזים 45 פצועים, נפגעי התקריות של היומיים האחרונים, רובם מפצעי ירי ומצבו

הלקם קשה. העוצר הורחב אתמול גם לקלקיליה ולמחנה שועפאת במזרח ירושלים והוא כולל עתה כ־250,000 מתושבי הגדה.

הגדה המערבית ומזרח ירושלים ידעו אתמול את אחד הימים הקשים מאז 1976. שביתה כללית של כל מערכות החיים ועשרות רבות של תקריות, הפגנות והתנגשויות עם כוחות הבטחון. התקרית הקשה ביותר היתה בכפר בית־עומר מדרום לגוש עציון. עד בשעות הערב, אחד ליום אתמול, נפוצו בכפר זה ובמקומות נוספים בגדה שמועות על מבצעי נקם של מתנחלים. תושבים מהכפר הכינו מבעוד בוקר מחסומי אבנים וגרוטאות, הניפו דגלים

(המשך בעמוד 2)

מאת יוסי מלמן וחן אבידן, סופרי "דבר"

אין שום חידוש בביקורו מחר של תת שר החוץ של ארה"ב ריצ'ארד מרפי, ועל כן אין צורך שישראל תגבש עמדה לקראת הביקור – כך סיכם ראש הממשלה יצחק שמיר את הדיון הקצר שהיה אתמול בממשלה לקראת ביקורו של הפקיד האמריקאי, האמור לדון כאן בקידום יוזמת השלום של ג'ורג' שולץ.

ממלא־מקומו, שמעון פרס, התערב והעיר: "אני מקווה שיהיה ברור שזו אינה עמדת הממשלה".

יצחק שמיר השיב: "זו אכן עמדתי האישית".

(המשך בעמוד 2)

הירי נמשך

המשטרה יורה פצצות גאז לעבר המפגינים בב'בל מוכואר במזרח־ירושלים. (צילום: יצחק הררי)

"ספינת השיבה" תפליג ביום ד'
קרייסקי, ג'סי ג'קסון, ח"כים מישראל ומאות עיתונאים יפליגו בה

אתונה (ע"צ). – ספינת המגורשים תצא ביום ה' 10 בפברואר, מנמל אתונה [illegible] פלשתינים, אנשי־שם מרחבי העולם ועיתונאים רבים – כך אמר אתמול עזאר אל ביטאר, ראש הנציגות הדיפלומאטית של אש"ף באתונה.

לדברי ביטאר, תקבל הספינה את השם "ספינת השיבה". מוצא להניחה ביום רביעי אחר הצהריים, מיד לאחר שיעלו על סיפונה האישים והעיתונאים הרבים שהוזמנו להפלגה. נציג אש"ף סירב למסור פרטים נוספים כלשהם על שם האניה וחברת הספנות שלה היא שייכת. הוא אמר כי פרטים אלה יפורסמו ברגע שהמוזמנים יהיו על סיפונה. כזכור, נכשלה פניה קודמת של אש"ף לחברת הספנות של מלטה "אפרואסה ליינס" שכן החברה הודיעה ביום חמישי שעבר שלא להחכיר את מאניותיה למבצע זה של אש"ף.

אש"ף מתכוון להחזיר לישראל "סמלית" כ־100 עד 200 מגורשים פלשתינים יחד עם כמה מאות אישים, ביניהם

הזמר־המלחין מיקיס תיאודורקיס והשחקנית אירנה פאפאס. הספינה אמורה להפליג מחיפה לקפריסין ולאחר מכן לחופי ישראל. המסע כולו עתיד להימשך שבועיים.

נציג אש"ף בפאריס, איברהים סוס, הוקיע אתמול־בהתאם השידור "אירופה־1" את ההחלטה המיוחסת לממשלת ישראל, לשגר אניה ועליה נפגעי טרור אל מול האניה של אש"ף. סוס הביע "בזיל, הישראלים רוצים לזרות חול בעיני דעת הקהל, כדי להציג עצמם כקורבנות של סכסוך שהם עצמם אחראים לו".

ארבעת הפלשתינים שגורשו בחודש שעבר מישראל ללבנון הודיעו אתמול כי יצאו לאתונה כדי לעלות על ספינת המגורשים. באשיר חיירי, ג'יבריל ראג'וב, איסאם האדר וג'מאל ג'בארה אמרו, כי קיבלו רשות מממשלת יוון לבוא לאתונה משם הם מתכוונים לעלות על הספינה בנמל פיראוס. בספינה יהיו גם 130 פלשתינים שגורשו על ידי ישראל מאז מלחמת

(המשך בעמוד 2)

הדו־קיום מתמוטט – אמר קולק בסיור במחנה ענתא

מאת ירום לוי, סופר "דבר"

יום עצוב עבר אתמול על ראש עיריית ירושלים טדי קולק. "הדו־קיום בעיר מתמוטט" אמר בעת שסייר יחד עם מפקד משטרת ירושלים, תנ"ץ יוסף יהודאי, במחנה הפליטים ענתא הנמצא בעוצר. "אני לא רוצה למרות אך להגיד יותר יפה מאשר זה באמת", אמר קולק.

קולק מסכים כי המצב בעיר השתנה באופן יסודי וצריך לחשוב על פתרונות אולם לדעתו אסור למהר בהסקת המסקנות.

קולק מיצר על כך שעניים לא נעשה דבר לחיסול הפער בין השירותים שמקבלים היהודים בירושלים לאלו שמקבלים הערבים. [illegible] הסיבה לכך שהעירייה הוליכה את ההחלטה הקשה להוציא להנפשה את תלמידי בתי הספר העירוניים במזרח העיר. [illegible]

את ההתפטרויות".

קולק מוצא "נחמה" בשביתה המתמשכת בבתי־החולים. "היום יש שביתה יותר חמורה בבתי־החולים וכל עם ישראל עומד מגול ולא עושה שום דבר".

במחנה הפליטים ענתא נשמר אתמול העוצר בקפדנות. השוטרים בכניסה מאפשרים כניסה רק למתנדבי "קופת חולים". אחרים מוחזרים כי אם הם נכנסים הם לא יוכלו לצאת, אחרים מנסים לערער על ההחלטה, אך תנ"ץ יהודאי היושב במכוניתו ליד המחסום משיב בשלילה. יהודאי מקבל דיווחים מכוחות המשטרה השונים הפועלים בשאר הכפרים.

העייפות על פניו ועל פניהם של פיקודיו ניכרת היטב. המשטרה מנסה להתמודד בכל המשך של הפרות הסדר אך היא כבר הגיעה לשיא כוחה. [illegible]

הלך הדו־קיום

ראש עיריית ירושלים טדי קולק בסיור בשער שכם ב־1985. (צילום: יצחק הררי)

בדו"ח ההיסטוריונים שיוגש היום:

ואלדהיים ידע על הגירושים והרצח – אך לא היה אחראי

מאת גדעון קרץ, סופר "דבר" בבריסל וכתבי סוכנויות הידיעות

לדיסנגם קורט ואלדהיים היה קצין ראשון של הריגול הצבאי, תפקיד שבדרך כלל נמסר לבעלי דרגה גבוהה יותר. לא היתה לו אחריות ישירה למעשי הטבח ולגירושים שבוצעו על־ידי היחידות שאליהן השתייך ביוון וביוגוסלאוויה, אך הוא ידע היטב על רצח אלפי פרטיזנים יוגוסלאבים ועל גירושם של יהודי יוון למחנות ההשמדה – כך קובע הבר הוועדה לחקירת עברו של ואלדהיים.

המומחה הגרמני מאנפרד מסרשמידט, ברו"ח ועדת ההיסטוריונים, בראשותו של האנס קורץ, שקטעים ממנו פורסמו אתמול בשבועון הצרפתי "לה לוהבאל די דימאנש".

הדו"ח, שיוגש היום לקאנצלר אוסטריה פראנץ ורניצקי, מנתח את עברו הצבאי של ואלדהיים בפריק המחזיק 300 עמודים ומראה בבירור שואלדהיים שיקר ביחס לתקופת השרות בעברו. ההיסטוריונים מציינים את חשיבות העמדה שתפס

(המשך בעמוד 2)

אם השביתה בממשלתיים לא תסתיים מחר

החולים ימויינו בחדרי־המיון ויישלחו לבתה"ח של קופ"ח
רמת הזיהום מסוכנת גם לבריאים – הרופאים מתנערים מן האחריות

מאת דנקה הריניש, סופרת "דבר"

חדרי המיון בבתי־החולים הממשלתיים יהפכו לתחנות עזרה ראשונה בלבד, והחולים יועברו לאשפוז בבתי־החולים של קופת־חולים הכללית, אם לא תסתיים מחר שביתת עובדי

המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים – על כך החליטו אתמול מנהלי בתי־החולים, שהתכנסו לישיבת חירום ב"איכילוב".

בדיון צויין, כי המצב התברואי

השורר כיום בבתי־החולים הממשלתיים מסוכן אף לאנשים בריאים, והסיכום הנשקף לחולים גבוה ביותר. הדברים גילו, שגם בבתי־החולים שבהם מוכנים ועדי השובתים לגלות לפעמים הבנה

ו"להרכך" את העיצומים, נוצרו תנאים שאינם מאפשרים לשאת באחריות רפואית על החולים. "החובה הרפואית שלנו היא להבטיח מינימום של טיפול רפואי

(המשך בעמוד 2)

בכתב האישום נגד מזכיר בית־משפט השלום בתל־אביב:

בהתנהגותו העבריינית הנמשכת הוא פגע קשה במערכת המשפט
יחיאל בן־עמי נאשם בגניבה, מרמה, קבלת שוחד ושיבוש חקירה

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

כתב אישום חמור הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב נגד מזכיר בתי משפט השלום באיזור תל־אביב, יחיאל בן־עמי, בן 55. בכתב האישום מפורטות עבירות של גניבה על־ידי עובד ציבור, קבלת דבר במרמה, שיבוש הליכי חקירה, קבלת שוחד והפרת אמונים.

בן־עמי שימש כמזכיר ראשי של בתי משפט השלום בתל־אביב ובתי־משפט השלום באיזור מחוז המרכז. בן שימש מטעם הנהלת בתי־המשפט כמנהל מכירות פומביות של מעוקלים בבתי־המשפט של מחוז המרכז. על־פי כתב האישום ניצל בן־עמי את תפקידו ואת מעמדו לביצוע עבירות ואף שיתף את עובדיו לבצע עבירות.

"המשיב (יחיאל בן עמי), שמעמדו בבית המשפט היה בכיר והיה איש אמונם של שופטים, גרם בהתנהגותו העבריינית המתמשכת לפגיעה קשה בשמה של המערכת המשפטית המבוססת על אמון הציבור", טוענת התובעת הלנה ביילין, המשמשת סגן בכיר לפרקליט מחוז המרכז, בבקשתה

(המשך בעמוד 2)

"פגיעה באמון הציבור"

מזכיר בית־המשפט יחיאל בן־עמי בהגשת כתב האישום. (צילום: צבי טישלר/ידיעות)

אושרה שיטת בחירת מועמדי "העבודה":

שריון לשני נציגים ערבים ויצוג מוגדל של הצעירים

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

לשכת מפלגת העבודה שהתכנסה אתמול לאשר את שיטת בחירת מועמדיה לכנסת, תיקנה את הנוסח החדש שהוגש לה לטובת שריון מועדף לשני נציגי המיעוטים וכן הגדילה את היצוג המשוריין לצעירים.

הצעת התקנון שאושרה בלשכת המפלגה תובא לאישורו של מרכז המפלגה ביום ה' השבוע. הישיבה אתמול נמשכה יותר מארבע שעות, שבמהלכן הועלו הסתייגויות והצעות תיקון שונות, רובן לא התקבלו. השר משה שחל היה השר היחיד שהשתתף בישיבה מתחילתה ועד סופה. השרים יעקב צור

השתתפו בחלק ממנה. עוד נבחר בישיבה הח"כים ז'אק אמיר, עדנה סולודר, חיים רמון, אהרן נחמיאס, מיכה חריש, שלמה הלל וכמובן עוזי ברעם ודוד ליבאי, שניהלו את הישיבה.

התיקונים המשמעותיים בהצעה שהובאה לאישור הלשכה נוגעים לייצוג המיעוטים, הצעירים ולנוהל סבבי בחירתם של המועמדים בשלב הדירוג ברשימה לכנסת. על פי התיקון, שאושר, ישוריין למועמד הערבי המקום ה־35 ברשימה ולמועמד הדרוזי המקום ה־40 ברשימה. הצעתו של ח"כ ז'אק אמיר לשריין את המקום ה־45 למועמד בדווי לא התקבלה.

תוספת מועמד משוריין לצעירים,

כלומר זוכת בחירת שני צעירים במרכז, חייבה הוספת מועמד נוסף למכסת הנבחרים במרכז המפלגה. לעומת 23 מועמדי המחוזות ייבחרו עתה במרכז 29 מועמדים. הצעתו של מזכיר המשמרת הצעירה להגדיל את מספר הצעירים המשוריינים במרכז לארבעה לא התקבלה. כן נפלה הצעתו של ימין סוויסה לשריין את המקום ה־46 ברשימה למועמד השכונות. הסעיף הנוגע לבחירת חמש הברות במרכז התקבל כלשונו.

תיקון נוסף שהתקבל בלשכה נוגע למכסת הנבחרים בכל סבב בדירוג הפנימי של המועמדים ברשימה. בהצעה שהובאה ללשכה הוצעו שלושה סיבובי בחירה.

ואנסה רדגרייב

מיליונים שולמו לריגול אחר יהודים בבריטניה

מאת דליה שחורי, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). לוב, כווית, עיראק, אש"ף ועוד שילמו מאות־אלפי ליש"ט למפלגה הטרוצקיסטית בבריטניה, שהשחקנית ואנסה רדגרייב ואחיה קורין נמנים עם מנהיגיה, בעבור ריגול אחרי אנשי מפתח יהודים בבריטניה – טוען ה"סנדיי טיימס".

על פי דו"ח כספי שהגיע לידי העתון, שולמו בין השנים 1976 ל־1983, הסכומים הבאים:

- לוב – 542,267 ליש"ט;
- כווית – 156,500 ליש"ט;
- קאטאר – 50,000 ליש"ט;
- אבו־דאבי – 25,000 ליש"ט;
- אש"ף – 29,997 ליש"ט;
- עיראק – 19,697 ליש"ט;
- שונים – 261,702 ליש"ט.

הטרוצקיסטים התבקשו לספק מידע על חברי ממשלה ופרלמנט יהודים, אנשי עסקים, ואנשי מפתח באמצעי

(המשך בעמוד 2)

שמיר בעד המתנחלים; שומרון: הם מתסיסים
מצביע: היום ומחר יהיו סוערים

מאת יוסי מלמן, ואוריאל בן־עמי סופרי "דבר" וכתבי סוכנות עתים

ראש הממשלה יצחק שמיר חולק על הערכות הרמטכ"ל בקשר לחלקם של המתנחלים בהתססת ערביי השטחים ומסרב לגנותם. כך מתברר לאחר ישיבת הממשלה אתמול.

במהלך סקירתו קבע הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון כי פעולות הנקם של המתנחלים מתסיסות עוד יותר את ערביי השטחים ומכבידות על מאמצי כוחות הבטחון להביא לרגיעה.

הרמטכ"ל גילה כי 50 מכוניות של תושבים ערבים נפגעו שלשום בפעולת נקם שאותם ביצעו, לפי החשד תושבים יהודיים מקרית־ארבע. בעקבות דבריו דרשו שר האנרגיה משה שחל ושר החינוך יצחק נבון שהממשלה תגנה את מעשי המתנחלים, אך ראש הממשלה סרב לדון בנושא באומרו שהוא אינו מופיע על סדר היום ויש צורך בבדיקה נוספת כדי לקבוע

(המשך בעמוד 2)

מס־היסף, שעון־הקיץ וחוק ההסמכה נשכחו

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

המהומות בשטחים משתקות למעשה את דיוני הממשלה, בנושאים שנים בתופסם את מרבית הזמן.

נושאים המצויים זה חודש ויותר על סדר היום אינם מגיעים לכדי בירור. כך היה גם אתמול בישיבה השבועית של הממשלה, שדחתה את הדיון בהנהגת שעון קיץ, בדרישת המערך לבטל את מס היסף ובהצעה לחוק ההסמכה. הדחיה בנושא חוק היסף היא הרביעית במספר. ההצעות להנהיג שעון קיץ ולחוקק חוק הסמכה, שיסמיך את הרשויות המקומיות לחוקק חוקים בענייני דת, נדחות בפעם השלישית ברציפות, למורת רוחם של שר הדתות זבולון המר ושר האנרגיה משה שחל, ולשמחתו של השר יצחק פרץ, המתנגד לשתי ההצעות.

לעומת זאת אישרה הממשלה את נסיעתו של השר אברהם שריר לבריטניה ולארה"ב "בענייני משרדו ובעניינים פרטיים".

ירידות שערים תלולות וחשש מהחרפת המצב

מאת שמואל רוזנבלום, סופר "דבר"

ירידות שערים תלולות נרשמו אתמול בשוק המניות זה היום השני ברציפות תוך אדישה עסקית ביותר. מניות השוק הכבדות ירדו בשיעור של 5־6 אחוזים בממוצע, במניות הזעפשיות נרשמו ירידות של עד 10 אחוזים ובמספר רב של

(המשך בעמוד 2)

מצרי נשאר ב"הדסה"

מאת ירום לוי, סופר "דבר" בירושלים

מושתל הלב עובדיה מצרי ישאר בבית החולים "הדסה" בירושלים עוד מספר ימים.

דוברת בית החולים אישרה אמש כי מצרי אושפז לאחר שחש ברע ועבר סדרת בדיקות, בין היתר להתאמת התרופות שהוא מקבל באופן סדיר נגד תופעת הדחיה של הלב.

הרופאים מקווים כי הוא יוכל לעזוב את בית החולים תוך כמה ימים.

הגשמים ייפסקו היום

מאת אריה אורח, סופר "דבר"

הגשמים המקומיים הפזורים שירדו אתמול במשך היום והלילה, "ייפסקו היום בהדרגה", אמר אמש החזאי אורי בק לסופר "דבר". "אבל אלה אינם גשמים של מי־יורה־עה, אלא גשמים של פודשים־משהו", הדגיש.

בתשובה על שאלה אמר החזאי בק, כי עד יום ה' אינו צופה התחדשות הגשם. הפסקת הגשמים תלווה בעליה הדרגתית של מידות־החום.

مكذا من الاحبل

אמבולנס למפגינים

המשטרה השתמשה אתמול ברכב המוסווה כאמבולנס ערבי, כדי ללכוד מפגינים בג'בל מוכבר. (צילום: רחמים ישראל).

ב־85־87 עלו הארנונות ב־2,300 אחוזים בממוצע

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

שיעורי הארנונות ברשויות המקומיות עלו בשלוש השנים האחרונות 1985־1987 בשעורים של כ־2,300 אחוז בממוצע באותן מצטבר. זאת, לעומת שיעור אינפלציה מצטבר של 1,156 אחוז בבהלך אותה תקופה. זהו גידול של פי שנים לערך מעבר לעליית המדד.

הממצאים הללו ואחרים יוגשו היום על־ידי נציגי איגוד לשכות המסחר לוועדת הכספים של הכנסת, העוסקת לדון בנושא הארנונות העירוניות.

האיגוד תובע הקמת ועדה מיוחדת שתבדוק ותציע רפורמה יסודית בשיטת הגביה של המיסוי העירוני וזאת תוך קביעת קריטריונים אחידים, שיחייבו את כל הרשויות המקומיות.

סופר „דבר" מציין, כי גם בשנה האחרונה הועלו שיעורי הארנונות בשיעורים גבוהים בהרבה מעבר לשיעורי האינפלציה וזאת על אף שהכנסת הגבילה בחוק את העלאת הארנונות לשיעור מירבי של 22 אחוז בלבד.

האיגוד, כך נמסר אתמול ל„דבר", תובע להקפיא לחלוטין את הארנונות לשנת התקציב הקרובה ברמתן הנומינלית לשנה הקודמת. גם ללא כל תוספת על הארנונות, אומר האיגוד, מובטחת לרשויות המקומיות תוספת ריאלית הנותנת להן מרחב פעולה מבלי שיהיה צורך בהעלאות כלשהן.

האיגוד גם תובע, שהכנסת תורה לכל הרשויות המקומיות, שכבר החליטו על העלאה כלשהי בארנונות, לבטל את ההחלטה ולהחזיר את הארנונות לרמה הקודמת.

הדיקן מבקש לעכב ההליכים נגד חשודים בתמיכה באש"ף

(ע). – דיקן הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, ד"ר גבריאל מלכה, פנה למשטרה בבקשה לעכב את ההליכים המשפטיים נגד שלושה סטודנטים הנאשמים בפני בית משפט השלום שבעיר בתמיכה בארגון טרוריסטי.

המשטרה הגישה לבית המשפט כתב אישום נגד: פאעור יוסף פאעור, בן 26, מהכפר חורפיש וליד דורי דיאב בן 23 מכפר תמרה, וג'עפר סמיר פרח בן 21 מחיפה.

המשטרה טוענת, כי שלושת הסטודנטים הביעו אהדה ותמיכה בארגון טרוריסטי, במהלך ספירת הקולות בבחירות לוועד אגודת הסטודנטים באוניברסיטת חיפה, שנערכו באפריל 85', כשהתריסו ואמרו "אנחנו אש"פ ואש"ף ישב במעצה". התביעה טוענת כי שני הנאשמים וליד וג'עפר נטלו חלק בתיגרה שהתפתחה במקום עם סטודנטים יהודים.

סניגורם של הנאשמים ה"ה עו"ד מוחמד מיעארי, ביקש מבית המשפט להשהות את הדיון המשפטי, לאור פנייתו של דיקן הסטודנטים באוניברסיטה, גבריאל מלכה, שביקש לעכב את ההליכים נגד השלושה, שהביעו, לטענתו, חרטה על התקרית.

דיקן הסטודנטים מציין עוד בפנייה לעיכוב הליכים, כי „האווירה בקמפוס באוניברסיטה השתפרה מאז אפריל 85' ועד היום לאין שיעור והיחסים השוררים בין הסטודנטים מעידים על נסיונות להתעלות על הבעיות".

„ספינת השיבה"

(סוף מעמוד 1)

ששת הימים.

עתון הערב היווני „אלפתרוטיפיה" מסר אתמול שבין האישים שיעלו על ספינת המגורשים יהיו קנצלר אוסטריה לשעבר ברונו קרייסקי והכומר ג'סי ג'קסון. דובר אש"ף באתונה אישר בעקיפין שממשלת ישראל טרם נתנה רשות לאניה להיכנס למים הטריטוריאלים של ישראל.

איש הכנסיה הצרפתי הבישוף ז'אק גאיו שהודיע כי יהיה בין נוסעי ספינת „אקסודוס" של אש"ף, אמר אמש בפאריס, כי יהיה מוכן גם לעלות על ספינת נפגעי טרור ישראלים אם זו תשוגר מול הספינה של אש"ף. „אני נוסע בשליחות של שלום ולא התגרות", אמר גאיו בתחנת השידור „אירופה־1", „וכדי לעודד את ישראל לקבל את קיום הפלשתינים".

נציג אש"ף בפאריס איברהים סוס אמר ל„אירופה־1", כי „ישראלים רבים מאוד" יהיו על הספינה של אש"ף. „במקום לשגר ספינת נגד של גורמים קיצוניים", אמר סוס, „על ישראל לשגר ספינה שתקבל את הבאים בברכת ברוכים הבאים, כמו ששבו הביתה אחרי גלות ארוכה כדי להוכיח שאפשר לחיות יחד". שגריר ישראל עובדיה סופר אמר, כי מדובר בספינת טרור וכי חבל שאי אפשר להקים את המתים נרצחי פעולות הטרור ולשגר אותם באניה מול הבאים.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מרכזה
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/6/547".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8242 חלקות 3, 4, רחובות, הרצ"ם, הקליד בן עזרא, יוסי בן יוסי.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת הוראות לאזור מגורים, לדרך לשטח להשלמה ולשטח בנין ציבורי, התוויית דרך וקביעת קוי בנין.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3449 התשכ"ז עמ' 1605 ובעתון בוקר שער מתאריך 30.3.87 ובעתון ערב מעריב מתאריך 30.3.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף הצופה מתאריך 30.3.87 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

דבר
DAVAR دبار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברנע

המו"ל - „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203, ת.ד 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111
33106

בקרוב – דו"ח מצ"ח בפרשת העתונאי ח'ורי

מאת טלי זלינגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

בימים הקרובים תסתיים חקירת המשטרה הצבאית החוקרת בפרשת הדו"ח שמסר העתונאי מכרם חורי מהז'ל בעיתון „העיר" לפני כחודשיים בעדות ראייה מהמהומות בעזה.

גורם צבאי בכיר מסר, כי חקירת המשטרה הצבאית החוקרת התארכה מאוד, והלקח שהופק מהטיפול בבירור הזה הוא כי יש להפקיד חקירות מסוג זה בידי גורמי הפיקוד הצבאי המרחבי. נודע כי צה"ל יימנע מלהרבות בחקירות מסוג זה ויהיה סלקטיבי בבחירת מקרי תלונה שיופנו אליו.

כמעט חודשיים אחרי שצולם סרט של רשת הטלוויזיה אנ.בי.סי. המראה כיצד מסיעים חיילים בקומנדקר בעזה, נער ערבי על מכסה המנוע להיות להם מגן חי, עדיין לא הושלמה החקירה שתגלה מי החיילים והמפקדים שהיו מעורבים במעשה לא־חוקי זה. בצה"ל הובהר באורח לא רשמי, כי אף שניתנה הנחיה לפיקוד הדרום לבדוק את העניין, לא מייחסים ראשי הצבא עדיפות לבדיקה הזאת והיא משתהה על־כן מאוד.

יעקב חסדאי ו„לאור" ברשימה לכנסת הבאה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגה

אל"מ (מיל.), ד"ר יעקב חסדאי, מתכוון למסור את התנועה הרעיונית שבראשה הוא עומד. „לאור", לרשימה שתרוץ לכנסת בבחירות הקרובות.

תשע שנים מקיים ד"ר חסדאי פעילות רעיונית בחוגי בית, בהרצאות ובמאמרים ואף זכה לכינוי „נביא זעם". באחרונה גיבשה הקבוצה שבראשה הוא עומד, המורכבת מעשרות יוצאי צבא, החלטה להפוך את פעילותם לפעילות פוליטית מקובלת.

ד"ר חסדאי אמר אמש ל„דבר" כי הוא ועמיתיו פסלו מלכתחילה את האפשרות להצטרף לאחת המפלגות הקיימות כיון שלדבריו „המערכת המפלגתית היא מערכת שכללי המשחק שלה פגומים ביסודם". לשאלה אם הוא מודע לדפוסי ההצבעה השמרניים של הבוחר הישראלי, המסכלים כמעט מלכתחילה הצלחה של מפלגה חדשה, השיב, כי כהיסטוריון למד שדפוסי הצבעה משתנים בתקופות משבר, וכי התקופה הנוכחית היא תקופה משברית במיוחד ולכן גם החליטו האנשים בקבוצתו לעלות על המסלול הפוליטי.

חסדאי היה מעורב בזמנו באיסוף החומר לוועדת אגרנט.

מתייקרים: סוכר, בירה מרגרינה ואבקת מרק

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

מחירי בירה מסוג „באדוויזר" יועלו החל מהיום בשיעור של 13.6 אחוז, בירה מסוגים אחרים וכן משקה לתת יועלו בשיעור של 7 אחוזים. מחירי אבקת מרק בשעור של 9 אחוזים, מחירי הסוכר 8 אחוזים ומחירי המרגרינה אף הם ב־8 אחוזים.

ממשרד התעשייה והמסחר נמסר אתמול, כי השינויים במחירים אושרו לאחר בדיקה של כלכלני המשרד, שהצביעה על הצורך בהעלאות מחירים בשל ייקור תשומות הייצור. נמסר, כי בנוסף להיתרים להעלאות מחירים נקבעו גם מחירים מירביים לרוב המוצרים הללו.

אמש בקונצרט

כך עושים מוסיקה

מאת יהודה כהן

התזמורת הקאמרית הישראלית הגישה אמש בבית־החייל בתל־אביב קונצרט בעל תכנית חורגת מן השיגרה שבמרכזה עמד הקונצ'רטו לויולה מאת המלחין הסולני קז'ישטוף פנדרצקי שהיה מנצח הערב.

היצירה מולחנת בשפה מוסיקלית מובנת מאד: מבנה שונה מן המסורת התלת־פרקית: את הקונצ'רטו מרכיבות שש ואריאציות על נושא מלודי המופרדות זו מזו בקאדנצות. הויולן דניאל בנימיני ניגן את תפקיד הסולו המבריק והקשה בשליטה מצויינת בכלי וברגש רב, השיתוף עם התזמורת היה מלא ומדייק הודות לשרביטו הבטוח ואישיותו של המלחין־המנצח פנדרצקי.

כך הורגש גם בעת השמעת הסימפוניה מספר 14 של שוסטקוביץ' שמורכבת מ־11 קטעי זימרה לתרגומים רוסיים של פיוטים מאת ארבעה משוררים של עמים שונים. נושאם של כולם סובב את המוות. הזמרים אמנם לא היו על רמה אחת. הבאס בוריס כרמלי שר בקול רחוי ומאומן ובהיגוי ברור. קולה של זמרת הסופראן אילנה קניג (ליסנסקיה) היה דק וחסר הבעה.

בפתח התכנית ניגנה התזמורת בחן רב את הסוויטה „קולה ברזניוך" מאת המלחין הפולני קז'יאוש בידר המנוסחת בסגנון עתיק, אומנם בפרספקטיבה הרמונית מודרנית.

החולים

(סוף מעמוד 1)

בתנאי בטיחות רפואית וזה נכפר מאיתנו בימים האחרונים" – אמר פרופ' דן מיכאלי, מנהל המרכז הרפואי בתל־אביב ומ"מ יו"ר ארגון מנהלי בתי־החולים הממשלתיים. פרופ' מיכאלי ציין, כי שביתת עובדי המינהל והמשק, הנמשכת זה היום התשיעי, חיסלה את תנאי הבטיחות הרפואית, ושביתת עובדי המעבדות והעובדים הפארא־רפואיים והשביתה הצפויה של טכנאי הרנטגן – אינן מאפשרות להבטיח אפילו את מינימום הטיפול הרפואי".

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי מסר בתגובה להחלטת מנהלי בתי־החולים, כי סגירת חדרי מיון או כל צמצום נוסף בפעילות בתי־החולים ייעשו אך ורק על־ידי הנהלת משרד הבריאות.

עובדי המינהל המשק נשארו גם אתמול דבקים בתביעתם להשוואה מלאה של תנאי עבודתם ושכרם לאלה שמקבלים העובדים בתפקידים מקבילים בבתי־החולים של קופת־חולים. „אנחנו מבקשים השוואה, הם דוחים את ההשוואה ומציעים לנו תוספת שכר מעורית ביותר", טענו המנהיגים אתמול מול הוועד הפועל של ההסתדרות.

אתמול פתחו בעיצומים עובדי המשרד הראשי של משרד הבריאות, לשכות הבריאות, המכונים, מחסני האספקה ויחידות אחרות, ששבתו כשבוע שעבר במשך שלושה ימים. בעקבות העיצומים אין משוחררים מתעלמים משלוחי תרופות ומזון, אין מספקים ציוד רפואי וכו'. העובדים תובעים השוואה עם עובדי קופת־חולים הכללית.

רופאי המדינה והרופאים הטורדים ממשיכים בהשבתת חדרי הגיוס. בשבעה בתי־חולים יבוצעו היום ניתוחים דחופים בלבד: „איכילוב" ו„רוקח" בתל־אביב, „שערי צדק" בירושלים, „רוטשילד" בחיפה, „קפלן" ברחובות, „העמק" בעפולה, ו„אסף הרופא" בצריפין.

הדיון בממשלה

הממשלה דנה אתמול במשך כשעה במצב במערכת הבריאות ועל פי הצעתה של שרת הבריאות החליט ראש הממשלה להמתין עד מחר בנקיטת הצעדים נגד עובדי המינהל המשק, על אף כי שר האוצר תבע להוציא מיד צווי ריתוק.

נושא השכר של עובדי שירותי הבריאות הועלה אתמול בישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות. הוועדה קבעה, כי יש לחתור מהקום לכך שכולם יקבלו שכר אחיד. הוטל על האגף לאיגוד מקצועי לפעול בהתאם ולגבש הצעות לדיון ואישור המוסדות ההסתדרותיים הנוגעים בדבר.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר סקר בישיבת הוועדה המרכזת את המגעים שהיו לו וליו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ליישוב הסכסוך של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים. „עשינו מאמצים עליונים ליישוב הסכסוך ולעשות צדק עם העובדים הזכאים לכך", אמר קיסר, „לא היה מקום להפוך את בית ההסתדרות לכתובת להפגנת העובדים". לדבריו, דווח נציגי העובדים הצעות מעשיות, שניתן היה לראותן כבסיס להחזרת העבודה לתקנה, ובמקום זאת הם שעו לעצות קיצוניות של „יועצים" למיניהם, שמעוניינים לגרום לכך שהשביתה תימשך".

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד הבהיר, כי ההסתדרות עשתה מצדה את כל הנדרש כדי להקל על עבודות ועדת פרה, שמתפקידה להשוות את השכר התנאים של עובדי המינהל המשק בבתי־החולים הממשלתיים עם עובדי קופת־חולים, והמציאה לוועדה את כל החומר הרלוונטי.

הוועדה המרכזת קראה לממשלה לא לעמוד מן הצד ולא להתנער מאחריותה לנעשה במערכת חיונית הסובלת מקשיים גדולים. „מחובתה של הממשלה להעמיד לרשות המערכת את האמצעים הדרושים למען הבטחת השירות לחולים", אמר.

3 נהרגו ו־2 מתו

(סוף מעמוד 1)

פלשתינאים ועם בוקר, לאחר קריאות להפגנה שהושמעו במסגד, יצאו לעבר הכביש הראשי. צה"ל כיתר את הכפר וניסה להכניס את המפגינים לתוכו. החיילים ירו וכתוצאה מהירי נהרגו 3 צעירים, עימאד אל־צברנה, בן 25, מחמד סויהא, בן 22, ותחסין גדאר, בן 18. שניים מהם נקברו אתמול.

לא הרחק משם, במחנה אל־ערוב, נקברה הצעירה בת הי"ז אנתצאר שריף שנהרגה שלשום בערב. בכפר בית־עומר ובמחנה אל־ערוב שורר עוצר.

בבית החולים „מקאסד אל־חיריה" בהר הזיתים בירושלים מת אתמול מפצעיו הילד בן ה־10 תאמר דעקי מהכפר בדוקה בשומרון שנפצע לפני יומיים. עוד מת בבית החולים רמי עכליכ בן ה־15 מדיר אל־בלאח ברצועת עזה, שנפצע גם הוא לפני ימים אחדים. מבית החולים נמסר, כי מאושפזים בו 31 פצועים ורובם מירי שהגיעו אתמול מקאסד־אל שבמזרח ירושלים, מבית־עומר, מכפר־נבאללה והדיר־עמאר שבנפת רמאללה ומחלחול. פצוע קשה הובא לבית החולים ממחנה הפליטים עקבת־ג'אבר שמזרחה ליריחו, שם היתה אתמול הפגנה שבמהלכה נשרפה תחנת המשטרה המקומית. על המחנה הוטל עוצר.

הפרות סדר – גם סביב ירושלים

גל הפרות הסדר בכפרים שמסביב לירושלים נמשך גם אתמול. העוצר שהוטל אתמול על מחנה הפליטים ענתה יימשך ורק הערב יוחלט אם להמשיכו גם מחר.

אתמול נעצרו חשודים רבים בהתפרעות הסתה. המשטרה פיזרה הפגנות תוך שימוש בגז מדמיע וכדורי־גומי בסיוע מסוק. העוצר על מחנה ענתה שמצפון לירושלים הוטל לאחר שבמשך כל יום שבת היו שם התפרעויות. קצין בכיר הסביר, כי למעשה עומד מחנה זה במרכז ההתפרעויות מאז החלו המהומות לפני חודשיים. בשעה שש בבוקר עברו ביישוב ג'יפים והודיעו לתושבים לא לצאת מן הבתים. במשטרת ירושלים הסבירו, כי העוצר הוטל בבוקר כשמרבית התושבים נמצאו בבתים.

כוח של כמאה שוטרים שמר על העוצר ולא איפשר לאיש מתושבי המחנה לצאת. בכפר ענתות הסמוך, המרוחק כחצי קילומטר בלבד ונמצא בתחום השליטה של הצבא, נמשכו ההפגנות. צעירים הבעירו צמיגים, הניפו דגל אש"פ ואף ניסו להתקרב למחסום העוצר. הפרות סדר חמורות היו אתמול באיזור ג'בל מוקבר. כמאתיים צעירים עלו מן הכפר לשאתי תלפיות מזרח. כוח משטרה קידם את פניהם במטח של כדורי גומי וגז מדמיע והצעירים ברחו, חלקם לכפר וחלקם להאריות סמוך לו. שלושה מתפרעים נעצרו. נראה כי אם יימשכו באיזור זה ההתפרעויות, תאלץ המשטרה להטיל עליו עוצר.

כוח של היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור נכנס לכפר עיסויה לאחר שהובערו שם צמיגים וצעירים ניפצו שמשת אוטובוס בכביש מעלה אדומים. בסיוע מסוק שעקב אחר המתפרעים עצרו הלוחמים שלושה חשודים. יצוין, כי הפרות הסדר בכפר התגברו כאשר צוות שלוחיה נכנס לכפר והחל לצלם.

בעיר העתיקה נזרקו אבנים. המשטרה פיזרה צעירים בגאז מדמיע ליד שער האשפות שרגמו אוטובוס בקו מס' 1 ושמשתו נופצה. מוקד הפרות סדר נוסף היה אתמול בכביש שועפאט. המשטרה שמה דגש על אבטחת קו 25 בניסיון לשים קץ לתופעה של הפגיעה באוטובוסים.

שלושה תושבים יהודים מיהודה ושומרון נרגמו אתמול באבנים ונזקקו לטיפול רפואי. בכפר עין יברוד שליד עפרה נרגם באבנים יוסי אפיק תושב עפרה ונפגע בראשו. האחראית על הבטחון בישוב תקוע, הדר אורנדסל נרגמה גם היא באבנים ונפצעה בראשה. השניים נזקקו לטיפול רפואי ולתפרים בראשם. תושב הישוב מעלה לבונה זאב רייבין, המשמש כמזכיר ישיבת קבר־יוסף בשכם, נרגם באבנים ורכבו ניזוק קשה בכפר פייגה שבאזור מטה בנימין.

שמיר

(סוף מעמוד 1)

בכך דוחה למעשה ראש הממשלה את הצעתו של השר לקליטת עלייה יעקב צור. השר צור ביקש מראש הממשלה שהממשלה תגבש עמדה מוסכמת לקראת הביקור.

„אין נוסחת פלא לגמור ביום אן יומיים", אמר שר הבטחון יצחק רבין בדיון אתמול בישיבת הממשלה בקשר למצב בשטחים. „אבל אני מאמין שבמאבק מי יתעייף קודם, כושר העמידה של מדינת ישראל, צה"ל וכוחות הבטחון גדולים מאלה של הפלשתינים".

שר הבטחון הוסיף: „עומדנו בתקופות קשות יותר, ותגברנו או נתגבר גם היום. בהתמודדות בינינו לבין הדרך שבה מתבצעת פעולות האלימות ובנסיון להביא לרגיעה נדרשים אורך רוח, סבלנות, ולבסוף נשיג את המטרה".

שר הבטחון גילה כי שירות חטיבת מילואים ששירתה בשטחים הוארך, אך אנשיה קיבלו זאת בהבנה. „שום חייל לא ביקש להשתחרר". רבין הדגיש, כי צה"ל זקוק לגיבוי. „הממשלה תיתן לו את הגיבוי הזה, אני מעריך שהדרג אשר יהיה מעורב לו על ...".

הנשיא אסד נועד אמש ברמשק עם עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי שמסר לו שדר מאת הנשיא רייגן. בעקבות הפגישה מסרו מקורות דיפלומטיים ברמשק שאסד דוחה את הרעיונות האמריקאיים החדשים לקידום תהליך השלום באיזור.

בהתנהגותו

(סוף מעמוד 1)

לעצור את בן־עמי עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

בכתב האישום מפורטת התובעת שורת עבירות. לטענתה במרוצת שנת 1982, כשהוא מנצל את תפקידו ומעמדו, הוא גנב פריטים מעוקלים מהמוחסנים של ההוצאה לפועל שעליהם היה ממונה, בעוד מזכיר בית משפט השלום בפתח־תקווה ראובן רוזנברג ומזכיר בית המשפט בבתיים ארגון בקשי מסייעים בידיו. בין יתר הגניבות: תמרוקים, עגלות תינוק, מכשירי טלוויזיה, וידיאו ועוד.

ואלדהיים

(סוף מעמוד 1)

ואלדהיים בוורמאכט הנאצי וקובעים, כי היה שותף לפשע באמצעות ידיעת הפעולות הנפשעות שביצע מטה היחידה אליו השתייך. הוועדה מציינת, כי מרבית הממונים הישירים של ואלדהיים נדונו בעבר על פשעי מלחמה.

„כל הפקודות הגיעו, במובן של דבר מהיטלר – כלומר מן האוטוריטה הגרמנית, אך ואלדהיים היה קצין הביון בעל המידע הרב ביותר על הפקודות שניתנו ליחידות הגרמניות בבלקנים משום שכתב את יומן הקרב של מטה יחידתו", אומר חבר הוועדה המומחה הגרמני מאנפרד מסרשמידט שחקר את תקופת שירותו של ואלדהיים בבלקנים.

מיליונים שולמו לריגול

(סוף מעמוד 1)

התקשורת. בכספי שקיבלו מימנו הבריטים את עתון המפלגה, וקנו ציוד אשר ישמש אותם בעתיד „לכשתפרוץ המהפכה".

מקורות במפלגה ספרו, כי ברשימת היהודים נכללו ליאון בריטן, סר קית ג'וזף, לורד יאנג ואחיו סטיוארט, שהיה אז מנכ"ל ה„בי.בי.סי". למעשה, לא סרחו הטרוצקיסטים יותר מרי, וקיבצו את המידע שלהם מספרי השנה היהודיים ומהשבועון „ג'ואיש כרוניקל", אך הלובים היו מרוצים.

עבודת הריגול החלה באפריל 1976, אחרי שנחתם הסכם סודי בין קודין הדגרייב לנציג ממשלת טריפולי. נראה, כי הקשרים עם עיראק נותקו ב־1983, כאשר המפלגה הסכימה עם תמיכת הלובים באיראן במלחמת איראן־עיראק, והקשרים עם לוב נותקו ב־1984, בעקבות סגירת „משרד העם" הלובי בלונדון אחרי ששוטרת בריטית נרצחה. המפלגה התפרקה ב־1985, אחרי שמנהיגה הילי פוטר בעקבות ניצול מעמדו לקיום יחסי מין עם 26 חברות מפלגה.

גילוי הפרשה עורר הדהדה בשבבים יהודים בבריטניה. חבר הפרלמנט השמרני מיכאל לתם, יו"ר הקבוצה הפרלמנטארית הישראלית בריטית, אמר כי „זו חשיפה מבהילה, מרגיזה, יש לספק לארגונים רשימות על יהודים שכן אנשים ברשימות קיצוניות הם בסכנת מוות".

הסקוטלנד יארד אמר, כי אם יוגשו תלונות יפתח בחקירה. אנשי־מפתח יהודים רבים עומדים בקשר עם הענף המיוחד של הסקוטלנד יארד בקשר לאיומים על בטחונם.

ירידות שערים תלולות

(סוף מעמוד 1)

מניות נרשם שער מוכרים בלבד תוך הגנת אי־הנבנות לקלוט היצעים בירידות מירביות.

היצעים נרשמו גם למרבית סדרות האג"ח. הפדיונות בקרנות הנאמנות נמשכו בהיקף בינוני וזאת עקב ההמוסדות התיים שנגרמו למשקיעים בקרנות מאז תחילת השנה. מנהלי הקרנות מצפים בלחץ גדול עקב הפדיונות הצורך לממן אותם באמצעות מכירת ניירות שערים תלולות.

מומחים בשוק ההון צופים להמשך המולשה בבורסה עד אשר יובהרו נושאים בהם עוסקת ועדת שישינסקי וכן שיטת המסחר החדשה במשתנים. גם בעלי העניין שנטו לרכוש מניות באחרונה הורידו פרופיל פעילות בימים האחרונים.

שמיר בעד המתנחלים

(סוף מעמוד 1)

בברור מי אחראי למעשה.

ימים מוערים

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע הופיע אמש בפני כ־350 תושבי גוש עציון בישוב אפרת והודיע כי היום ומחר צפויים ימים סוערים ביהודה ושומרון. מצנע שיבח את התושבים על שיתוף הפעולה והזהירם כי רק צה"ל מוסמך לשלוט בבטחון האיזור.

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
פרופ' פנחס אפרתי ז"ל
יתקיימו ביום רביעי 10.2.88 בשעה 16.00
גילוי מצבה בבית העלמין החדש ברחובות
ואזכרה בשעה 18.00 באולם ההרצאות הגדול
בבית־חולים קפלן רחובות
מוקירי זכרו מוזמנים
המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו לעבודה
דב לויט ז"ל
תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה והעובדים

להברתנו יצחקי לבנה
אתך באבלך במות עליך
אביך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
רוניק שלמה
במות אביו ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

לסמי וניקול
תנחומינו במות האב
ליאון לניץ ז"ל
בית תל קציר

לחברנו ישראל פנחס
איתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברתנו אלהרר שושנה
אתך באבלך במות עליך
אמך ז"ל
בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו
של חברנו לעבודה (בגימלאות)
פרנקו אברהם ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

שר הכלכלה והתקשורת
לאלי הורביץ
ובני המשפחה
תנחומי על מות
האב ז"ל
גד יעקובי

לחברנו רם לוי
איתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים בצערו של חברנו
זוהר בן־יהודה ומשפחתו
במות עליו האם
בתיה בן־יהודה ז"ל
בית אורים

מועצה אזורית עמק הירדן

מכרז מס' 3/88

המועצה האזורית עמק הירדן מזמינה בזאת הצעות מקבלנים לבניית קומה שלישית לבניין המכללה האזורית עמק הירדן, בגובה בשטח של 977 מ"ר.
תיק המכרז אפשר לקבל במחלקה הטכנית של מועצה אזורית עמק הירדן בין השעות 8.00 – 13.00 תמורת תשלום של 700 ש"ח, שלא יוחזר.
על מגיש ההצעה לצרף:
1. ערבות בנקאית ע"ס 5% מערך ההצעה למשך 60 יום לקיום ההצעה.
2. אישור על ניהול ספרים כחוק ועוסק מורשה לענייני מס ערך מוסף.
3. אישור על רשום קבלנים בסוג המתאים.
את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה לתיבת המכרזים שבמשרד מזכיר המועצה עד יום 1.3.88 בשעה 12.00 בצהריים.
פתיחת המכרז תעשה בו ביום בשעה 13.00 אחה"צ.
סיור קבלנים ייערך ביום 18.2.88 בשעה 9.00 בבוקר – ביפגשים בחצר המכללה בצמח.
הצעה שלא יצורפו אליה המסמכים הדרושים, לא תלקח בחשבון.
אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או הצעה אחרת כל שהיא.
ביצוע הפרויקט מותנה בקבלת מימון מתאים.
זאב שני, ראש המועצה

פקודת החברות (נוסח חדש)
הודעה על קבלת החלטה מיוחדת
לפי סעיפים 25 ו־26 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983
של טכנולוגיות לשמור הסביבה בע"מ (מקודם אירסטם בע"מ)
ח.פ. 51־112888־5
החברה מתכבדת בזאת למסור הודעה כי ביום 31 בדצמבר 1987 באסיפה כללית שלא מן המניין התקבלה ההחלטה הבאה, בדבר שינוי הוראות תזכיר החברה כהחלטה מיוחדת:
לתזכיר החברה תיווספנה ההוראות הבאות:
1. לעסוק בכל הדרך וכל אופן בפתוח ו/או בטיפול בבעיות איכות ושימור הסביבה בישראל ומחוץ לישראל ולעסוק בכל הפעולות הדרושות לצורך כך.
2. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל תעסוק החברה בטיפול במיחזור פסולת כולל פסולת תעשייתית וכן בטיפול במיחזור של מים ותוצרים אחרים.
3. לפתח, לקנות, לשכור, למכור, להשכיר ולהחכיר טכנולוגיות, ידע והיתר"ב הקשורים ו/או הנוגעים ו/או הנוגעים לטיפול בבעיות איכות ושימור הסביבה בארץ ובעולם.
4. להקים, להפעיל ולהחזיק מפעלים האתרים למיחזור פסולת תעשייתית ושאינה תעשייתית, מים, שפכים וכיוצ"ב ובכלל זה הובלת הפסולת, אחסונה וכן שיווק המכירה של מוצרי המיחזור.
5. עשיית כל פעולה מסחרית ו/או פיננסית הקשורה לתחום איכות ושימור הסביבה בישראל ולמכלול עיסוקיה של החברה אף אם איננה מפורטת במפורש.
מנהרוך יחיאל
יועץ המשפטי

חוסיין בבון

שר החוץ המערב־גרמני האנס דיטריך גנשר והוסיין מלך ירדן בנמל התעופה של בון עם בואו של הוסיין לביקור בן שלושה ימים בגרמניה, אתמול אחה"צ. (צילום: א.פ.)

מחבל שתקף מטוס אל־על ב־68 נלכד בקנדה עם דרכון מזוייף

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

מחבל שתקף לפני 19 שנה מטוס של "אל־על" באתונה, רצח נוסע ופצע דיילת, נלכד בקנדה עם דרכון מזוייף. משפטו על כניסה בלתי חוקית עומד להיפתח באונטריו בראשית השבוע הבא.

יו"ר איגוד הטייסים הישראלי, הקברניט יצחק גונן, תובע מקנדה שתעמיד את המחבל לדין על מעשה הטרור או שתסגירו לישראל לשם כך. הקברניט גונן אמר, כי לקנדה, החתומה על כל האמנות הבין־לאומיות נגד הטרור, חובה לפעול נגד המחבל באחת משתי הדרכים.

גונן עומד להעלות את הנושא בהנהלת איגוד הטייסים הבין־לאומי, איפלפ"א, המתכנסת מחרתיים בלונדון, בתביעה שהאירגון יתערב בעניין זה בקנדה. נשיא איפלפ"א הוא הקברניט הקנדי רג'ינלד סמית.

המחבל הוא מחמוד מוחמד עסא מוחמד, שתקף ב־26 בדצמבר 1968 יחד עם מחבל נוסף מטוס "אל־על" באתונה. בהתקפה נהרג נוסע ודיילת נפצעה. המחבל נלכד והועמד לדין. בית־המשפט היווני גזר עליו 19 שנות מאסר. אולם ממשלת יוון שיחררה אותו זמן קצר לאחר המשפט. בשבוע שעבר נלכד המחבל בקנדה כשבידו דרכון מזוייף.

6 אנשי אש"ף התאמנו בהפעלת ציוד קשר צבאי בדרום אנגליה

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – שישה אנשי אש"ף התאמנו בהפעלת ציוד קשר צבאי מתוחכם במשך ארבעה שבועות במתקן אימונים של חברת "ראקאל" בדרום בריטניה. השישה היו צריכים להתייצב במשטרה פעם בשבוע. האימונים היו חלק מעסקה ישירה בין החברה הבריטית "ראקאל" לבין מנהיג אש"ף יאסר ערפאת.

ה"מייל און סאנדיי", אשר חשף בשבוע שעבר את העסקה בין אש"ף וחברת "מאקסיקום ראקאל" למכירת ציוד תקשורת וגיבה את חשיפתו במסמכים משנת 1981, מספר השבוע, כי המפעל מכר בשנת 1978 ציוד קשר מתוחכם לסוריה. פקידים במרכז שירותי תקשורת הביון בצ'לטנהם מחו על כך בטענה, כי הציוד יגיע לידי הסובייטים, אך האזהרה הגיעה מאוחר מדי, אחרי שכבר ניתן רשיון למשלוח והציוד היה כבר בדמשק. העתון מעלה חשד, שהשלומיאליות במשרדי הממשלה המאשרים את הרשיונות היתה מכוונת.

פקידי ממשלה בכירים הודו, כי בכל הנוגע לאש"ף המדיניות משתנה משבוע לשבוע.

שליט פנאמה – סוחר בסמים או לוחם לא נלאה בהפצתם?

מאת [illegible], סופר "דבר"

בארה"ב הוגש בימים אלה כתב־אישום על סחר בסמים נגד גנראל מנואל אנטוניו נוריאגה, רמטכ"ל פאנמה ושליט המדינה בפועל, ואילו שגרירות פאנמה בתל־אביב מפרסמת הודעות לעיתונות, שלפיהן גנראל נוריאגה קיבל מהסוכנות האמריקאית ללוחמה בסמים מכתבי הערכה על מאבקו הבלתי־מתפשר בסחר סמים.

בתזכיר שהפיץ לפני זמן שגריר פאנמה בישראל, ארנולדו הוארה, הוא מציין, כי "על אף המגבלות הכלכליות ממשיכה פאנמה במאמציה לעצירת סחר הסמים העולמי. בהקשר זה קיבל גנראל נוריאגה ציונים לשבח מארה"ב". השגריר מוסיף, כי בוועידת אינטרפול, שהתקיימה ב־6 באפריל 1987, הוענקה לגנראל נוריאגה מדליית כבוד לאות הערכה על תרומתו ללוחמה בסמים ובפשע הבין־לאומי.

נגד נוריאגה הוגשו שני כתבי־אישום, ועל־פיהם הוא ניצל את מעמדו בפאנמה כדי למכור את ארצו למבריחי סמים. משקיפים מערביים מציינים, שכתבי האישום נגד נוריאגה הוגשו על רקע הקרע בינו לבין ממשלת ארה"ב והטבות הביון הצבאית שלה.

אמנים, תערוכות, מרצים ונוער בהסכם התרבות איטליה־ישראל

מאת מיכל פלג, סופרת "דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל"דבר"). – נציגי ישראל ואיטליה חתמו ביום ו' על הסכם תרבות חדש בין שתי המדינות.

ההסכם, הכולל תוכנית עבודה גדושה לשלוש השנים הבאות, נחתם על־ידי ועדה מעורבת איטלקית־ישראלית. את הצד הישראלי ייצגו שמואל הדס ממשרד החוץ ואבנר שליו ממשרד החינוך והתרבות.

האיטלקים ישתתפו בפסטיבל ישראל ובאירועי השנה ה־40 למדינה ויתמכו בהופעות בסכומים של מאות־אלפי דולרים. שתי תערוכות של אמנות ישראלית בת־זמננו יוצגו השנה באיטליה, אחת מאוסף מוזיאון תל־אביב והאחרת מאוספו הפרטי של צ'ארלי מאירוקס. כן תוצג באיטליה תערוכה גדולה של בית־התפוצות, שתעסוק בהיסטוריה של יהדות איטליה. תערוכה של ארכיאולוגיה יהודית ברומא תוצג השנה באיטליה ואחר־כך בישראל.

גם האוניברסיטאות לא יצאו נפסדות. ההסכם כולל תמיכה מורחבת בחילופי מרצים ומלגות בין שתי המדינות. 180 משלחות נוער, 90 מכל צד, ו־30 בריתות ערים תאומות (לעומת שתיים בלבד לפני שנה) עשויים ליצור פקקי תנועה אוויריים בין איטליה לישראל.

זווילי תוקף תוכנית לוי־דרובלס על שלושת הישובים בוואדי־ערה

מאת יצחק מירוזה, סופר "דבר" בעמק

יו"ר המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית נסים זווילי דחה אתמול בתוקף את נסיונם של שר הבינוי והשיכון דוד לוי ושל חברו לניהול המחלקה מתי דרובלס, להציג תוכנית בנייתם של שלושה ישובים חדשים בוואדי ערה, כתשובה הולמת לאירועים שקרו שם באחרונה, כגון זריקת בקבוקי התבערה על אוטובוס התלמידים וחסימת הכביש הראשי על־ידי תושבי אום אל־פחם, ב"יום השלום".

"אין שום קשר ושום השפעה להקמתם של ישובים 3 קילומטרים מערבה מהכביש, ובין נסיונות של גורמים עוינים להפריע לתנועה הסדירה באותו כביש. זהו בסך הכל נסיון לעשות מזה הון פוליטי", אמר זווילי. לדבריו, התוכנית להקמת הישובים הוגשה למשרד הבינוי והשיכון עוד לפני שלוש שנים, אך "התוכניות הפכו לתוכניות מגירה בשל העדר כל רצון מצדם לקדם את הביצוע בשל עדיפויות אחרות".

סיבה נוספת לעיכוב הקמת הישובים היא המחסור במועמדים להתיישבות. המחלקה להתיישבות מנהלת בימים אלה דיונים עם אגף הנוער והנח"ל במשרד הבטחון, במטרה לאתר גרעינים לישובים, המתוכננים בשלב ראשון כהאחזויות נח"ל.

הימין מול המשטרה

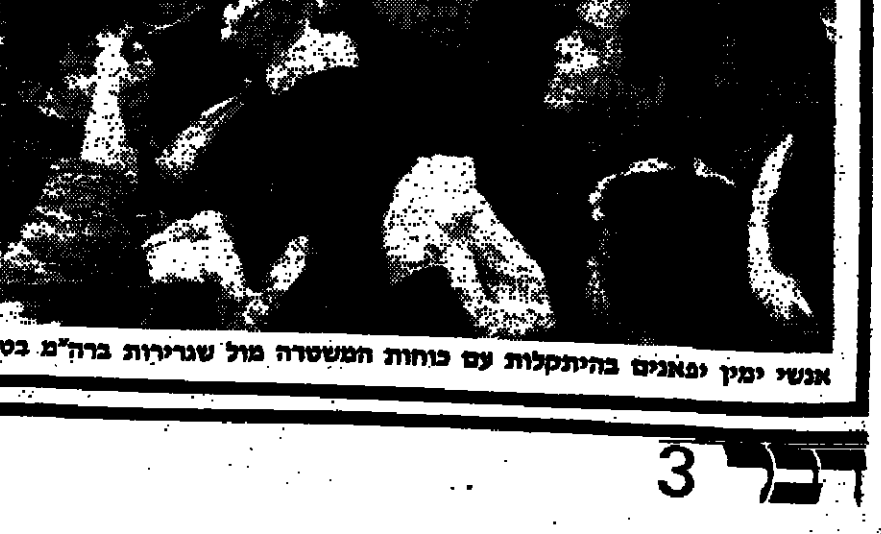

אנשי ימין יפאנים בהיתקלות עם כוחות המשטרה מול שגרירות ברה"מ בטוקיו

עונת הבחירות לנשיאות בארה"ב נפתחת היום במוקדמות באיובה

מאת אמנון דנקנר, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – עונת הבחירות לנשיאות של 1988 נפתחת היום רשמית בבחירות מוקדמות של שתי המפלגות במדינת איובה במערב התיכון של ארה"ב.

בקור מקפיא של כ־15 מעלות מתחת לאפס יילכו הערב תושבי איובה ל־2,500 כינוסים באולמי בתי־ספר וכנסיות ובבתים פרטיים, כדי לבחור את נציגי המדינה לוועידות המפלגות, והצבעתם תשקף את כוחם היחסי של המתמודדים על המועמדות לנשיאות.

התוצאות יוודעו רק מחר לפנות בוקר לפי שעון ישראל, אך מהסקרים האחרונים עולה, כי במפלגה הרפובליקאית מוביל מנהיג המיעוט בסנאט בוב דול על פני סגן הנשיא ג'ורג' בוש, ועל המקום השלישי מתמודדים חבר בית־הנבחרים ג'ק קאמפ ומטיף הטלוויזיה פאט רוברטסון. עם זאת מזהירים משקיפים, שכוחו של רוברטסון אינו ידוע, בעיקר משום שעשה חריש עמוק באיובה באמצעות אלפי מתנדבים אדוקים, הדורי אמונה דתית לוהטת, ולפיכך הוא עשוי להפתיע ולהגיע אפילו למקום השני. מכל מקום, יש אחידות דעים כי הבחירות באיובה יסמנו את פרישתם מן המירוץ של גנראל אלכסנדר הייג ושל מושל דלוואר פייר דופונט, הצפויים לקבל רק אחוזים בודדים.

במפלגה הדמוקראטית מוביל בסקרים וצפוי לנצח חבר בית־הנבחרים ריצ'ארד גפהארט, אשר ניהל באיובה מסע הסברה אגרסיבי, שצידד בהטלת מסי יבוא כדי להגן על מפעלים אמריקאיים מפני תחרות מבחוץ, בעיקר של מוצרים מיפאן, קוריאה וגרמניה המערבית. על המקום השני מתחרים מושל מסצ'וסטס מייקל דוקאקיס והסנאטור פול סיימון.

בשבוע הבא יתקיימו בחירות מוקדמות במדינת ניו־האמפשייר, ובחודש הבא, ב"יום שלישי הגדול", בחירות מוקדמות בעשרים מדינות, שאחריהן מצפים כי תתבהר תמונת המועמדים של שתי המפלגות.

הבחירות המוקדמות הראשונות באיובה משכו אליהן בשבועות האחרונים ביקורת רבה של משקיפים, הטוענים כי איובה עשויה לחרוץ גורלות של מועמדים, אף כי אינה ייצוגית, מבחינת אוכלוסייתה ובעיותיה לגבי כלל ארה"ב.

הנהג בני עטיה לא יועמד לדין ורשיונו יישלל – אומרת המשטרה

עטיה הועבר לביה"ח רמב"ם – שבו מאושפזים גם ילדיו הפצועים

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

שוטרי לשכת התנועה של מרחב הגליל ומשטרת ראש־פינה המשיכו גם אתמול בחקירת התאונה הקטלנית שאירעה שלשום בצהריים ליד אילת השחר בגליל. המשטרה מבקשת לבדוק את תקינות הרכב שבו נסעו בני משפחת עטיה מבת־ים.

ההערכה הרווחת בקרב החוקרים היא שהתאונה נגרמה בשל איבוד השליטה על הרכב מצד הנהג שנסע במהירות רבה יחסית בקטע הכביש המסוכן לתנועה. שלשום בערב נחקר הנהג, בני עטיה, אבי המשפחה, חקירה ראשונית על התאונה, אך הוא התקשה לשחזר ולהשיב לשאלות החוקרים. גם אתמול ניסו חוקרי המשטרה לחקור את הנהג, אך ללא הצלחה.

מקורות במשטרת מרחב הגליל אמרו, כי בכל מקרה, נראה שהנהג לא יועמד לדין גם אם יתברר שרשלנות בנהיגה היא שגרמה לתאונה הקשה. עם זאת ברור שרשיונו יישלל ממנו, כפי שהיה אמור להתבצע בכל מקרה בעקבות העבירה החמורה שביצע בשבת בבוקר בדרכו לחרמון, בעת שעבר ברמזור אדום באזור הצמתים בגוש דן.

אתמול נודע לנהג, בני עטיה בן 32, מבת־ים, על ממדי האסון בתאונה. אחיו יצחק, תושב יבנה שהגיע עוד במוצאי שבת לבית החולים בצפת, הוא מסר לו על מותה של אשתו, הודיה ופציעת שני ילדיו באורח קשה. עטיה קיבל את הידיעה בצורה קשה ביותר ומצבו הנפשי גרוע. רופאי בית החולים נאלצו לתת לו תרופות הרגעה.

עטיה סובל משברים בכל חלקי גופו ומצבו מוגדר כבינוני. אתמול אחר־הצהריים הועבר עטיה, לבקשתו, מבית החולים בצפת לבית החולים רמב"ם בחיפה כדי להיות קרוב יותר אל שני ילדיו המאושפזים בחיפה. אתמול כבר נפגש עטיה עם שני ילדיו ושוחח בהתרגשות רבה עם בנו. נמסר כי מצבה של הילדה, רינה, בת שמונה וחצי, מוסיף להיות קשה ובמצבו של הילד, יוסי, בן 11 וחצי, חל שיפור קל.

יו"ר ארגון תעשיות הידע משה כהן ל"דבר":

35 אחוז מהמפעלים עתירי הידע נקלעו לסכנת התמוטטות וסגירה

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של "דבר"

35 אחוז מכלל המפעלים עתירי הידע במדינה נקלעו למצב של סף התמוטטות מוחלטת וסגירה. רבים מבעלי המפעלים ומנהליהם, החוששים מפני אפשרות של התמוטטות כלכלית ופיננסית, שוקלים לסגור לאלתר את המפעלים.

את התחזית הזו אמר אתמול ל"דבר" יו"ר ארגון התעשיות עתירות הידע בישראל משה כהן, בשיבה של הנהלת הארגון. כהן אמר ל"דבר", כי התעשיינים ובעלי ההון שהשקיעו במפעלים הללו מתייאשים לחלוטין מהמצב הנוכחי בענף הזה, [illegible] חולקם, שהם משקיעי חוץ, שוקלים לממש את ההשקעות ולמשוך את מעט הכסף שיקבלו בחזרה לחו"ל.

הארגון פנה בימים אלה לראשי הארגונים התעשייתיים הגדולים וביקשם להפעיל לחץ כבד על הממשלה לפתרון מספר בעיות קשות, בעיקר בעיות שיווק ומימון, אך בינתיים ללא הצלחה.

יו"ר הארגון הביע אכזבה מאי יכולתה של הממשלה לגבש במשך תקופה ארוכה מדיניות לאומית רצינית לעידוד התעשיות עתירות הידע וזאת עקב סירובו המוחלט של שר האוצר, כדבריו, להתייחס לבעיה זו ברצינות הראויה. כל המגעים של נציגי הארגון, בשיתוף נציגי התאחדות התעשיינים והסתדרות העובדים, עם גורמי משק שונים לא העלו דבר ונתקעו בין ועדות משרדי הממשלה.

אשה נרצחה בכפר־סבא; בעלה ניסה להתאבד

(ע). – סוזן ששון, (בת 52), נמצאה אתמול ללא רוח חיים בדירתה שבשכונת אליעזר בכפר־סבא. המשטרה עצרה את בעלה, שניסה להתאבד לאחר מכן בבית חולים "מאיר" בכפר־סבא.

ששון, אחות טיפת חלב בקופת חולים מתגוררת ברחוב פרישמן 13 בשכונת אליעזר. אתמול בוששה להגיע למקום עבודתה. חבריה שהחלו לדאוג ניסו להתקשר לביתה אך הטלפון היה כל העת תפוס. הם פנו לשכנתה שהציצה דרך המרפסת וראתה את סוזן ששון שרועה על הריצפה כשהיא מפוחמת. משטרה שהוזעקה לדירה סברה תחילה כי האשה התחשמלה למוות, אך בחקירה ראשונית הועלה חשד שמדובר במעשה רצח. חוקרי המשטרה שניסו לאתר את הבעל גילו אותו בבית חולים "מאיר" לאחר שניסה להתאבד.

לבני הזוג שלושה ילדים בוגרים, שאינם מתגוררים בבית.

היום סרטים – מחר כדורגל

(יורם לוי). – בירושלים הוקם מטה ציבורי למאבק נגד חוק ההסמכה, הכולל תנועות פוליטיות וגופים ציבוריים ובכללם תנועות דתיות. אתמול הפגינו חברי המטה מול משרד ראש הממשלה בתביעה לא לקבל את החוק בתכונתו המוצעת, משום שלדבריהם הוא פוגע בחופש המצפון של אזרחי המדינה. יו"ר המטה, אליעזר גלאובך מתנועת המרכז, וחבר מועצת העיר, סבור, כי החוק הוא קנוניה. "מיותר ולא נחוץ, משום שהדברים כבר מוגדרים במגילת העצמאות ובפסקי־דין שנתנו בתקופות שונות". (צילום: יצחק הררי)

אושרה מכירת פז לאוסטרלים

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים

ועדת השרים לעניין חברות ממשלתיות אישרה אתמול פה אחד את מכירת חברת הנפט "פז" לאיש העסקים האוסטרלי ג'ק ליברמן.

חבר ועדת הכספים יאיר צבן (מפ"ם) תבע אתמול לקיים דיון דחוף בוועדה בפרשת המכירה. לדבריו מנסה הממשלה לעקוף את ועדת הכספים, וזאת בדרך של מכירת מניות חברת הנפט "פז" במקום מניות החברה האם "פז נכסים".

צבן דחה את הסברי הממשלה, לפיהם נועד מהלך זה להקל את בעיות המיסוי של ליברמן. צבן תקף גם את דרך מימון העיסקה הלוואה מבנק לאומי שבאה במקום יבוא מטבע חוץ לארץ.

הברוקרים: הרחקת הבנקים משוק ני"ע – גרמה נזק רב

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של "דבר"

ההחלטה שנתקבלה בעקבות המלצת ועדת בייסקי לפיה יש להוציא את מערכת הבנקאות משוק ניירות הערך, היתה חפוזה וגרמה נזק לשוק ניירות הערך כיוון שלא נוצרה עדיין תשתית הערוכה למלא את החלל שנוצר. המשבר הנוכחי בשוק ניירות הערך הוא אחת מתוצאותיה של החלטה זו, כך אומר איגוד הברוקרים.

הברוקרים המליצו אתמול לסגן שר האוצר עדי אמוראי, להחזיר את הבנקים למערכת בצורה מבוקרת, תוך קביעת אמצעי פיקוח מתאימים.

הברוקרים, חברי הבורסה, יעמדו בקשר קבוע עם הממונה על שוק ההון באוצר כדי לברר, לייעץ ולקדם תוכניות לשיפור מצב שוק ההון. על כך סוכם אתמול בפגישה בין סגן שר האוצר וראשי הנהלת הבורסה, חיים שטסל ויוסי ניצני ונציגי איגוד הברוקרים חברי הבורסה.

הברוקרים ציינו בהערכה את הצלחת משרד האוצר למחזר את החוב הלאומי הפנימי. בכך איפשר, לדבריהם, משרד האוצר הרחבת מעגל ההנפקות בסקטור הפרטי והציבורי באמצעות חברי הבורסה לניירות ערך. הברוקרים תובעים להרחיב אפשרויות הניהול בקופות גמל, [illegible] חברות הביטוח.

אמוראי: הגנה מינהלית לייצור פוגעת במשק

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של "דבר"

ההגנה המינהלית על הייצור המקומי פוגעת במשק, שכן השימוש בכלי זה כנגד מוצרי יבוא מתחרים גורם לבזבוז משאבי ייצור, מט"ח ולהעלאת מחירים. כך אומר סגן שר האוצר עדי אמוראי.

לדברי אמוראי, שהתייחס לפיקוח על המחירים, גם השארת 25 אחוז מכלל המוצרים במסגרת הפיקוח, היא דבר מוגזם.

אחרי גימלאי המדינה צפוי פיצוי לגימלאי "כור" וסו"ב

מאת חיים באור, סופר "דבר"

בעקבות גימלאי המדינה והרשויות המקומיות, העומדים לקבל פיצוי שחיקה בשיעור של 5 עד 43 אחוז, יינתן פיצוי גם ל־10,000 גימלאי "כור", "סולל בונה" ונמל חיפה.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר העלה בפגישתו בשבוע שעבר עם שר האוצר משה נסים את בעייתם של גימלאים אלה. שלפי החלטת הוועדה המרכזת של ההסתדרות מילוי אשתקד, זכאים לפיצוי עקב השחיקה בקצבתם. הנהלת קרן "נתיב", שבה מאורגנים גימלאי "כור", "סולל בונה" ונמל חיפה כבר העבירה לאגף שוק ההון באוצר את הנתונים על היקף השחיקה בקצבאותיהם.

קיסר מסר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת שהפיצוי לגמלאי "כור", "סולל בונה" ונמל חיפה יהיה דומה לזה שיקבלו גימלאי המדינה והרשויות. עם זאת ציין שההסתדרות תפעל להכללתם של רכיבי שכר נוספים בקיצבאות.

משה בית דגן, מזכיר הסתדרות הפקידים, הסתייג מכך שלא נקבעה שיטה שתמנע את שחיקת הקצבה של גימלאי המדינה והרשויות לעומת שכר העובדים.

שגריר שוודיה בצידון

שגריר שוודיה בלבנון אינגמר סטירנברג עוזב אתמול בצהריים את מעונו השמור של מנהיג המיליציה הסונית, מוסטפה סעאד, בצידון. השגריר נפגש עם סעאד לדיון בשחרורם הבטוח של שני החטופים סקנדינבים, מיד לאחר הגיעו לצידון בטיסה ישירה ממערב־ברלין. שני החטופים, ששירתו בסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, נחטפו ביום ו' בידי אקדוחנים רעולי פנים. (צילום: א.פ.)

שריר: להגדיל מספר השופטים והפרקליטים

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

שר המשפטים אברהם שריר אמר אתמול, כי אם מערכת בתי־המשפט הגיעה למצב שטיפול בתיק משפטי אורך עד שמונה שנים, ההתדיינות הרבה בנושאי המשפט והגידול העצום במספר התיקים מצריכים הגדלת מספר הפרקליטים והשופטים.

השר, שסקר לראשונה בפני הממשלה את מצבה הקשה של מערכת בתי־המשפט, הוסיף, כי עלינו לתת את הדעת לשאלת הכלים המשפטיים שאנו נותנים לחברה הישראלית כדי שתשמור על עקרונותיה כחברה בריאה.

עוד אמר, כי נשקפת סכנה לרקמה העדינה של החברה בישראל אם לא תמשיך מערכת המשפט להיות יעילה ולשמש כגורם הרתעה. בהתייחסו לאירועים האחרונים אמר השר, כי למרות הכל נהנית מערכת בתי־המשפט בישראל מאמון רב, וחלילה לנו מלעשות דבר שיפגע בה.

עמותה להצלת יהודי צפון־תימן – בארה"ב

מאת בת זבולוני, סופר "דבר" בירושלים

בארה"ב הוקמה עמותה למען הצלת יהודי צפון־תימן, שבה חברים, בין היתר, סנאטורים, אנשי צבא ארה"ב לשעבר ואנשי ציבור. יוזם הקמת העמותה הוא איש העסקים משה נתום, המכונה "המיליונר התימני הראשון".

נתום עומד להגיע לוואשינגטון, כדי להפעיל שם שדולה ללחוץ על הממשל האמריקאי. הוא טוען, כי אפשר לגייס את הממשל לפעולה למען יהודי צפון־תימן, הואיל וארה"ב העניקה לאחרונה אשראי בסך של 1.5 מיליארד דולאר למדינה זו. עובדה זו יוצרת, לדבריו, את האפשרות לדרוש מצפון־תימן לקיים בשלב ראשון קשרי דואר בין היהודים שנותרו בתימן לבין קרוביהם בישראל, ולאחר מכן לדרוש גם איחוד משפחות.

כיום מצויים בתימן, על־פי דיווחים של שליחים שבאו משם, בין 6,000 ל־10,000 יהודים, בניגוד לדיווחים קודמים, שלפיהם נותרו שם 1,000 יהודים לכל היותר.

מיטראן וויזל כותבים על אלוהים והתנ"ך

מאת גדעון קיץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – נשיא צרפת פרנסואה מיטראן עוסק עתה, יחד הסופר אלי ויזל, בכתיבת ספר על אלוהים ועל התנ"ך.

פעם בשבוע מסתגרים מיטראן וויזל בארמון האליזה עם רשמקול, וויזל מראיין את מיטראן. ההקלטות מפוענחות אחר־כך, ומיטראן מתקן אותן.

מזכירות הארמון מתלוננת, שלפעמים הקולות לא כל־כך מובנים. הפרק על ירמיהו כבר מוכן.

ביילין: 242 – מכנה משותף להתחלת המו"מ

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – ד"ר יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, אמר אתמול לטלוויזיה הבריטית, כי ההנחה שלא יקרה כלום במזרח־התיכון עד תום הבחירות בישראל והבחירות לנשיאות בארה"ב אינה בהכרח נכונה.

בתוכנית "העולם השבוע" בערוץ 4 של רשת הטלוויזיה העצמאית, אמר ביילין, כי ריצ'ארד מרפי מנסה עתה בדילוגיו למצוא מכנה משותף לתוכניות השלום שהוצעו ולעמדות הצדדים המעורבים, לפני שיחול בצעדים פורמאליים. נראה לו, כי החלטת או"ם 242, הקוראת לשלום בין ישראל לארצות ערב, תוך שמירת בטחון ישראל, והקוראת להחזרת שטחים תמורת שלום, היא המכנה המשותף שממנו מוכנים כל הצדדים להתחיל, כולל ירדן, אשר לא השתתפה בהסכם קמפ־דייוויד.

ביילין לא דחה את תוכנית השלום של נשיא מצרים חוסני מובארק, אך הדגיש כי ישראל לא תדון עם אש"ף וכי היא מוכנה לדבר עם פלשתינים המתכחשים לטרור, אם כי הודה, כי השאלה עם אילו פלשתינים תדון ישראל, היא שאלה קשה.

100 אישים בצרפת פנו לאסד להסגיר ברונר

מאת גדעון קיץ, סופר "דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"דבר"). – 100 חברי פרלמנט צרפתים, רובם סוציאליסטים ועמם גוליסטים ודמוקראטים, חתמו על מכתב ששוגר לנשיא סוריה חאפז אסד ובו תביעה שסוריה תסגיר את הפושע הנאצי אלואיס ברונר, המתגורר בדמשק זה שלושים שנה, למדינה המעוניינת לשפוט אותו. על כך הודיע הציר הסוציאליסטי ז'ורז' סאר.

ברונר, היום בן 76, נודע בכינוי "הקצב מסאלוניקי" והיה אחראי להשמדת יהודים באוסטריה, סלובאקיה ויוון. בסוף המלחמה פיקד על מחנה דראנסי ליד פאריס, שממנו גורשו 24,000 יהודים צרפתים למחנות השמדה. ב־1954 הוא נידון על אחריותו למוות לעונש מוות שלא בפניו, אך על עונש זה חלה עתה התיישנות. צרפת לא הגישה כל בקשת הסגרה לסוריה.

עו"ד סרז' קלארספלד אמר, כי עדויות חדשות מאפשרות הגשת תביעה נגדו על פשעים נגד האנושות, שעליהם לא חלה התיישנות, וכבר הוגשה תביעה בנדון.

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ●

הבורסה מתמוטטת

● מפולת שערים נוספת בשוק המניות ● חשש ניכר ללחץ על כל אפיקי שוק ההון בתוך זמן קצר ● הצעים גם לאג"ח ● הפדיונות בקרנות הנאמנות נמשכים, מומחים צופים לקשיים ניכרים בקרנות במידה והמגמה השלילית בבורסה תמשך ● תמיהות בקרב מקורבי הבורסה על הרעיונות המרוחים לגבי שיטת המשתנים ● פרשנים מסבירים כי רמת המחירים במניות רבות אטרקטיבית לרכישה אך קונים אין בנמצא. בבורסה מייחלים להתערבות חיצונית במתרחש ● בקצב ירידות השערים הנוכחי בבורסה עשויות תשואות שנת 1986 להמחק לגמרי, תשואות 1987 נמחקו מזמן והשפל הכלכלי מדהים בקיצוניותו הזרה ● מתחילת 1988 ירדו מניות המשתנים כ־30% בקירוב, קרנות המניות ירדו כ־21% ● על הנפקות חדשות הם מלדבר, צפויות בעיות מעיקות במיחזור כספים ופדיונות

מאת שמואל רוזנבלום

מפולת שערים פקדה את שוק המניות זה היום השני ברציפות תוך אווירה עכורה עד קודרת בין כותלי הבורסה. רמת מחירים אטרקטיבית ומיני גימוקים לשוק מניות מתייצב נראים לאור המסחר בבורסה יותר כאשליה דמיון. תהליך השחיקה־המפולת בשוק המניות הינו חריג ביותר גם בבורסה הישראלית מוכת התעתועים שכן נפח ההצעים קטן עד בינוני. קרנות הנאמנות מצויות במילכוד של ממש, פדיונות מופיעים מדי יום ביומו ומנהלי הקרנות מנגד אינם יכולים או מסוגלים לבלום את המגמה השלילית המתריעה במישרין את הפדיונות. אין ספק שהערך מגויסות בבורסה הינה תופעה הבולטת לרעה במיוחד על רקע המתרחש. גם גורמים נוספים כקונצרן כלל ובעלי עניין פועלים בפרופיל נמוך תוך קליטת הצעים בירידות חדות למדי. אין ספק שההתמוטטות הבורסאית תשפיע במידה רבה על המתרחש בכל אפיקי שוק ההון בהמשך. אתמול נרשמו הצעים למרבית האג"חים והמשך פדיונות גם בקרנות הסולידיות. תופעה זו עשויה להתרחב בתוך זמן קצר יחסית וליצור קשיים מעיקים עד מאד בשוק ההון ובנושא המיחזור. בבורסה תמהים, רבים מהמשתנים על ההתעקשות שבהמשך ביצוע שיטת המשתנים אשר לדעת רבים מהווה בעצם מכשול ולא שיפור. נראה כי בקרוב תאלץ הנהלת הבורסה לשקול שוב בנושא. מתחילת 1988 במהלך חודש ושבוע בלבד נשחקו מניות המשתנים בשיעור חד ביותר תוך חוסר עניין גמור. במהלך המסחר אתמול בלטו שינויי שער חדים כלפי מטה במניות חברות רבות, פ.י.ב. –5.1%, גבים –5.1%, כלכלית –7.6%, כלל סחר אופציה –10%, מניות המשתנים ירדו בממוצע כ־5.5% עד 6.5% לערך. בבנקאיות נרשמו ביקושים בינוניים שסופקו במהירות. במניות התעשיות נרשמו ירידות תלולות, ארגד אופציה –20%, ים סוף –8.9% נוספים, אינטרגמא –8.3%, שגבר –27.5%, קליל, עיט, שלהות, נכסי אורים ורבות נוספות ירדו 10%. במספר רב יחסית של ני"ע נרשמו שערי מוכרים בלבד.

מה מתרחש במניות קרגל?

מניות חברת קרגל זוכות בחודשים האחרונים להצעים כבדים שנקלטים בירידות שערים קלות עד סימליות בנפח מחזורים כספים גדול. מדיווחי בעלי עניין לבורסה עולה כי קונצרן כלל מגדיל את אחזקותיו בחברת קרגל. פעילות כלל במניות קרגל נראית מעט מוזרה בהתחשב בפעילותו המקבילה במניות בכלל ישראל, אורים, כלל תעשיות חברות בנות או ממתנות אחרות. במניות אלו פועל הקונצרן בחודש האחרון בפרופיל נמוך תוך לקיחת הצעים או חלקם במהירות סבירה. מתחילת השנה ועד לתאריך 4.2.88 ירדו מניות קרגל בכ־12.4% לערך. מניות אורים ירדו בתקופה המקבילה 26.4%, כלל ישראל –26%, כלל תעשיות –23.5%, מרכזית –27.5%, כלל נדל"ן –28%. ירידות אלה הינם בשיעור חד הרבה יותר מקרגל אשר בה לכלל יש רק חלק קטן יחסית (כ־17% לערך) בשליטה. יתכן וכלל מעוניינים להגדיל אחזקות בקרגל דווקא, אך מתמיהה העובדה שקליטת ההצעים אינה בירידות שערים חדות הרבה יותר. אין ספק שבמניות קרגל טמון עניין רב שעדיין אינו נהיר די הצורך. אתמול ירדה קרגל בשיעור חד של 8%.

הנפקות חדשות – ראו ליעצור מימינרדו וים סוף

באחרונה אישרו הרשויות הנפקת מניות למספר חברות חדשות בבורסה. שתי ההנפקות האחרונות של נ"ע חדשים בשוק המניות זכו בקושי להצלחה "מסחררת" המיוחסת במינה. מניות ים סוף ירדו מאז הנפקתן מרמה של כ־44% ועוד הדיו נטויה … בוצעה הנפקה … עד יותר. שער המניה ירד 41% לערך אך המוכרים לא הצליחו למכור את אחזקותיהם במניות יתנירדו עקב אי סחירות. מי שמצפה לפיכך שהנפקות חדשות בבורסה ימכרו או שהוא שוגה בעליל, או שמא נטועה בו אופטימיות חסרת בסיס. מעבר לכך מעניין יהיה למצוא את החתם האמיץ המוכן בעת הנוכחית לקחת סיכון …

שוק המניות – נתוני שווי שוק ושווי מתואם

אחד האינדיקטורים המוכרים לבדיקת כדאיות השקעה במניות בבורסה הינו באמצעות בדיקת שווי השוק של מניות החברה לעומת השווי המתואם של החברה בקיזוח חובות. להלן קובץ נתונים בנושא זה של מספר חברות הנסחרות בבורסה. הבינלאומי שווי שוק 150 מיליון דולר, שווי מתואם 194 מיליון דולר, הסנה 17 לעומת 47, דלק 65 לעומת 91, הכשרת הישוב 35 לעומת 48, חברה כלכלית 36 לעומת 55, אפריקה 50 לעומת 79, כבלי ציון 12 לעומת 27, נייר חדרה 51.5 לעומת 89, אלרן 9.6 לעומת 16.9, דיסקונט השקעות 76 לעומת 123, כלל ישראל 158 לעומת 271, אי.די.בי. פיתוח 142 לעומת 303, כלל תעשיות 158 לעומת 271, פטרוכימיים 31 לעומת 47. נתונים אלה מלמדים על מצב כלכלי למעלה מסביר בחברות בורסאיות רבות יחסית.

ריבית למפקידים – צפויה ירידה נוספת

הבנקים עשויים כנראה להוריד את שיעור הריבית המשולמת למפקידים בפיקדונות שיקליים. במכרז המוניטרי האחרון של בנק ישראל שילמה המערכת הבנקאית ריבית בשיעור של 17.3% לשנה, וזהו ריבית המקבילה לשיעור של כ־14% המשולמת למפקידים. עד סוף השבוע שעבר נע שיעור הריבית הנ"ל סביב 15.5% לערך. נראה לפיכך שגובה הריבית עשוי כנראה להתייצב סביב 13.5% עד 14.5% לערך. במערכת הבנקאית קיימים בזמן האחרון עודפי נזילות כספית גדולים למדי וגם הם עשויים להשפיע במישרין על ירידה בריבית. הריבית המשולמת לבעלי פיקדונות כספיים קטנים של עד 10,000 שקל לערך נעה כיום סביב 12% לערך אך גם בה צפויה ירידה משמעותית בימים הקרובים.

בבנקים ובמערכת הכלכלית מתקשים בשלב זה "לנבא" את מדד המחירים לצרכן הצפוי עקב שינויים במרכיבי המדד כפי שהונהגו בלישכה המרכזית לסטטיסטיקה באחרונה. אין ספק ששינויים בולטים במדד ישפיעו על הריבית למפקידים. הערכות לגבי המדד הקרוב נעות בין מחצית האחוז ועד לשני אחוזים תוך חוסר יכולת לצפות במדוייק עקב השינויים בסל המדד. גידול ניכר נרשם בתחום הפיקדונות השיקליים ארוכי הטווח לשלושה חודשים וזאת עקב אמון ציבורי באי ביצוע פיחות במשק בטווח הזמן הקרוב.

שוק המניות – דעות מתרוצצות

פרשנים רבים מציינים בעמדות חשובה מגוונות לגבי הצפוי בעתיד הקרוב בבורסה. מנכ"ל הבנק הבינלאומי שלום זינגר סבור שהציבור ידיר רגליו משוק המניות עד אשר יתבצע שינוי של ממש בתחום הפוליטי־כלכלי. יו"ר מועצת המנהלים לשעבר של בנק הפועלים גיורא גוית סבור שזהו העיתוי הנכון לרכוש מניות. גם הפרשן חיים ברדור סבור שדווקא כעת ישנם מחירים נוחים לרכישת מניות בעלות שווי כלכלי איתן הנרכשות על ידי בעלי עניין. כלכלני בנק גדול פירסמו הערכות לגבי התייצבות הבורסה לאור רמת המחירים הנמוכה. מנהלי קרנות נאמנות גדולות צוטטו בימים האחרונים כמאמינים באפשרות של צמצום גלי המכירה שפקדו את הבורסה באחרונה וזאת עקב רמת המחירים הנמוכה והאפשרות לתיקון טכני מסויים והתייצבות. בין כל הדעות הנ"ל ניתן להוסיף ולציין מספר אינדיקטורים שליליים החיוביים למתרחש בבורסה: א. העדר ציבור פעיל בשוק המניות. ב. המשך פדיונות בקרנות הנאמנות. ג. הורדת פרופיל מצד בעלי עניין ופעילות הצעים בלבד … ד. צילה של ועדת ששינסקי ובעיות המסחר במשתנים וברשימה המקבילה. נראה לפיכך כי יקח עוד זמן מה עד אשר תתייצב הבורסה לאור הקשיים הקיימים באווירה הבורסאית העכורה. זאת מבלי לשלול אפשרות של תיקון טכני קצרצר וכלתי ברור.

* הכותב מנהל תיקי השקעות.

שערי מניות

בנקים מסחריים
מאיים בהסדר ההצמדה
בהסדר הצמדה ל־88
בהסדר הצמדה ל־89
בנקים למשכנתאות
מוסדות מימון
ביטוח
מסחר ושרותים
מסחר
שרותים
מלונאות ושרותי תיירות
מחשבים ושרותי מחשב
מקרקעין ופיתוח
נדל"ן בינוי ופיתוח
חקלאות
תעשייה
מזון וטבק
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה
מוצרי בניה
כימיה, גומי ופלסטיק
עץ ומוצריו, נייר ודפוס
תעשיות שונות
השקעה ואחזקות
חברות להשקעה
השקעה בתעשיה
חברות השקעה
נסחרות במסח"ח
רשימה מקבילה
שרותים
מלונאות ושרותי תיירות
מחשב ושרותי מחשב
נדל"ן בינוי ופיתוח
חקלאות
מזון וטבק
טקסטיל והלבשה
מתכת ומוצריה
מוצרי בניה
חיפושי נפט
מוצרים בניה, גומי ופלסטיק

מעותנים

שם ני"ע	מספר מניות	שער משוקלל	שער מ.ה.ל	שיעור השינוי	מחזור כספי
הבינלאומי	14	5114	5128	-5.51	6459.0
הפקה	6	152.58	159.00	-7.58	59516.8
כלל-סחר	15	352	357	-7.32	26739.0
שטרוסל ב'	9	8095	8242	-4.00	2404.0
דלק ב'	5	1816	1897	-4.52	5744.0
אפריקה-1	4	23853	25053	-5.00	353.0
אורים	15	768	806	-4.71	13768.0
נכסים ובנ'	12	2160	2223	-5.01	8075.0
הכשרת הישו'	7	52109	53198	-4.25	259.0
כלל-נדל"ן	15	568	896	-7.79	15829.0
עלית	7	10207	10317	-7.00	582.0
פולגת ב'	2	528	528	-4.00	3257.0
קופאל פח	4	3267	3336	-5.00	2292.0
אלרון	5	175297	178036	-4.00	33.0
מכע	8	6389	6540	-4.26	1938.0
ים המלח	12	1997	2102	-5.00	7844.0
פטרוכימים	22	684	710	-3.79	41354.0
נייר חדרה	28	219890	228034	-5.50	136.0
מרכזית	4	10831	10922	-10.00	299.0
כלל תעשיות	11	177.00	180.00	-3.60	56191.0
אי די בי פ	8	5079	5281	-4.00	1078.0
אלרן ע' ש	4	710	715	-5.96	5000.0
הכלישר"1	25	3151	3197	-5.01	12669.0
דיסקהשקעות	17	1687	1732	-5.28	22032.0
כלל ישר' 10	20	922	947	-6.81	17006.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אג	4906.72	4884.98
אבוקה	—	—
אבן	259.96	254.98
אגס	102.21	100.20
אדיר	1701.48	1689.01
אדם	147.28	145.81
אופיר	160.88	159.81
אור	429.80	426.18
אורין	184.77	182.10
אורלי	287.23	285.10
אורן	786.18	771.00
אייל	3204.43	3105.18
איריס	3585.39	3537.54
איתן	770.34	755.15
אלון	633.88	620.44
אלמוג	679.46	666.40
אמליסם א	102.42	101.05
אמליסם ג	96.45	94.20
אמליסם ם	82.03	80.08
ארז	281.38	275.80
אש	123.05	120.37
אשל	184.89	181.3
אתגר	78.67	77.16
אתרוג	253.28	250.82
בדולח	147.35	145.97
ברוש	487.24	477.91
ברק	445.85	435.09
בדקת	317.08	314.79
בניס	1495.82	1484.85
בצע	113.50	111.82
גורן	448.51	440.04
גיא	105.10	101.57
גיל	3155.40	3074.45

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גלית	648.78	641.08
דובדבן	327.67	324.46
דוכיפת	480.97	471.56
דולב	247.60	242.54
דורון	1565.52	1534.08
דותן	268.82	265.93
דליה	573.76	564.35
דרור	304.80	299.24
דקל	325.22	319.04
הדס	347.32	344.04
הילה	403.12	390.35
הדר	550.15	541.06
הגבית	1916.27	1847.20
זוהר	108.74	107.15
זיו	134.19	132.20
זמיר	410.55	402.59
חוחית	163.26	159.66
חליפין	143.81	143.41
חלמיש	215.66	214.21
חן	149.82	149.22
טופז	112.74	111.68
טל	6367.34	6298.07
יובל	654.28	645.54
יהלום	154.99	153.52
יסודות	355.62	352.65
ישה	447.25	438.68
כוכב	274.71	269.35
כחול	133.10	130.51
כלנית	628.15	617.79
כספית	264.50	262.62
כרמל	138.84	136.49
כתר	1196.71	1179.78
להב	4611.96	4522.15

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
למשקיע	129.20	127.47
לפיד	—	—
לקס	1894.76	1879.84
לשם	377.90	375.43
מגדל	1374.26	1348.12
מבטח	3972.27	3937.40
מגד	288.74	285.04
מגוון	3723.41	3690.42
מור	1481.47	1460.75
מורן	844.86	836.09
מסה	24967.85	24582.86
מיתר	1045.01	1025.06
מכלול	89.31	88.72
מסוף	4385.36	4302.46
מצ"ן	766.64	752.46
מקשה	386.86	382.34
מרווח	128.38	124.80
מרום	1366.08	1340.60
נוגה	145.23	143.07
נטיף	245.76	244.18
נפת	448.13	435.30
נילי	128.31	126.42
סביון	629.28	618.61
סגולה	137.47	136.45
סלע	375.53	373.05
סנונית	537.04	526.54
סער	362.45	355.59
ספיר	175.30	174.86
עדיף	342.98	336.48
עירית	699.40	694.88
עידו	485.64	478.56
ענבר	113.27	112.25

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
ענת	2304.36	2287.18
עפרוני	501.97	492.20
ערמון	130.53	128.89
פיא	1519.23	1508.25
צבר	550.99	539.96
צופית	455.51	446.56
צוק	127.08	126.38
צמיר	1115.85	1106.84
צמיחה	505.70	498.56
צמרת	146.58	145.32
קלע	159.98	154.58
קשת	102.91	100.89
רונית	17152.65	17005.54
רימון	153.09	152.87
רקפת	835.15	822.11
רשף	417.82	409.29
שבים	450.83	442.10
שהם	347.47	344.51
שחף	102.85	100.65
שירה	434.30	431.85
שמיר	402.89	400.04
שנהב	652.57	643.55
ששון	625.26	622.55
שקד	187.84	183.68
תאומה	231.02	228.84
תדהר	478.98	468.44
תירוש	549.97	545.46
תנופה	161.66	100.87
תמר	250.22	245.40
תחיה	194.86	193.51
תרשיש	115.40	112.71
תשרי	529.10	524.75

הלוח הכללי

דירות למכירה
דירות מרוהטות
חדרים מרוהטים
עסקים
אולמות
הצעות עבודה

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, התשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על־פי החוק.

מכוניות
מקררים
מכונות כתיבה
הלוואות
ריפוי והרזיה
פוליש ונקיון
רהיטים
נרשמו לנישואין

סוף הלוח מעמ' 8

אדרי: מינהל מקרקעי ישראל גורם מרכזי בעליית מחירי הדירות

חוסר תכנון ופיגור התחלות בנייה אחר הצרכים יגרמו מחסור בדירות ב־1989

מאת מוריה אבימלך

מדיניות הקרקעות והבנייה של ממשלת ישראל היא האשמה העיקרית בבעיות ענף הבנייה. מינהל מקרקעי ישראל הוא הגורם המרכזי להאמרת מחירי הקרקע באמצעות קביעת מחירי מינימום גבוהים במכרזים. תהליך הרישוי הוא, אולי, המסובך והארוך בעולם, ונמשך מחצי שנה עד חמש שנים. בכמה עיירות יש לעבור 23 גופי אישור. בהאשמות אלו יצא אתמול יו"ר שיכון עובדים רו"ח רפי אדרי.

אדרי הציג את בעיות ענף הבנייה. השנים 1986־1987 היו קשות לענף. השנה "יחזיק הענף את הראש מעל המים" אך ב־1989 צפויה ירידה דרסטית. הבעיות העיקריות הן חוסר קרקע זמינה, חוסר תכנון ושיטות בנייה מיושנות בעטיין משך הבנייה הממוצע לדירה הוא פי 3 מבארה"ב ויותר מפי שנים בהשוואה לאירופה.

האירועים בשטחים לא מוסיפים חוסן לענף, ודרושה היום התארגנות חדשה שתאפשר להקטין את מספר העובדים בענף ותקטין תלותו בפועלי השטחים, המהווים היום 43% מעובדי הענף.

מדיניות הממשלה פוגעת בזוגות צעירים שממשים היום רק 908 הלוואות לחודש, ב־30% פחות מב־1983 אז מימשו 1330 הלוואות לחודש.

כל היצע הדירות ב־24 הערים הגדולות מגיע ל־3090 דירות בלבד, מתוכן רק 2234 דירות גמורות, חלקן אפילו לא למכירה.

שיכון עובדים: ריווחיות ונזילות גבוהים ב־1987

שנת 1987 היתה שנה טובה לשיכון עובדים. החברה המשכנת הגדולה בארץ, שחלקה בענף מגיע כיום ל־25% לעומת 13% ב־1980, הרוויחה יפה גם ב־1987. ב־1986 הגיע רווחיה ל־14.1 מיליון שקל וגם השנה לא תפגר, מעריך אדרי. הנזילות הגבוהה שלה איפשרה לה לרכוש קרקעות מיידיות ב־40 מיליון דולר, מזה 22 מיליון דולר שילמה במזומן, והיתרה באשראי בנקאי. בעיית של לווה יחיד אין לה, צוחק אדרי, אפילו ל־2% איננה מגיעה.

שיכון עובדים מבצעת 90% מהעסקות ללא מכרז, אלא בדרך של משא ומתן, ויש לה ועדת עסקים הבוחנת כל עיסקה, גם את אלו שביצעה עם סולל בונה בחודשים האחרונים, על בסיס תחרותי.

סיבת ההצלחה – אמינות. אותנו מוצאים גם אחרי 20 שנה להתלונן, ובצדק, אומר אדרי.

שיכון עובדים איננה מתכוונת לצאת לבורסה. לאחרונה הקימה חברת מימון העונה על צרכיה בהון. גם דוחות כספיים לציבור לא תפרסם.

מועצת ההדרים מייצאת ידע במאה אלף דולר

מאת דויד מושיוב

המועצה לשיווק פרי הדר קבלה לאחרונה הזמנה לספק ידע לחו"ל בהיקף של מאה אלף דולר לסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית - על כך מסרו ראשי המועצה ראובן איילנר ויורם ויינברג בסוף השבוע.

הדוברים מסרו, כי היקף היצוא החקלאי השנה יגיע לכדי 1.2 מיליארד דולר וכי גורמי היצוא החקלאי מתכננים ובודקים כבר תכניות להגדלת היקף היצוא החקלאי לכדי שני מיליארד דולר בשנה. ענף ההדרים היה ונשאר ענף היצוא העיקרי אשר יגיע השנה לכדי 400 מיליון דולר יצוא תוצרת טריה ומעובדת.

כן מסרו הדוברים, כי בשנים האחרונות גובר השימוש באוטומציה, רובוטיקה ומיחשוב בתהליכי הקטיף, המיון, האריזה והמכירה של פרי ההדר, כיום מועסקים בענף 20,000 עובדים במקום 35,000 שעבדו בו לפני מספר שנים.

לדעת ראשי מועצת ההדרים כדי לעמוד בתחרות קשה השוררת בשוק ההדרים יש להשקיע בשלוש השנים הקרובות מדי שנה כעשרה מיליון דולר בחידוש הנטיעות ובהרחבת מיגוון הזנים.

אשדר מכרה 27 דירות בינואר

חברת "אשדר" מכרה בחודש ינואר 27 דירות באתריה בכל הארץ. החברה העלתה בינואר את מחיר דירותיה ב־0.6% כמלוא עלית מדד תשומות הבנייה. מחירים לדוגמה באלפי שקלים, כולל מע"מ ופיתוח:

תל אביב מגדל אשדר - 5 חדרים 145 מ"ר - 460; גבעת גונה קולג 4 חדרים 94 מ"ר - 108; אריאל 45 חדרים 120 מ"ר - 126; ראש העין בית גדל 3 חדרים 75 מ"ר - 75; פתח תקווה נאות גנים 5 חדרים 120 מ"ר - 131; ירושלים פסגת זאב 4 חדרים 92 מ"ר - 168; בת ים 4.5 חדרים 120 מ"ר - 144.

ירידה בייצור עגבניות תעשיה

מאת דויד מושיוב

המחיר הנמוך שמקבל החקלאי תמורת עגבניות לתעשייה גרם לעזובה. בשטח ביותר צמצום ניכר של שטחי העגבניות לתעשייה - דבר זה מתבטא מסיכום וניתוח ענף העגבניות לתעשייה בשנת 1987 בהשוואה לשנים קודמות שנערך על ידי בועז טרבלסקי מהמחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי.

בשנת 1987 ירד ייצור העגבניות בשנת 1987 לכדי 175,000 טונות בהשוואה לכ־290,000 טונות ב־1983. בגלל ירידה בכמויות של העגבניות לתעשייה חלה גם ירידה בייצוא תוצרת מעובדת של עגבניות לכדי 23 מיליון דולר בשנת 1986/87 בהשוואה לכ־33 מיליון דולר בשנת 1983/84, כלומר ירידה בשיעור 30 אחוז במחירים [illegible].

לירידה בכמויות של העגבניות [illegible] על המפעלים והמעבדים עגבניות אלה. מסתבר שכושר הייצור של המפעלים לעיבוד תוצרת הוא 400,000 טונות בשנה, הווה אומר הם עובדים בפחות משיעור 50 אחוז מכושר הייצור שלהם.

כאמור המחיר הנמוך שמקבלים החקלאים תמורת תוצרתם הוא הגורם לצמצום שטחי הגידולים וכמויות העגבניות לתעשייה. בשנת 1983 השתרע שטח גידול עגבניות לתעשייה על פני 42,000 דונם ואילו בשנת 1987 היה שטח הגידול 23,000 דונם. היבול בשנת 1983 היה 290,000 טונות. והמחיר [illegible] היה 88 דולר לטונה.

המחיר שקבלו המגדלים בשנת 1987 היה 64 דולר הטונה ואילו המחיר הנדרש לכסוי כל ההוצאות של המגדלים הוא 81 דולר לטונה. לדברי המחקר המחיר שקבלו המגדלים בשנת 1987 כיסה בקושי את ההוצאות המשתנות.

בשל ירידת מחירי הנפט בעולם יוקם רק מתקן הדגמה אחד לשריפת פצלי שמן במקום שנים

מאת דני גוב

רק מתקן הדגמה אחד לשריפת פצלי שמן יוקם בעתיד הקרוב במקום שנים שתוכננו, זאת בשל הירידה התלולה במחירי הנפט העולמי בשוקי העולם.

חברת פמ"א (פיתוח משאבי אנרגיה) שהיא חברה ממשלתית המבצעת את רוב הפעילות הקשורה בניצול פצלי שמן, סיימה את שלב ההתכנות ונמצאת על ספו של שלב ההדגמה. החברה המליצה על הקמת שני מתקני הדגמה, האחד לשריפה ישירה והשני להפקת נפט. בשל הירידה התלולה במחירי הנפט בעולם והתחזיות ליציבות מדומה זו לטווח ארוך, הוחלט בינתים להקים רק מתקן הדגמה אחד, לשריפת פצלי שמן.

המתקן יוקם במישור רותם, ויהיה בעל תפוקה של כ־54 טונות קיטור לשעה, שיספק קיטור לתהליך הייצור של חברת פוספטים בנגב וכן כ־5 מגהוואט חשמל לרשת הארצית.

השותפים בפמ"א ימשיכו להשתתף ב־05% במימון פעילות החברה. יחד עם זאת, הם דרשו לקצץ באופן דרסטי את כל פעילות המו"פ השוטף ולמקדה באותם תחומים התומכים בהפעלת מתקן ההדגמה לשריפה. לכן קוצץ תקציב המו"פ השוטף ל־4.2 מיליון דולר ב־78/6891 ולשלוש השנים הבאות (החל מ־88/7891) יעמוד תקציב זה על 6.1 מיליון דולר בשנה.

פעילות המו"פ השוטף תתרכז בהפעלת מתקן ההדגמה לשריפה, במחקרים מעבדתיים ובפעילות הקשורה בתכנון והביסוס נתונים למתקן ההדגמה, כגון ביסוס נתונים גיאולוגיים למכרה, תכנון המכרה, תסקיר סביבתי וכדומה.

הפעילות בתחום מיצוי הנפט תמשך בקצב נמוך ממה שהיה עד כה, היא תתרכז בעיקר בהפעלת מתקן התהליך המבוסס על עקרון החימום המהיר ותבוצע בשיתוף פעולה עם משרד האנרגיה של ארה"ב. בנוסף לפעילות המתבצעת בפמ"א, רואה משרד האנרגיה לנכון לתמוך במספר מצומצם של מחקרים אוניברסיטאיים שיבחנו היבטים בסיסיים יותר של ניצול פצלי השמן הישראליים.

התעסוקה בענף הבניה לא ירדה במקביל לירידה בפעילות מאז 1981

התעסוקה בענף הבניה לא ירדה במקביל לירידה בפעילות הענף מאז 1981. בעוד שרמת הפעילות של הענף (הנמדדת במ"ר הבניה) בשנים 1981־1987 ירדה בכ־30%, ירד מספר המועסקים מ־81 ל־86 ב־9% בלבד (וב־12% לעומת 1982). יתר על כן מנתוני משרד הבינוי עולה, כי בשנים 1982 ו־1983 אף עלה מספר המועסקים מ־117,000 ל־130,000. רק בשנת 1984 החלה הירידה במספר המועסקים ירידה הנמשכת עד היום.

מגמה נוספת בענף היא עליית חלקם של המועסקים מהשטחים מכלל המועסקים בענף - ללא תלות בעלית או ירידת מספר המועסקים הכללי. בשנת 1977 היו המועסקים מהשטחים כ־25% מכלל המועסקים בענף, ב־1983 כ־35%, ב־1986 כ־42% ובתחילת 1987 43%.

התופעה של הקטנת המועסקים בשעורים נמוכים מהקטנת היקף הפעילות הביאה להקטנת פריון העבודה. התוצר לשעת עבודה ירד בכ־19% בתקופה הנסקרת. במקביל לירידה [illegible] בשנים הנסקרות חלה ירידה בעלות שעת העבודה בכ־15% בשנים 1984־1985 אך מ־1986 ישנו גידול ניכר בעלות שכר העבודה - 13.8% ב־1986. גידול נוסף ב־1987, כתוצאה מחוק שכר מינימום ועליה צפויה נוספת ב־1988 כתוצאה מהסכם שכר מינואר 1988 שהעניקה תוספת שכר של כ־10% לעובדי הענף.

ב־1990 צפוי שינוי מהותי בסל הדלק של ישראל: פחות נפט ויותר תחליפים

בשנת 1990 ישתנה הרכב סל האנרגיה הראשונית של ישראל- מסל המכיל 99% נפט לסל המכיל 65%־66% נפט, 33%־35% פחם ותחליפים אחרים כפצלי שמן, אנרגיה הידרו־אלקטרית, אנרגית שמש ואנרגית רוח.

ממשרד האנרגיה נמסר כי הביקוש לבוטנים בשנת 1990 עשוי להגיע על פי התחזית ל־1.8 מיליון טונות. נתון זה, אומר המשרד, מחייב הערכות מתאימה של מתקני הייצור בבתי הזיקוק בחיפה.

דני גוב

משרד האנרגיה יבצע סקר גיאוכימי מקיף

סקר גיאוכימי גדול מטעם משרד האנרגיה והתשתית יבוצע במהלך השנה הקרובה. לסקר הגיאוכימי של ישראל שתי מטרות: זיהוי אנומליות גיאוכימיות ככלי לחקר והפקת מחצבים בעתיד וכן הקמת מאגר נתונים בסיסי אשר יהווה בסיס רקע למחקרים הנוגעים לזיהוי הסביבה.

הסקר כולל דיגום סחף נחלים, מסלע, קרקעות, מקורות מים וצמחים והוא מהווה הרחבה ומיסוד שיטתיים של מחקרים גיאוכימיים מקומיים, אשר בוצעו בעבר על ידי המכון הגיאולוגי.

על פי התכנית, יבוצע הסקר כל שנה במספר אזורים במקביל עד להשלמת הכיסוי הגיאוכימי של כל הארץ.

בשנת התקציב 88/9891 יבוצע הסקר בו זמנית ב־4 אזורים: מדבר יהודה, אילת ותמנע, אזור התרורים ואזור החרמון. בנוסף לכך יימשך באזור מדבר יהודה סקר מקורות המים, לאור האנומליות הגיאוכימיות שזוהו בעבר במקורות מים אלה.

דני גוב

רווח בל"ל (בריטניה) לשנת 1987 גדל ב־21%

בנק לאומי (בריטניה) הרויח נטו לאחר מס והעברה לקרנות פנימיות בשנת 1987 1.9 מליון לישט"ש לעומת 1.6 מליון לישט"ש בשנת 1986, גידול של 21%. סה"כ המאזן הסתכם בסוף 1987 ב־458 מיליון לישט"ש לעומת 412 מיליון לישט"ש בסוף 1986 גידול של 11.3%.

הגידול בהכנסות הבנק ב־1987 נבע מגידול עסקי האשראי של הבנק בכ־14% וגיוון השירותים ללקוחות. הדיבידנד המוצע בגין שנת 1987 יגיע ל־12.4 פנס למניה כמו ב־1986.

בשנת 1987 רכשו שני משקיעים חבילת מניות של בנק לאומי (בריטניה).

לבנק שישה סניפים בלונדון וסניף נוסף בלידס שבצפון אנגליה.

רווח והפסד / רו"ח מנחם רהב

קיזוז הפסד מדמי שכירות

פקודת המס מאשפרת לפקיד השומה פירוש דווקני שלא יאפשרו ניכוי הפסדי העסק

סעיף 2 לפקודת מס הכנסה מפרט את סוגי מקורות ההכנסה עליהם מוטל מס, בהם ניתן למנות בין השאר הכנסות מעסק, עבודה, רבית, קיצבה, דמי שכירות, הקלאות, פטנט וכו'.

ישנה לעתים חשיבות מרובה בהגדרת סוג ההכנסה עקב "הגאות" מסויימות השמורות רק לסוג מסויים של הכנסה ולא לאחר, אלא שלעתים ישנו קושי בהגדרת סוג ההכנסה. אחד הקשים להבחנה הינו הכנסה לפי סעיף 2 (6) המוגדרת כדמי שכירות, תמלוגים, דמי מפתח, פרמיות ורווחים אחרים שמקורם באחוזות בית או בקרקע או בבניין תעשייתי. הגדרת הסעיף מקיפה למעשה את כל ההכנסות הנובעות מאחוזות בית, קרקע או בניין תעשייתי ומעלה את שאלת הזיקה של הכנסות אלה אל הכנסות מעסק הנכללות בסעיף 2 (1) לפקודה.

הנסיון לרדת לעומקו של הקשר בין שני סוגי ההכנסות נובע מהוראות הפקודה המתייחסות לקיזוז הפסדים שנוצרו בעסק. הוראות אלה קובעות כי הפסדים מעסק, שלא קוזזו בשנה שבה נוצרו ומועברים לשנים הבאות, ניתן יהיה לקזזם רק כנגד הכנסות מעסק או משלח־יד. מכיוון שהכנסות מדמי שכירות מסווגות בנפרד מהכנסות מעסק עולה כי הפסד שנוצר מעסק - לא ניתן יהיה לקזזו כנגד הכנסות מדמי שכירות ועלול להיווצר מצב מוזר, לכאורה, בו עסק שצבר הפסדים ומקבל הכנסות מדמי שכירות, יתחייב בתשלום מס מלא על הכנסותיו מדמי השכירות מבלי יכולת להקטינן בשעור ההפסדים שצבר מעסק.

מספר הלכות שנפסקו בעניין לא מסייעות לצמצם את המבוכה השוררת בעניין זה, ודי אם נאזכר שתיים מהן, בהן עולה במרומז תוצאה הפוכה מדברי בית המשפט: בית המשפט העליון שדן בערעור פקיד השומה פתח־תקוה נגד "למען מכבי אבשלום" נדרש לעניין מוסד צבורי שהשכיר אולם על מנת שישמש כבית קלנוע, תמורת 30% מההכנסה, כאשר המשכיר נוטל על עצמו חלק מההוצאות, הפיקוח והבקורות. פקיד השומה טען כי מדובר בעסק ולפיכך חל מס, ואילו ביהמ"ש קבע: א. קביעת דמי שכירות על בסיס הכנסות העסק השוכר, אינה יוצרת שותפות של המשכיר והשוכר. ב. מעורבות המשכיר בנהול ובפיקוח רק נועדה להבטיח לו את חלקו בהכנסות. ג. ההשתתפות בחלק מההוצאות לא גורמת למשכיר שיהיה שותף בעסק. חלקו מתייחס להכנסות ולא לעסק.

לאור האמור ניתן לקבוע כי מדובר בהשכרה וההכנסה הינה הכנסה מדמי שכירות ולא מעסק (ובמקרה זה היא פטורה ממס הכנסה).

לעומת הלכה זו ניתן להעמיד את החלטת בית המשפט המחוזי בעניין קרית יהודית פרק תעשייתי בע"מ נגד פשמ"ג שדן בהכללת דמי שכירות שנתקבלו מראש כהכנסה בשנת המס שבה נתקבלו. אגב הדיון בנושא קבע בית המשפט כי החברה מנהלת פעילות של השכרת נכסים באופן הניתן לראותו כעסק, וכי ניתן לסווג הכנסת פירות ליותר ממקור הכנסה אחד. לפיכך ניתן לסווג את ההכנסות מדמי שכירות הן לסיווג של הכנסות מעסק והן לסיווג של הכנסות מדמי שכירות, ולפיכך יחולו על הכנסות אלה הסעיפים בפקודה המתייחסים לכל אחד מסעיפי המשנה גם יחד.

יש הגיון רב בקביעה זו שביסודה מונחת הנחה לפיה סיווג הכנסות מעסק כהגדרתו בסעיף 2 (1), אפשר שיחול גם על הכנסות הנכללות בסיווגים אחרים שבסעיף 2 כמו הכנסות מדמי שכירות. הדבר עולה כהקשה בלתי נמנעת מכל המקרים בהם עיקר הפעילות העסקית הינה בהשכרת נכסים. וההכנסה הינה הכנסה מדמי שכירות כאמור בסעיף 2 (6) שכן הסעיף אינו מתנה הכללת הכנסות מדמי שכירות במסגרתו בתנאי כלשהוא. ואולם על חפי מירב המבוא ים המקובלים זהו גם הכנסה מעסק שהלא אחזקת הנכסים והשכרתם איננה לשם תחביב. כלומר: אדם המנהל לעסק של השכרת נכסים, יסווג כבעל עסק לפי סעיף 2 (1) ועל הכנסתו מדמי שכירות יחולו הכללים המיוחסים להכנסות המסווגות לפי סעיף 2 (6).

בחוגי המקצוע העוסקים בנושא למקובל להגדיר מבחנים שישוו להכנסות מדמי שכירות אופי של הכנסה גם אם הן הכנסות פסיביות. במבחנים אלה כלולים: יצירת שותפויות עם השוכרים וקבלת חלק מדמי השכירות, פעולות לתחזוקה ושימור הנכס המושכר, קיום מערכת נהולית לשם תפעול ופיקוח, בסוס פעילותו של העסק על השכרה וכו'. ואולם נראה כי קיום מבחנים אלה אינו מוסיף או גורע לעניין הגדרתה של ההכנסה מדמי שכירות לפי סעיף 2 (6), כאשר במידה וההכנסה זו מלווה בסימנים של העדר־פסיביות, ניתן יהיה לראותה גם כנופלת במסגרת עסק.

יכול, לפיכך, פקיד השומה ללפרש פירוש דווקני את סעיף 28 (ב') לפקודה ולטעון כי הכנסות מדמי שכירות, מכיוון שהן נופלות למסגרת סעיף 2 (6), לא ניתן לנכות כנגדן הפסדים מעסק שנוצרו בשנים קודמות.

משרד התעשייה יבחן הצעת לין לליברליזציה בענף הסיגריות

מאת דני גוב

משרד התעשייה והמסחר יבחן הצעה של חבר הכנסת אוריאל לין, לפיה יש לבצע שינויים במדיניות המשרד בכל האמור בייצור סיגריות ובפיקוח על מחירי הסיגריות, זאת בעקבות אירועי השבועות האחרונים במערכת היחסים בין המונופול "דובק" ומשרד התמ"ס.

בעקבות דיון, שנערך באחרונה בועדת הכלכלה בנושא, פנה ח"כ לין לשר התעשייה והמסחר והציע את השינויים הבאים:

יבוטל כליל הפיקוח על מחירי הסיגריות בישראל; תינתן אפשרות ליזמים להקים מפעלים לייצור סיגריות כהשקעה עיסקית רגילה ללא קבלת מעמד של מפעל מאושר המזכה במענקים והטבות מס; תפתח האפשרות ליבוא סיגריות על בסיס של מיסוי שווה על הייצור המקומי והיבוא. היצרנים המקומיים יוכלו לרכוש את תוצרי הגלם בכל מקום שירצו, כולל יבוא מחו"ל.

לין אומר, כי יש להגיע לסיום המונופול של דובק בענף ייצור זה ועל אף שלסיגריות יש משקל על מדד יוקר המחיה, אין זה מוצר שצריך להנהיג ביחס אליו פיקוח מחירים, אלא להכניסו למסגרת עסקית על בסיס תחרות.

לתשלובת הפטרוכימית תכניות השקעה ב־300 מיליון דולר

דני גוב

למפעלים בתשלובת הפטרוכימית של ישראל תכניות השקעה בערך של כ־300 מיליון דולר מהן כ־100 מיליון דולר בטיפול לקראת אישורם כמפעל מאושר.

לפי הערכות משרד התעשייה והמסחר בתחום הפטרוכימיה נמשכת המגמה החיובית שהחלה בסוף שנת 1985. המחירים המשיכו לעלות במהלך 1987 וכתוצאה מכך נרשמה רווחיות גדולה בענף. עלית המחירים מקורה בין השאר בצעדי ארגון הייצור שנעשו אצל רוב היצרנים הגדולים בעולם, על מנת לצאת מהשפל המתמשך. הציפיות הן שהמגמה החיובית תמשך.

מחקר: לא כדאי לגדל שקדים

מאת דויד מושיוב

מגדלי השקדים בישראל הפסידו בשנת 1987 174 שקלים לדונם לעומת רווח של 196 שקלים לדונם בשנת 1986. המעבר החריף מרווח להפסד נובעת מהסירוגיות ביבולים. בשנת 1986 היה יבול השקדים בארץ 1600 טונות ואילו ב־1987 רק 850 טונות. גם המחיר בעד השקדים ירד 4.225 דולר לקילוגרם בשנת 1987 לעומת 4.55 דולר לקילוגרם בשנת 1986.

נתונים אלה מופיעים במחקר בדבר עלות הייצור וחשבון ריווחיות של מטע שקדים בשנת 1987 נעשה על ידי המחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי בידי וייס שלמה וטרבלסקי בועז.

המחקר קובע, כי היבול הנמוך ב־1987 נובע בגלל סירוגיות ביבולים וכן בגלל בעיות בהפריה וההתנעה של הפרי שגרם ליבול נמוך.

הירידה במחיר השקדים בארץ נבעה בירידה במחיר העולמי של השקדים וזאת בעיקר בגלל גידול ביבולים בארה"ב ל־200,000 טונות לעומת 115,000 טונות שנה קודם לכן. ספרד היצרנית השניה בעולם של שקדים אשר סבלה מקרה ויבוליה נפגעו לא הקטינה את הכמויות המשווקות של שקדים כתוצאה ממלאים גדולים, שהצטברו אצלה שנה קודם לכן.

שטחי השקד בשנת 1987 השתרעו על פני 33,000 דונם בקירוב, מהם 30,000 דונם מניבים. שטחי הבעל מבין מטעי השקדים היו 13,563, מזה רק 2,700 דונם בבעלות יהודית והשאר בידי מיעוטים. שטחי השלחין היו 18,800 דונם רובם בבעלות יהודית.

היבול הממוצע לדונם בשנת 1987 היה 53 קילוגרם בהשוואה ל־103 קילוגרם בשנת 1986.

המחקר קובע, כי בשנת 1987 ירדו ההוצאות המשתנות בשיעור 4.5 אחוזים וזאת בגלל ירידה במחירי דשנים וקוטלי עשבים; ירידה במחירי מיכון וירידה במחירי הובלה בגלל ירידה ביבול.

נדל"ן / דני גוב

משרד השיכון מציע מערכת מימון לענף הבניה

עיקר צרכי המימון בבניה למגורים נדרשים למימון הון חוזר. שלא כמו ענפי תעשיה אחרים, בהם נדרשת השקעה ראשונית ארוכת טווח והון חוזר קצר טווח, נדרשת בבניה למגורים השקעה ראשונית קטנה והון חוזר ארוך טווח בהיקף ניכר. משך הבניה הממוצע של דירה הינו שנתיים ונדרש מקור מימון בהתאם. ישנם, כך עולה מנתוני משרד הבינוי והשיכון.

ארבעה מקורות פוטנציאליים למימון ההון החוזר: א. מקורות עצמיים של היזם. ב. אשראי ספקים. ג. אשראי בנקאי/חוץ בנקאי. ד. מקדמות מרוכשי דירות.

המקורות העצמיים של היזמים בענף נמוכים ביותר.

אשראי ספקים ניתן לתקופה של עד כ־60 יום ואינו נותן תשובה למימון ההון החוזר הנדרש כאמור לטווח ארוך הרבה יותר.

מעורבות הבנקים במימון בניה נמוכה מכמה סיבות: הסיכון הטמון בענף - במיוחד בזמנים של שפל. הסיכון נובע מסוג הבטוחות של הענף, נכסי מקרקעין בעיקר שערכם יורד בשפל בענף, מימון צולב בין פרויקטים, בעיות בשיעבוד קרקעות הנרכשות ממנהל מקרקעי ישראל, עיסקות קומבינציה ואי בהירות המצב המשפטי בנוגע להערת אזהרה.

עיקר המימון נשען על מקדמות מלקוחות, כלומר: רכישת הדירה ותשלום החלק המכריע של מחירה לפני מועד מסירתה לרוכש.

ממיבנה המימון עולות כמה בעיות:

א. ההסתמכות על מכירת דירות "על הנייר" כמקור עיקרי למימון הבניה, גורמת אי ודאות ושיבושים בתזרים המזומנים של פרויקט הבניה. בהעדר מקורות מימון זמינים לטווח בינוני, כל האטה (ולו זמנית) במכירת דירות, גורמת להפרעה במהלך הבניה התקין ולהזדקקות למסגרות חריגות של מימון, שעלותן גבוהה, והמעמידה בספק את הבראיות הכלכלית של הפרויקט.

ב. הקשיים שמעמידים הבנקים בהנפקת ערבויות לרוכשי דירות, והפסקת פעילותן של חברות הביטוח "הרמוני" ו"קידום", מקשות על השגת ערבות לכספי רוכשי הדירות. בעיה זו מצטרפת לקושי הקיים ממילא בעיתות שפל במכירת דירות חדשות.

ג. בעיה חריפה של בטחונות, במיוחד מאחר והבנקים ערבים בחלק מהמקרים, לכספי רוכשי הדירות, מעבר להיותם נותני אשראי ליזמים. מיעוט ההון העצמי והנטיה לממן בנית פרויקטים קיימים ממכירה של פרויקטים עתידיים, מחריפה את הבעיה.

ד. בדרך כלל משועבדים הקרקע והבנין הנבנה לבנקים. בהעדר ביטוח אמין לכספם, נמצאים רוכשי הדירות, אפילו אם שילמו חלק גדול ממחיר הדירה, במצב נחות לעומת הנושים המועדפים ובמקרים רבים עלולים להפסיד את מרבית כספם.

ה. מימון הבניה על ידי מקדמות מלקוחות יוצר תלות חזקה בין מספר התחלות הבניה החדשות לבין רמת המכירות, שכן בהעדר מקורות מימון אחרים, אין אפשרות להתחיל בבניה ללא מכירת הדירות. תלות זו תורמת לירידה חריפה במספר התחלות הבניה של דירות חדשות בעיתות שפל בענף ומגבירה את התנודות בפעילות ענף הבניה על פני השנים.

משרד השיכון אומר, כי אירועי השנתיים האחרונות משמשים דוגמה לבעיות שהעלה השפל במכירות גרם לבעיות נזילות. חוסר במקורות מימון מסודרים גרם לחברות לקחת אשראי במסגרות חריגות בעלות גבוהה ולהגדלת סיכון המערכת הבנקאית. חלק מהחברות לא עמדו בתנאים שנוצרו והתמוטטו תוך פגיעה ברוכשי הדירות ובבנקים. מערכת ההגנה, שנבנתה להגן על רוכשי הדירות, לא תפקדה ורוכשי הדירות נשארו חשופים תוך הפסד חלק מכספם.

עם הפעלת הרפורמה בשוק ההון, יווצרו תנאים להסדרת המימון בענף. המסגרת האמורה נועדה להתגבר על הבעיות שצוינו על ידי הסדרת מקורות למימון ההון החוזר. ברור, אומרים במשרד השיכון, שירידה ממושכת בביקוש לדירות תגרום להקטנה במספרי התחלות הבניה, אך הסדרת המערכת המימונית תאפשר הקטנת הפעילות בצורה מבוקרת והמנעות מהמשברים שליוו את הענף בשנים האחרונות.

עקרונות המערכת המוצעת:

א. ניהול החשבונות הכספיים (לרבות ההתחייבויות) על בסיס נפרד לכל פרויקט, כך שכל ההכנסות ממכירת דירות יופנו לחשבון בבנק המלווה את הפרויקט.

ב. היזם יממן חלק מהעלות הכוללת של הבניה ממקורות חיצוניים לפרויקט.

ג. במידה ויחסרו כספים למימון הבניה (מעבר להכנסות מהדיירים והמקורות העצמיים של היזם) יעמיד הבנק את הלוואת הבניה.

ד. הוצאת כספים מחשבון הבנק ושימוש בהלוואות הבניה יעשו בהתאם לשלבי הבניה ורק לאחר קבלת דוח הנדסי על התקדמות הבניה.

ה. הבנק המלווה יערוב לכספי רוכשי הדירות בצורה של ערבות בנקאית או התחייבות להשלמת דירות.

ו. הקרקע עליה מוקם הפרויקט תשועבד לבנק.

ירידה ב־66% בבניה הציבורית בעשור האחרון

בעשור האחרון חלה ירידה של שני שליש בהתחלות הבניה הציבורית. בעוד שב־1976 היו התחלות בניה של 12,330 דירות, הרי ב־1986 הוחל בבניה של 3,020 דירות בלבד. כך עולה מהדו"ח השנתי של מינהל מקרקעי ישראל.

סך כל התחלות הבניה (כול בניה ציבורית) ירד בעשור האחרון בחצי מ־35,390 התחלות ב־1976 ל־17,640 ב־1986. היקף העיסקות של המינהל בשנה האחרונה הגיע ל־161 מיליון שקל בשטח כולל של 202 אלף דונם.

שטוק יפתח את התחנה המרכזית

הועדה למסירת עבודות למתכננים בעיריית תל אביב אישרה מסירת עבודות ניהול, תאום, מעקב, פיקוח וסיוע לפתיחת התחנה המרכזית החדשה למתאם אינג'ינר א. שטוק ושותפיו. העבודה תבוצע בשני חלקים עיקריים: א. תאום תכנון והפעלה של פרויקט בשלב א', כ־120,000 מ"ר ומתוכם כ־30,000 מ"ר שטח מסחרי. ב. תאום תכנון מוקדם של כ־110,000 מ"ר נוספים מתוכם כ־40,000 מ"ר שטח מסחרי. כל העבודה ההנדסית תבוצע ב־12 שלבים עיקריים, שהוגדרו בסיכום עם מהנדס העיר ומכסים את כל הדרוש להפעלת התחנה. השכר שנקבע להם הוא 288,000 שקל לשנתיים בתוספת מע"מ.

סולל בונה ורמיר השלימו את פרויקט "היכל הסיטי"

החברות "סולל בונה השקעות" ו"רמיר" סימו את פרויקט הסחר והמשרדים החדש "היכל הסיטי" באזור מנשיה בתל־אביב. המבנה הוא בשטח של 17,500 מ"ר ובו 18 קומות משרדים, 3 קומות מסחר וחניון בן 270 מקומות חניה. הפרויקט משקף מדיניות של החברה לפיה יש להשקיע במבנים איכותיים הממוקמים במקומות מבוקשים כאלמנטים שיבטיחו תשואה גבוהה ליזמים, אומר אמנון אלטמן, מנכ"ל סולל בונה השקעות.

ההשקעה בפרויקט מסתכמת ב־10 מיליון דולר והחברה קיבלה קווי אשראי ארוכי טווח דרך בנק דיסקונט.

שטחי המשרדים נמכרו מראש ללקוחות. במחירים, שבין 1350־1500 דולר למ"ר. והמבנה מתוחזק על ידי חברת ניהול ואחזקה, שהוקמה על ידי היזמים כשדמי הניהול הנדרשים הם 4 דולר למ"ר. בין רוכשי השטחים בפרויקט נמנים קופת חולים מכבי, ישרס, משרד רואי החשבון דן בבלי, קופת הפנסיה נתיב, חברת הביטוח סהר ואחרות.

שטחי המשרדים שנותרו לאיכלוס יעלו 15 דולר למ"ר בהשכרה.

שיכון עובדים מכרה 67 דירות בכל הארץ בינואר

חברת "שיכון עובדים" מכרה בחודש ינואר 67 יחידות דיור בכל הארץ. מחירי הדירות של החברה עלו בחודש זה בכ־1%. החברה מכרה 44 יחידות בת"א, 10 יחידות בחיפה והצפון, 8 יחידות בדרום ובנגב, 5 יחידות בירושלים.

לנדקו רובינשטיין במו"מ למכירת נכסים בת"א

חברת "לנדקו רובינשטיין" נמצאת בימים אלה במו"מ בשלבי סיום למכירת מלון "בזל" בתל אביב תמורת כ־4.2 מיליון דולר. מהחברה נמסר, כי היא מקיימת מו"מ נוסף למכירת שני נכסים אחרים - מלון "קונקורד" וחברת "טלנית תעשיות סחר ופיננסים בע"מ".

שערי מטבע חוץ ביום 07.02.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	.54	1.61	1.54	1.61	1.54	1.61	1.5722	1.5918	1.5752	1.5948	1.5727	1.5925	1.5831
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.92	0.96	0.91	0.96	0.9325	0.9441	0.9316	0.9432	0.9319	0.9436	0.9386
1 לישט"ש	2.71	2.83	2.73	2.86	2.72	2.85	2.7741	2.8087	2.7762	2.8109	2.7742	2.8091	2.7962
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.26	0.28	0.27	0.28	0.2758	0.2792	0.2764	0.2799	0.2755	0.2790	0.2779
100 ינים יפאניים	1.20	1.25	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2235	1.2383	1.2249	1.2401	1.2215	1.2368	1.2320
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.82	0.86	0.81	0.85	0.8301	0.8404	0.8312	0.8416	0.8296	0.8401	0.8355
1 פרנק שוויצרי	1.12	1.17	1.12	1.17	1.12	1.17	1.1385	1.1526	1.1374	1.1516	1.1392	1.1535	1.1463
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2602	0.2635	0.2608	0.2640	0.2601	0.2634	0.2620
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.26	0.2461	0.2492	0.2466	0.2497	0.2461	0.2492	0.2478
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2438	0.2468	0.2443	0.2473	0.2440	0.2971	0.2456
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.38	0.40	0.37	0.40	0.3837	0.3885	0.3846	0.3894	0.3839	0.3887	0.3866
1 דולר קנדי	1.21	1.27	1.22	1.28	1.21	1.27	1.2370	1.2524	1.2394	1.2548	1.2363	1.2519	1.2456
1 דולר אוסטרלי	1.05	1.16	1.08	1.16	1.08	1.16	1.1194	1.1334	1.1221	1.1361	1.1181	1.1322	1.1277
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7845	0.7945	0.7858	0.7956	0.7855	0.7954	0.7896
10 פרנקים בלגיים	0.44	0.46	0.43	0.46	0.43	0.46	0.4446	0.4502	0.4455	0.4510	0.4456	0.4512	0.4487
10 שילינגים אוסטריים	1.30	1.36	1.30	1.36	1.30	1.36	1.3254	1.3419	1.3257	1.3422	1.3260	1.3427	1.3357
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.24	1.32	1.24	1.33	1.2659	1.2816	1.2680	1.2838	1.2667	1.2826	1.2739
1 אסל"י (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9236	1.9476	1.9275	1.9516	—	—	1.9581
1 דינר ירדני	4.30	4.56	4.35	4.63	4.47	4.77	—	—	—	—	—	—	4.5435
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0320
1 לירה מצרית	0.65	0.69	0.63	0.67	0.66	0.71	—	—	—	—	—	—	0.6728

صكنا من الاهل

המבקר חשף חוסר נוהלים במינהל הכספים בעת"א

מאת נתן רוזי
סופר „דבר" בתל־אביב

מבקר עיריית תל־אביב שמואל רוביצ'ק מגלה כי מינהל הכספים בעירייה עובד שנים רבות ללא נהלים בכתב או פועל לפי נהלים שנקבעו לפני שנים רבות. הוא מצא זאת אחרי בדיקה שהחלה אשתקד לבקשת ראש העירייה שלמה להט.

התברר כי אין נהלים כתובים לגבי הקצבות וכן חסרים רישומי העברות כספים במיליוני שקלים לכל התאגידים העירוניים, לרכישת טובין, להשקעות ולביקורת פנימית בחברות העירוניות. עד עתה לא נענה המינהל לפניות חוזרות ונשנות של רוביצ'ק לבירור נושא הנהלים.

בתגובה הודיע גזבר העיר יצחק אלרון כי „סוכם להעסיק את נתן בן עמי, פנסיונר שלנו ומבקר עיריית חולון, כדי להכין הצעות בנדון. הדבר נעשה בתיאום עם מחלקת ארגון, תקינה והדרכה".

אילן שגיא – ראש מועצה אזורית ראשונה במגזר הבדווי בנגב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

אילן שגיא (40), המשמש היום כראש מינהל הביצוע בנגב, ימונה לראש מועצת משוש, המועצה האזורית הראשונה שתכונן בשביל המגזר הבדווי בנגב. זאת אישר לסופר "דבר" הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים שלום דנינו.

מועצה זו, שתיבחר במארס ותחל לפעול כנראה באפריל, תכלול שלושה ישובים בדווים עירוניים: כסייפה, ערוער ושגיב (לשעבר שגב שלום). ישובים אלה מאוכלסים בבדווים שרובם פונו מאיזור תל מלחתה בו הוקם שדה התעופה הצבאי נבטים.

בתפקידו כראש מינהל הביצוע בשטח היה שגיא אחראי על המו"מ למתן הפיצויים והעברת הבדווים המפונים לישובי הקבע. עד 1982, מועד הצטרפותו למינהל הביצוע, שירת שגיא במערכת הביטחון. הוא מתגורר בכפר ורבורג. כסגנו במועצה ישמש כנראה גלעד אבני, אף הוא חבר בצוות מינהל הביצוע.

לסופר "דבר" הגיעה הרשימה המלאה של 19 האנשים שירכיבו את המועצה. רשימה זו כוללת נכבדים בדווים משלושת ישובי המועצה, נציגי משרדי החינוך, הבריאות, השיכון והפנים. כחבר המועצה ישמש גם מנצור אבו עג'ג', יועצו של עמוס גלבוע (עוזרו של סגן השר מילוא) לענייני בדווים, שהוא תושב כסייפה.

נודע כי בקרב הפעילים הבדווים של מפלגת העבודה בנגב קיימת אי־שביעות רצון בולטת מהרכב המועצה ואחד מפעיליה אמר לסופר "דבר" כי הם שוקלים אפשרות לפנות לבג"צ בעניין זה.

הפסד מיליון שקל לאגודה למען החייל עקב שילוב השירותרום עם לב"י

מאת אמיר רוזנבליט
סופר „דבר"

יו"ר האגודה למען החייל, יוסף נבו, טוען כי בשל האילוץ שנכפה עליה בשנה שעברה לקיים את השירותרום במשולב עם לב"י, היא הפסידה כ־1.157,000 שקל. לדבריו נושא זה נמצא כעת בהכרעה אצל שר הביטחון והוא מקווה כי השירותרום יחזור לחסות האגודה והיא תוכל השנה להגיע ל־2.5 מיליון שקל שנמנעו ממנה כתוצאה מהשילוב.

נבו, שדיבר אתמול בכינוס מתנדבים של האגודה במרחב הדרום בבית החייל בבאר שבע, ציין כי בשנתיים החולפות הוגדלו הכנסותיה כתוצאה ממפעל ההגרלות השנתי ב־386 אחוז. בעוד שההכנסה בשנת 1985 הסתכמה ב־700,000 שקל, בשנתיים האחרונות הכניסה ההגרלה יותר משלושה מיליון. נבו מסר כי השנה יופצו 10 מיליון כרטיסים, רובם בשיטות הרגילות, אולם ארבעה מיליון מתוכם יישלחו לאזרחים באמצעות הדואר, לראשונה אחרי הפסקה של שנים.

נבו מסר עוד כי בשלוש השנים האחרונות עלו הכנסות האגודה בשיעור של 230 אחוז ריאלית. לדבריו, בתקופה זו הוקמו כ־300 טרמפיאדות מוארות בעוד שעד לפני שלוש שנים הוקמו 180 טרמפיאדות בלבד.

יצוא בחצי מיליארד ד' בתע"א

מאת אריה ארד
סופר „דבר"

הזמנות יצוא ב־487 מיליון דולר התקבלו בתעשיה האווירית באפריל – דצמבר 1987 בהשוואה ל־440 מיליון באותם החודשים שנה לפני כן, אמר אתמול הסמנכ"ל לשיווק דוד און.

הוא מציין כי התעשיה האווירית החלה באחרונה בהחדרת מוצרים אזרחיים לשוקי חוץ, שפיתחה על־יסוד מוצרים צבאיים מתוצרתה.

פאסטה לג'ק סמית

שר התיירות אברהם שריד (משמאל) אירח אתמול את ג'ק סמית (מימין), נשיא „אמתא", ארגון סוכני הנסיעות הבריטיים המונה 7000 חברים. הארגון אמור לערוך כאן את כינוסו השנתי במארס. האירוח היה אצל השף האיטלקי של מלון היאט בירושלים רוטו מורטו הנודע לסמית פאסטה עסיסית. סמית בא בראש משלחת של הארגון כדי לבדוק אם המצב בארץ יכול לאפשר עריכת הכינוס. (צילום: רוני נעמן)

„תגיד ליהודים שלך שיפסיקו לדכא את הערבים בשטחים וייצאו מהם"

שלושה ערבים צעקו כך בחוסמם את דרכו של ח"כ נאסר א־דין ברחוב הרצל בחיפה ונמלטו כשיצא לקראתם

מאת מוסבח חלבי
סופר „דבר"

שלושה ערבים נעמדו אתמול ברחוב הרצל בחיפה לפני מכוניתו של ח"כ אמל נאסר א־דין מהליכוד, התקרבו אליו, וצעקו לו „תגיד ליהודים שלך שיפסיקו לדכא את הערבים בשטחים, ותגיד להם שייצאו מיד מהגדה המערבית". ח"כ א־דין יצא ממכוניתו לקראתם והם נמלטו. עוברים ושבים התקהלו סביבו והתעניינו בפרטי התקרית.

הוא אמר בשיחה עם סופר „דבר" כי לא יגיש תלונה למשטרה מפני שהיא עסוקה בדברים חשובים אחרים וכי הוא ידאג אישית לעלות על עקבותיהם של השלושה.

הוא סיפר לסופר „דבר" כי פרסם באחרונה חוברת בערבית ובה גילויים הקשורים במעמד הדרוזים בלבנון במלחמת של"ג. הוא כותב כי בשנת 82' הטיל עליו ראש הממשלה אז מנחם בגין שליחות מיוחדת ליצור קשר עם ראשי העדות בלבנון כדי להביא להבנה ביניהן ולהקים ממשלה לבנונית שבה יהיה ייצוג לכל עדה לפי גודלה והשפעתה.

עוד הוא כותב כי הצליח ברוב המשימות שהוטלו עליו, בעיקר ביצירת קשר בין ראשי הנוצרים והדרוזים בלבנון ובהקמת ממשלה מאוחדת, אולם הירצחו של בשיר ג'ומאייל שיבש את כל התוכנית. לדבריו ההנהגה הדתית הדרוזית בלבנון היתה מחולקת לשני מחנות יריבים ורק הודות להתערבותו ולהתערבות השייח' אמין טריף הצליחו לשים קץ לסכסוך.

ח"כ א־דין חזר ומדגיש בחוברת כי הוא דוחה את הקו המדיני של וואליד ג'ונבלאט ואומר כי לא ישלים עם כל מי שישתף פעולה עם גורמים אנטי־ישראליים.

„מצעד הפרוטות" של איל"ן – היום

„מצעד הפרוטות" של איל"ן (איגוד ישראלי לילדים נפגעים) ייערך היום ברחבי הארץ ויעדו ארבעה מיליון שקל. „המצעד" נערך בסיסמה „איכות חיים לנכה".

בטיפולה של איל"ן מצויים כיום כ־13,000 נכים, מסר גדליה רכטר, יו"ר הנהלת האיגוד, והתקציב התפעולי שלה לשנת 1988 12 מיליון שקל. תקציב הפיתוח יגיע לחמישה מיליון שקל.

★ נסיון שוד מזוין אירע בתחנת דלק „השחר" בכביש נתניה־תל אביב. במוצאי שבת נכנסו למשרד התחנה שני רעולי פנים ודרשו מהעובד, יעקב קנפלר (62) את תיקו אך הוא סירב. במאבק ביניהם ירו השודדים מספר יריות באוויר. קנפלר לחץ על לחצן עזרה והם נמלטו.

„שטיפת מוח דתית בהוראת 40% מתוכנית הלימוד בממלכתיים"

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

כ־40 אחוז מתוכנית הלימודים בבתי־הספר הממלכתיים נלמדים כדרך של שטיפת מוח דתית. אילו היו שופטים אובייקטיביים מתבקשים לסווג את בתי־הספר הממלכתיים לפי התכנים הנלמדים בהם, הם היו מסווגים אותם בקטגוריה של בתי־ספר דתיים. זאת מפני שהלימודים ההומאניסטיים נלמדים לא בדרך ביקורתית, מפקנית ואינטלקטואלית, אלא בדרך אמונית אמוציונאלית, המבוססת על יצירת הזדהות.

ביקורת זו על מערכת החינוך השמיע בשבוע שעבר פרופ' צבי לם מהאוניברסיטה העברית בכינוס שנערך בבית התפוצות בנושא „חינוך יהודי אלטרנטיבי".

פרופ' לם טען, כי החינוך הישראלי רואה תפישה דתית, המתמקד כאילו היא מייצגת תרבות חילונית, נושאים כמו תנ"ך, ספרות עברית והיסטוריה של עם ישראל נלמדים מתוך כוונה לטעת בתלמידים יחס אמוציונלי בלתי־רציונלי כלפי תכנים ומסגרות לאומיות.

פרופ' אבי רביצקי טען כי היהדות היא נושא מוזנח בבתי־הספר הממלכתיים, מתוך הגישה הזהותית בציבור החילוני, המזהה יהדות עם הציבור הדתי. במקום שהחינוך היהודי יפגיש את הלומד עם המקורות, הוא גורם להתנתקות ממורשת העבר.

ד"ר אריק כרמון מאוניברסיטת תל־אביב טען כי בית־הספר הממלכתי פטר את עצמו מהמחויבות לנקוט עמדה הן כלפי העבר הן כלפי ההווה והפך להיות אי מנותק ומבודד ממה שקורה בחברה הישראלית.

הנחה את הכינוס אליעזר שמאלי.

בינואר – עלייה במספר העובדים שהוחלט לפטרם

מאת חיים ביאור
סופר „דבר"

בינואר הודיעו מפעלים וחברות על כוונתם לפטר 673 עובדים. זו עלייה קטנה לעומת דצמבר – אז הודיעו מפעלים על כוונה לפטר 658.

★ במפעל „מגעלי בית שמש" נמסר על כוונה לפטר את קבוצת העובדים הגדולה ביותר – 200. קבוצה זו תפוטר בהסכמת העובדים, במסגרת תוכנית ההבראה של המפעל.

★ „פרי זה" בחדרה, שיעבור לידי בעלים של מפעל „זן לכל", הודיע על פיטורי 180 עובדים. עם זאת כמה עשרות מהם עשויים להיקלט מחדש במפעל.

★ שאר המפעלים שהודיעו על כוונה לפטר: „בבעתי" למסגרות מבנים בחדרה – 80 עובדים; „פניציה" בחיפה וירוחם, השייכים לקונצרן „כור" – 66; מלון „מגדה" בירושלים – 33; „ברקל" לבעלי ספורט בחיפה – 35; מפעל הצבעים „סמפרה" ביבנה – 25; מכבסת קישון בחיפה – 25, „אגיס" ירוחם – 17; מפעל הצורפות עדי פז בירוחם – 12 עובדים.

בינתיים דרשה יו"ר ועדת התעסוקה של ההסתדרות, עליזה תמיר, משירות התעסוקה לאשר הכשרה מקצועית תוך קבלת ביטוח אבטלה ל־60 המפוטרים ממפעל הטכסטיל „למען אחר" בנתיבות.

מחברת „חבר" להשקעות נתן אדם נמסר כי בינואר ובפברואר מסתמן ביקוש לכ־80 מלחימות. כן נדרשים 238 כרסמים וחרטים.

חברת החשמל מתקשה בהבטחת אספקה סדירה לצרכניה

מאת יוסף טיבלסקי
סופר „דבר"

חברת החשמל מתקשה להבטיח אספקה סדירה של חשמל לצרכניה במקומות שונים בארץ, גם כאשר בתחנות הכוח יש עודף ייצור מעל הביקוש, בשל המחסור בתחנות משנה המשמשות לטרנספורמציה, או עקב התיישנות תחנות המשנה הקיימות.

בשני המקרים נגרמים הקשיים בשל הסחבת מצד הרשויות המקומיות או מגופי רישוי שונים.

כך, למשל, נמשך הטיפול בהקצאת שטח לתחנה בבית זרע 10 שנים למרות שהקרקע היתה בבעלות החברה, ורק לאחרונה התחילו בהקמתה. הטיפול בהשגת שטח אחר, ברמת השרון נמשך 15 שנה.

מנכ"ל החברה יצחק חופי אשר מסר דברים אלה לסופר „דבר", ציין שהתחנות האלה משרתות את תושבי אותם האזורים, ושבכל זאת הם עושים קשיים לחברה.

תחנות המשנה בתל־אביב התיישנו, לדבריו, ולמרות שיש כסף להקמת תחנות חדשות, מתעכבות תוכניות הביצוע. להלן אמר, לחברה יש תוכנית פיתוח לטווח של עשר שנים ותוכנית יותר מפורטת לטווח של חמש שנים להגדלת השיפורים הדרושים בתחנות המשנה או לבניית תחנות חדשות.

בהמשך דבריו מסר חופי, שהחברה עיבדה תוכנית ארבע שנתית לשיפורים ברמה גבוהה יותר כגון הפרדת צרכנים פרטיים שלהם נתיכים משותפים עם שכניהם, החלפת עמודי חשמל ועוד.

התנגדות בכיר בעת"א מעכבת את הפעלת „ניידת האיידס"

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

הפעלת ניידת, ראשונה מסוגה בארץ לאיתור מוקדם של מחלות מין והאיידס באוכלוסייה בעלת סיכון גבוה במיוחד, בין היתר זונות והומוסקסואלים, עוכבה אתמול בגלל התנגדותו של מנכ"ל עיריית תל אביב אלי עשת.

הפעלת הניידת קיבלה את כל האישורים הדרושים וגם תקציב בסך 300,000 שקל.

אתמול הובא הנושא להחלטה [illegible] בוועדה הציבורית לאשפוז של העירייה, בה מיוצגים כל הגורמים הנוגעים לדבר. עשת נעדר מהישיבה ונמסר כי הוועדה עיכבה הפעלת הניידת. ממקורות העירייה נמסר לסופרת „דבר", כי המנכ"ל התנגד מתחילה להפעלת הניידת משום שהוא רואה בה „פיל לבן", וממשיך בהתנגדותו על אף שהמעבדה הניידת כבר עברה את תהליך האישורים.

חברת מועצת העירייה [illegible] ביקשה אתמול לקיים דיון דחוף בנושא התנגדות המנכ"ל. בשיחה עם סופרת „דבר" ציינה כי היא תדרוש גם דיון עקרוני בנושא זה [illegible] של פקיד, אפילו בכיר, יכולה לעכב או לבטל החלטות שהתקבלו על ידי נבחרי הציבור.

תגובתו של מנכ"ל העירייה לא ניתן היה להשיג אתמול.

חשש בסקר שמאים ממשבר בנייה

(ע). – בסקר של לשכת שמאי המקרקעין מובע חשש כי המשבר של שנת 1982/83 בבנייה שבמהלכו פשטו קבלנים את הרגל, עלול לחזור ורוכשי דירות עלולים להיפגע שוב. זאת מסרו אתמול חברי הלשכה של שמאי מקרקעין במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

עורך בטאון הלשכה „מקרקעין והערכה", אברהם כץ, מסר כי נערך סקר מחירי קרקע באזורים שונים. באיזור המרכז התמקדו הסוקרים בעסקות קומבינציה, כלומר האחוז בבנייה הגמורה שמקבלים בעלי הקרקע. התברר כי בצפון תל־אביב מקבלים 60 אחוז של הבנייה בעד הקרקע ואילו במרכז העיר 56. ברעננה ובנתניה מקבלים 45–50, בראשון לציון 42–46 אחוז. הוא הזהיר כי ב־1982/83 היו עסקות „גבוהות" אך חלקן לא הגיע למימוש כיוון שהקבלנים לא יכלו לבצע את עסקות הקומבינציה ואכן היו בראשון לציון ובנתניה פשיטות רגל של קבלנים כמו שכטר, גינזי, קלדין ואחרים.

יו"ר הלשכה יוסף זרניצקי אמר כי ב־1987 היה מצב של גאות במקרקעין. אולם עתה איננו יודעים כיצד ישפיע משבר אוקטובר בבורסה. של ניו־יורק עליו וקנאות בישראל מפני שהיו אמריקאים שקנו דירות בארץ.

חבר הלשכה אהוד המאירי, ציין כי באחרונה נעצר שוק הבנייה ומזה שלושה־ארבעה חודשים המחירים נעצרו ואינם עולים מעבר קנים.

★ רפיר בצה"ל, שנפצע קשה בתאונת דרכים ונדרש לעבור פיזיותרפיה, „האריך" את תקופת הטיפולים שלו כדי לעזוב את הבסיס מוקדם במשך ששה חודשים והגיע לביתו בשעות הצהריים. הוא נידון לשלושה חודשי מאסר על תנאי והורדה לדרגת טוראי.

מת מפקד מרחב העמקים

מאת יצחק מרידור
סופר „דבר" בעמק

ניצב משנה יוסי כהן (46), מפקד מרחב העמקים של המשטרה, מת אור לאתמול מהתקף לב.

נולד במצרים, עלה עם הוריו ב־1950 ושירת במשטרה 25 שנה. [illegible] קורס קצונה [illegible] ומונה לתפקידים בכירים. היה מפקד תחנת המשטרה באשקלון, ראש ענף החקירות במחוז הצפון, סגן מפקד מרחב השפלה עד תפקידו האחרון כמפקד מרחב העמקים.

היה בעל „אות האומץ" על אירועים שהשתתף בהם ב־1985 וגילה אומץ אישי בלתי רגיל ותושיה רבה.

השאיר אשה וארבעה ילדים. יובא למנוחות היום בחלקה הצבאית בבית העלמין באשדות. מסע הלוויה ייצא בשעה 1.30 בצהריים, מבית משפחת כהן, ברחוב [illegible] משה שפירא 3/4 באשדוד.

לחברתנו רונית שקליאר

כלת הפרס ע"ש נתן גולדנברג לקידום ופיתוח טכנולוגי בתעשיית המזון הישראלית.

אנו גאים על ההכרה וההוקרה לפועלך ולתנופת הצמיחה של מפעלנו בערד.

קורנפלקס תלמה
ברנפלקס תלמה
פתית תלמה
חטיפי תלמה

ההנהלה והעובדים קבוצת מפעלי תלמה

עכשיו במחיר מיוחד
חתום על דבר לשנת 1988 ותהנה מטובי הכותבים
דבר
דבר השבוע
דבר אחר
שם דבר בעתונות
„דבר" אגף המנויים, טל. 03-286141

עידית בת־ים
מודיעה בצער על מותה הטראגי של משפחה מבני העיר
יוסף, רינה וגילה עטיה ז"ל
שנספו בתאונה מחרידה
ייפסק הקטל בדרכים
אהוד קינמון, ראש העירייה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו לעבודה (בגימלאות)
סקורקה יוסף ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוז ת"א
ההנהלה העובדים
וועד המגנטונים

פקסימיליה MURATA
מורטה
מהירה ביותר!
נציגים מקבוצת כלל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו
חנן לבינגר
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ההלויה היום יום שני כ' בשבט תשמ"ח (8.2.88) בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין רמת השרון צומת מורשה.
ועד עובדי חברת החשמל לישראל מרחב הדרום

לחברתנו חביבה פישמן ומשפחתה
השתתפותנו באבלך במות עליך
אביך ז"ל
מאשה לובלסקי ובית נעמת

לחברנו לעבודה
יאיר כרמי
משתתפים בצערך במות
אביך ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת מבטחים והעובדים

קבלת מודעות 24 שעות נדחף
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

במלאת שלושים לפטירתו של אבינו, אחינו וסבנו היקר
שמחה גרבוז ז"ל
תתקיים אזכרה וטקס גילוי מצבה
ביום רביעי, כ"ב בשבט תשמ"ח 10.2.88 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין הדש בחולון. (נפגשים ע"י השער החדש). אוטובוס יצא מבית המנוח, רח' גורדון 25, גבעתיים בשעה 2.30 אחה"צ.
בשעה 5.30 אחה"צ יתקיים טקס זכרון בבית הכנסת „אהל משה", רח' גורדון 6, גבעתיים.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה.
אהרון הראל וב"ב
יאיר גרבוז וב"ב
אלון גרבוז
וכל בני המשפחה

דבר היום

מאוחרת ומוקדמת

רונלד רייגן חגג בשבת את יום הולדתו ה־77 ובקרוב יתחיל מימשלו בסידרת מסיבות־הפרידה מוושינגטון. זוהי שנה אחרונה למימשל; רבים מבכיריו מזדרזים להתפטר מתפקידיהם בעוד מועד, להסדיר לעצמם תעסוקה חלופית (ולרוב גם מכניסה יותר) או להתקין את זכרונותיהם לכתיבת ספריהם על תולדות רייגן ומימשלו. באווירה זו נראה המאמץ המדיני הנוכחי במזרח־התיכון כהתעוררות מאוחרת מדי, במיוחד בהשוואה להתעוררות המוקדמת של מערכת־הבחירות לנשיאות.

ביטוי השגור בפיהם של ישראלים המבקשים להסביר לאמריקאים את השוני שבין שתי הזירות הוא שהמזרח־התיכון שונה בכלליו מהמערב־התיכון. מדינת איובה, הטיפוסית למערב־התיכון, כבר פחות קרתנית ומסוגרת משהיתה בשנים עברו: מהפכת התקשורת בכבלים, הסיקור הטלוויזיוני המתמיד של הנעשה בוושינגטון ובתבל ותשומת־הלב המוקדשת מדי ארבע שנים באירועים המפלגתיים בדה־מוין ובנותיה עשו את מצביעי איובה לציבור מתוחכם למדי, המודע להשפעתו על הפוליטיקה האמריקאית ולפיכך גם על המדיניות הבין־לאומית, שהרי גם בתקופות שפל לאמריקה שמור לדיירו של הבית הלבן מקומו של המנהיג העולמי החשוב ביותר.

ההערכה המקובלת היא שלרפובליקאים מועמדים־בכוח טובים ומנוסים מאלה שיוכלו הדמוקרטים להציג, לפחות אם המבחר הדמוקרטי יישאר זה המתמודד כיום. איובה, ראשונת המדינות שבהן מצביעים (אם כי בשיטה מסובכת של כינוסים יישוביים ולא בהצבעה כלל־מדינתית) בבחירות המוקדמות, יכולה להעניק לסנאטור רוברט דול יתרון על־פני יריבו העיקרי, סגן־הנשיא ג'ורג' בוש, ואולי אף לדחוק את בוש למקום השלישי, אחרי המטיף־בדימוס פאט רוברטסון. במחנה הדמוקרטי יוכל אחד המועמדים – חבר־הקונגרס גפהארדט, הסנאטור סיימון, המושל דוקאקיס – לזכות במקדמה חשובה לקראת המוקדמות של השבוע הבא, במדינת ניו־המפשייר. הציפיות שנוצרו בעקבות סקרי דעת־הקהל יכולות, במיוחד אם יתבדו, למקד את הזרקורים במבצעים מפתיעים משתי המפלגות.

מה שיקרה הלילה באיובה יהיה רק צעד ראשון וקטן בדרך הארוכה לוועידות המפלגתיות ומהן להתמודדות בין שני המועמדים, אך השפעתו על גורל ישראל עשויה להיות רבה יותר מעוד מסע של ריצ'רד מרפי, פיליפ חביב או מייקל ארמקוסט. מה שלא הספיק מימשל רייגן לעשות עד עתה הוא כבר מאוחר מדי – או מוקדם מדי.

גלוי ומכוסה / מאת יצחק רועה

הומאז' ללייבוביץ

ישו, שבתאי צבי, גוש־אמונים. שלושתם היו אורחים בולטים בחגיגת יום־הולדתו של ישעיהו לייבוביץ' בשבוע שעבר.

הוא עצמו הושיב אותם בשורה אחת זה לצד זה: את ישו לצד שבתאי צבי לצד גוש־אמונים. בנשימה אחת קשר אותם זה לזה: ילדי המשיחיות, המסורים של תשוקת הגאולה. היה זה בבניין מקסיקו באוניברסיטת תל־אביב, ביום עיון מבוקר־עד־ערב לכבוד מלאות לו 85 שנה. האיש ליבו לא נס, מבוך צירופים בלהט. הצירוף המשולש הזה של ילדי משיחיות השקר הוא מרכזי מאוד לחגיגת יום ההולדת, אני אומר.

יום־עיון יום־הולדת ללייבוביץ', בימים האלה, ממלא אולם על גדותיו, סותם פתחים באנשים רוצים לשמוע עוד, ושוב, ועוד. האוויר דחוס בהוקרה, ובחיפוש קשרים בין המשנה הסדורה לבין המציאות [illegible] קצינים בחיל־האוויר שמע את האמירה: „צריך להסתלק משם, חייבים לצאת מן השטחים" – אתה שומע, לייבוביץ', עשרים שנה אחריך הם איתך. אל תפסיק לדבר!

לייבוביץ' לא מפסיק. בסוף מושב הערב, מושב ששילב דברי עיון בדברי הוקרה, דברים חמים, חוזר לייבוביץ' אל מוטיב־יסוד במסכת טיעוניו, וכמו מוסיף לו תוקף. הקישור לשליטה בשטחים יתברר מיד. לפי שעה לייבוביץ' אינו חוזר אליהם, אינו חוזר על מה שציטטו מפיו „הלוואי שהייתי בטוח בהמשך קיומה של ישראל, כשם שאני בטוח בכך שתקום 'מדינה פלשתינאית'". הוא שרוי בתחום העיון הדתי ושואל: למה, בעצם למה, צריך משיח וגאולה? האם לא די לו לאדם באמונה בשם־יתברך? שהרי תורה־לשמה היא העיקר. עבודת־השם לשמה! מה לכם משיח, מה לכם גאולה? האם לא די לנו בעבודת־השם, הגם פיצוי צריך לצידה, גם גמול וכעידת־שלום, חלילה? ומה המרחק מכאן ועד עבודת עצמנו?

לסוכת החגיגה, וברוח מושב הערב הנינוח, מושב של הומאז' לחתן החגיגה, הרשה לעצמו לייבוביץ' להעיר הערה היסטורית, בצד הדיון העקרוני המעמיק כנ"ל. גם ההיסטוריה שלנו מלמדת, אמר, עד כמה עמוקה הסכנה שטמונה בתוכה התרפקות יתירה, בגעגוע מסור־מדי, לגאולת־משיח. האם לא אותה ציפיה דוחקת היא שהולידה לנו את ישו, ואת שבתאי צבי, ואת גוש־אמונים?

ההזהרה מפני משיחיות שקר, מפני עכשוויזם־של־גאולה, רוטטת בפי לייבוביץ'. וזה המסר העיקרי שהייתי בוחר מדבריו, בכל שהם נוגעים להוויית חיינו, כאן ועכשיו. קל מאוד, הוא אומר לנו, להפוך אדמה לאדמת קודש, קל לעטוף חרב בקדושה. מה שעושים אחר־כך בחרב, מה שעושים באדמה, אין לו דבר וחצי דבר עם קדושה. כפי שאין למדינה. היפוכו של דבר: גם מצוות, אם לא נעשו לשמה, נהפכות לעבירות. ואסון רובץ לפתחנו.

חתן החגיגה הרי הזהיר מפני עבודת עץ ואבן, מפני עבודת ארץ־שלמה וכותל־אבנים, זמן קצר מאוד אחרי מלחמת ששת הימים. היו שראו בה סימני „גאולה־עכשיו", והחלו מתמסרים לה. לה ולא לעבודת השם. תרשים לאסון.

„קול ירושלים לשחרור"

מאת דני רובינשטיין

כיצד מנוהלת „ההתנערות" בשטחים על־ידי כרוזים, ובעיקר על־ידי תחנת השידור הפלשתינאית

„תחנת השידור הפלשתינאית, „קול ירושלים לשחרור האדמה והאדם", היא בין התופעות המיוחדות שהצמיחה ההתקוממות בשטחים: אין כמעט בית ערבי אחד בגדה המערבית וברצועת עזה, שלא מאזינים בו שעות רבות ביום לדברי תחנת הרדיו הזו, הנקלטים בעוצמה ובבהירות רבה. התחנה ממוקמת, ככל הנראה, בג'בל־דרוז שבסוריה והיא משדרת ברציפות, משעות הבוקר ועד שמונה בערב סיסמאות, דברי פרשנות, חדשות ושירים לאומיים. שלא כמו השידורים הרשמיים של אש"ף מבגדאד, שאיכות קליטתם גרועה ומניהם מצומצמים, תחנה זו נמרצת ואקטואלית והצלחתה גדולה. עובדי התחנה מקבלים ידיעות והודעות מהשטחים באמצעות סוכנויות הידיעות ובאמצעות התקשרויות בטלפון לשכם, לעזה ולמזרח־ירושלים. מבחינה טכנית אין שום קושי בכך. מטלפנים דרך קפריסין או דרך אירופה למתווך, שיש לו במכשיר הטלפון מתקן של „שיחת ועידה" (קונפרנס־קול) והוא מקשר את התחנה בהר־הדרוזים עם השטחים. זה מתקן פשוט חול, הנמצא בבתי מיליונים בעולם. אם יש אפשרות להשתמש בחיוג בין־לאומי באמצעות לווייני התקשורת, אפשר להתקשר מכל פינה בארץ לכל פינה בעולם הערבי, אף שאין ביניהן קשר טלפוני ישיר.

שידורי „תחנת ירושלים ושחרור האדמה והאדם" החלו לפני כשלושה חודשים והם מוקדשים אך ורק לשטחים. מדי פעם מפסיקים השדרים את השירים והסיסמאות וקוראים חדשות שהגיעו זה עתה. בגדה המערבית וברצועה עדים לכך שהדיווחים בתחנה זו מוגזמים לעתים קרובות, אבל מהצד האחר גם הדיווחים הישראליים אינם אמינים ובעיקר לוקים בחסר, כך שאין המאזינים כועסים על ההגזמות.

הקריינים פונים במישרין לתושבים בכל פינה נידחת: במחנה ג'לזון שברמאללה, בשכונת באב אל־חוטא בירושלים, בראס אל־עין בשכם, נוקבים בשמות של כפרים נשכחים, מעודדים את האנשים, משבחים את אומץ ליבם ונחישותם ומוסרים להם מידע, הרבה מידע, על מה שנעשה במקומותיהם: על העוצר, על השביתות וההפגנות, על הנפגעים, תוך ציון שמותיהם. הקריינים גם נותנים הוראות, בדרך כלל על־פי הכרוזים של „המפקדה הלאומית המאוחדת" של „ההתנערות" (אל־אנתיפאדה בערבית, המונח שנקלט בשטחים כשמן של המהומות הללו).

כרוז מס' 6 של „המפקדה" בשטחים (קיומה המחתרתי אנונימי ומסתורי ולהערכתי, ארגונה וסמכותה מצומצמים למדי) הופץ בשטחים בשבוע שעבר. בסוף השבוע שמעתי ציטוטים ממנו בתחנת השידור. בציטוט היו הוראות לעיריות בשטחים להתפטר ולהמשיך את השביתה בימים ראשון ושני. התושבים נקראו, בכרוז שצוטט בתחנה, להחרים תוצרת ישראלית, ולא לשלם מסים, לא לשלם את הקנסות שמטילים בתי־המשפט הצבאיים, לדחות על הסף את יוזמתו של נשיא מצרים חוסני מובארק, המוגדרת כמזימה אימפריאליסטית, ולא לשתף פעולה עם שליח האימפריאליזם פיליפ חביב. „המפקדה" תבעה בכרוז לשחרר את העצירים של „ההתנערות", לחדול מן הפגיעות בהר־הבית ולסלק את השר אריאל שרון מהעיר העתיקה בירושלים.

המדור הפופולארי ביותר בתחנת השידור הוא דברי תושבים ואגרות אישיות, שקוראים אותן כל יום בשעה 12 בצהרים. בשבוע שעבר קראו אגרות של בסאם שכעה, ראש העיר המודח של שכם, שרגליו נקטעו בפעולת המחתרת של גוש־אמונים, ושל איש השמאל אברהים דקאק ממזרח ירושלים. דקאק הוא ראש איגוד המהנדסים ובעבר היה מהחברים הפעילים ב„ועדה להכוונה לאומית".

בשבת האחרונה, ב־12 בצהרים, דיבר בתחנה עבד ג'וואד צאלח, שהיה ראש עיריית אל־בירה וגורש משם לפני כ־15 שנה. אל־צאלח כיהן זמן־מה בוועד־הפועל של־אש"ף והודה: בני משפחתו נמצאים כאן ואחד מבניו מלמד בבירזית. כל יום מוסרים בתחנה מי ידבר למחרת: בשבת אמרו כי ביום ראשון יפנה לתושבי השטחים מוחמד פאוזי, שהיה גנראל בצבא מצרים בזמנו של גמאל עבד אל־נאצר וכיום הוא איש אופוזיציה.

על־פי מיקומה של התחנה – בסוריה – ועל־פי נוסח השידורים והאישים המופיעים בה, ברור שהיא משרתת את ממשלת דמשק או לפחות נמצאת תחת פיקוחה. דוברי התחנה כמעט שאינם מזכירים את ערפאת, אבל גם לא שמעתי בה על ארגון „המפקדה הכללית" של אחמד ג'בריל, שכל הסימנים מראים שהוא השולט בשידורים בשמה של דמשק. לכן היה די מוזר לשמוע בשידורים לא רק אישים ידועים של „חזית הסירוב" הפלשתינאית והערבית (כמו שכעה משכם והגנראל המצרי פאוזי) אלא גם כמה אישים מהשטחים, הידועים כתומכי הזרם המרכזי בפת"ח של ערפאת.

אין ספק שהצלחת התחנה מעוררת כעס וחששות בהנהגת אש"ף. באחד השידורים מהתחנה הרשמית של אש"ף מבגדאד נקראו התושבים במפורש שלא להאזין „לשידורים הפרובוקטיביים הללו" (אני עצמי לא שמעתי את השידור הזה, אבל סיפרו לי עליו עיתונאים ערבים ממזרח ירושלים).

מלבד תחנת הרדיו „שידורי ירושלים לשחרור האדמה והאדם", נעזרת „ההתנערות" בשטחים במבול של כרוזים, המופצים ברחובות הערים והכפרים בגדה וברצועה. הכרוזים הידועים ביותר הם, כאמור, של „המפקדה הלאומית המאוחדת". מאחריהם מסתתרים פעילים של כל ארגוני אש"ף, המפלגה הקומוניסטית והגוש המוסלמי.

המעניין ביותר הוא פרסום גדול, ממש חוברת, בת שמונה עמודים, עם תמונות, ערוכה בסדר־מחשב, שכותרתה – „ההתנערות". עותקים רבים שלה פוזרו בשטחים. את החוברת מוציאות־לאור, במחתרת כמובן, ה„וועדות הלאומיות הדמוקראטיות באדמות הכבושות", והיא מכילה מאמרים וסיסמאות להטלת חרם על תוצרת ישראל.

היו בשטחים גם כרוזים שקראו לפתוח את החנויות, כדי „לאגור כוח להתקוממות נוספת". חתום עליהם ארגון בשם „ההתנגדות האיסלאמית". לפחות במזרח־ירושלים ובבית־לחם בטוחים, כי אלה כרוזים מבית היוצר של המימשל הישראלי, שנועדו לבלבל ולזרוע מבוכה בציבור.

השידורים והכרוזים יכולים, יותר מכל, להעיד על הנסיונות של הגופים השונים באש"ף ומחוצה לו לתת ל„התנערות" כיוון פוליטי רצוי להם. תחנת השידור, למשל, וכרוזים של „המפקדה המאוחדת" בשטחים מנסים, בהזדמנות זו, לחסל את תומכי ירדן. מושמעות בה קריאות חריפות נגד עיתון „אל־נהאר", בטאון פרו־ירדני בירושלים, ומתנהלת מערכה שלמה נגד העיריות, שברובן מכהנים פקידים ממונים, המקבלים גיבוי ירדני וישראלי. הכרוזים, ובעיקר השידורים מסוריה, השליטו עד כה מעט סדר בתוהו ובוהו של המהומות. הם קראו, למשל, לפתוח את החנויות במזרח ירושלים בסוף השבוע שעבר, לשלוש שעות אחרי הצהרים, וה„קריאה נענתה [illegible]. בדיוק בשלוש נפתחו כל החנויות והאלפים מילאו את הרחובות. [illegible] היה זה מחזה ממש מדהים, שבסיומו חזרה השביתה וחזרו המהומות למתכונתן הקודמת. ארגון וסדר כאלה יכולים לתת למאורעות בשטחים עוד תנופה וכוח.

בזווית חדה / חגי אשד

חילופי תפקידים ותחפושות

להפגין נגד הממשלה? בבקשה. אבל למה לתמוך באש"ף?

א. מוטב שתשיר

שמענו את חוה אלברשטיין ברדיו כשהיא מגמגמת ונבוכה. כאילו אינה מוצאת את לשונה ואת המלים שהיא רוצה להשמיע. במקום לשיר את שיריה היפים, בקולה המיוחד רק לה, היא הופיעה בתפקיד של תועמלנית פוליטית מן הסוג הרדוד ביותר. כמו תריסר תריסרים אחרים. מוטב שתשיר את שירי ארץ ישראל במקום ליהפך לתועמלנית אש"ף. היא עדיין לא כזאת. היא עדיין לא יודעת שזה התפקיד החדש הממתין לה. היא לא היחידה הניצבת על־פני התהום הזאת בבלי דעת. יש רבים כמוה. לא רק זמרים וזמרות. גם פוליטיקאים ואקדמאים נדחקים יחד כמין קולקטיב, או עדר, לשרת את אש"ף נגד מדינת ישראל, נגד הציונות, נגד קידום תהליך השלום.

שלא תהיה טעות. מותר בהחלט להפגין נגד הממשלה ומדיניותה ולחפש כל מיני צורות של מחאה ומרי נגד הנעשה בשטחים. וגם נגד גרירת רגליה של הממשלה לשולחן המשא־ומתן בעל כורחה, כאילו כדי לעכבו ולהכשילו מראש. אבל האם אי־אפשר להפגין נגד הממשלה בלי לתמוך באש"ף ובתעמולת הכזב המכוערת והמסלידה שלו?

פורסם בעתונים שקבוצה של אמנים וסופרים ופעילי עליה ב' בעבר יקדמו בברכה את „אניית המגורשים" של אש"ף, אם וכאשר תגיע לנמל חיפה. אומרים שגם לובה אליאב יהיה שם. מי יודע – אולי התופעה המפלצתית הזאת תצמיח מתוכה גם הופעת־בידור ישראלית למען אש"ף? ואולי חוה אלברשטיין תשיר על התוף לכבוד „הספינות שבדרך" – ספינות אש"ף, לשם שינוי? ואולי ירון לונדון ידקלם שם משהו מתאים לכבוד המגורשים, שרבים ביניהם רוצחי נשים וילדים, שבני משפחותיהם חיים כאן עימנו בסיבלם וביגונם?

אתה שואל את עצמך: מה דוחף את כל החבורה הזאת לתת יד לשקר הנורא הזה של השוואת גורלם של שרידי השואה – שארית הפליטה, לאחר שהעולם סגר עליהם סביב מול המשרפות – לגורלם של הפלשתינאים? האם באמת יש שמץ של דמיון בין אלה לאלה? איך אפשר לחלל עד כדי כך את זכרם של יהודי אירופה שנספו בשואה? איך אפשר לטהר עד כדי כך את המפלצת הנאצית על־ידי השוואתה, בכל צורה שהיא, למדינת ישראל ולמעשיה בשטחים? האומנם כמותנו כגרמניה הנאצית?

ויכוח בתוכנו על פתרון הבעיה הפלשתינאית יכול וצריך להיות. והוא, אכן, נטוש, במלוא החריפות. גם בזירה הממשלתית והפארלמנטרית וגם בזירות אחרות – בהפגנות, בעצומות ובכל מיני צורות של מחאה. הוא יוכרע בסופו של דבר בקלפי. אך למה לתת יד לכזב השטני של תעמולת אש"ף, המשווה במישרין ובעקיפין בין הציונות לבין הנאציזם, בין קורבנות הנאציזם על לא עוון בכפם, רק בגלל היותם יהודים, לבין הפלשתינאים, שהם נפגעי מלחמה שבחרו בה – מלחמתם שלהם ומלחמת העולם הערבי והמוסלמי כולו נגד הציונות וזכותה המוכרת במשפט העמים להקים בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל ונגד כל פשרה איתה מתחילתה? לא באנו לכאן כגזלנים, ולא רק בתוקף זכותנו ההיסטורית. גם חבר הלאומים לאחר מלחמת העולם הראשונה וגם ארגון האומות המאוחדות הכירו בזכותנו לחיות כאן כעם בארצנו ובמדינתנו. הפלשתינאים נלחמו מרצונם החופשי נגד כל פשרה איתנו, והם נפגעו במלחמה הזאת בכל מיני צורות. גם אנחנו נפגענו במלחמה המתמשכת הזאת. מה לזה ולקורבנות השואה הנאצית? רק השטן יכול להמציא דמיון בין „אקסודוס" לבין אניית המגורשים של אש"ף. רק מוח מעוות יכול לתת יד לכזב המסליד הזה.

כדאי להזהיר אותם ברגע האחרון: כל מי שיסייע במישרין או בעקיפין לתעמולת הכזב של אש"ף, המשווה בין ציונות לגזענות – ועוד בצורתה הנאצית – יוציא את עצמו מכלל הויכוח הלאומי הקשה והגורלי על הפשרה ההכרחית בינינו לבין העם הפלשתינאי. מלחמת האבנים והאלות הנטושה עכשיו בשטחים כבר יצרה גילויים של שנאה אישית בין יהודים לערבים, שלא היתה כמוה בעבר. התכסיס

(המשך בעמוד 8)

תרגיל בתורת המחירים

מאת אמנון אשד

הסימביוזה בין עדי אמוראי והשר נסים מעוררת תהיה. הנה למשל דעתו על האיגוד המקצועי

שעה של קורת־רוח נזדמנה לשר האוצר משה נסים בשבוע שעבר: על דוכן הכנסת ניצב סגנו עדי אמוראי, איש מפלגת העבודה, והמטיר בליסטראות על ראשיהם של חבריו לשעבר מסיעת מפ"ם.

במיוחד הרגיזה את אמוראי חברת הכנסת אמירה סרטני. סרטני ציטטה ראיון עם שר האוצר, שבו הביע נסים את התנגדותו להפסקת הפיקוח על השכר. ציטוט זה סיפק לאמוראי עילה לפתוח פולמוס שלם סביב סוגיית השכר: „מה זה שכר? מה זה איגוד מקצועי? זה לא מונופול, זה לא קארטל?... זה כל הרעיון של איגוד מקצועי, שפועלים יתאגדו ויעמדו שכם אחד מול המעביד... אם יש התארגנות, אז צריך פיקוח. אם יש כוח מונופוליסטי, צריך פיקוח על המונופול... אי־אפשר להחזיק את החבל בשני הקצוות", דברי אמוראי. חד וחלק.

כל אותה שעה ישב שר האוצר בכורסתו ליד שולחן הממשלה, מהנהן בראשו ומשלח חיוכי נצחון לעבר ספסלי המערך, ומי שלא ראה את הנהרה הגדולה שעלתה והציפה את פניו, לא ראה שמחת בית־השואבה מימיו.

הבעיה אינה בתיאוריה שהפריח אמוראי לחללה של הכנסת. תיאוריית האיגוד המקצועי כמונופול, שאימץ סגן שר האוצר, אינה אלא מיחזור של דעות אנאכרוניסטיות, שהושמעו בארה"ב בתחילת המאה ומאז ניונו אפילו שם.

החשש היותר מהותי הוא שנסים, שהסימביוזה בינו לבין אמוראי הגיעה בשבועות האחרונים לממדים מעוררי תהיות, עוד עלול לחזור על תאוריות אלה בחודש הבא, כאשר יחל המשא־ומתן על הסכמי השכר החדשים.

כאן המקום להסביר מדוע תיאוריית אמוראי משוללת כל בסיס במציאות הישראלית. הצגת האיגוד המקצועי כמונופול, המסוגל לקבוע את המחיר לסחורתו, במקרה זה שכר העבודה, היא יותר מאיוולת. מונופול מוגדר כגוף, המרכז בידיו את הרוב הגדול של מכירות מוצר או שירות מסויים. שליטת המונופול במחירי תוצרתו מתבצעת בדרך של ויסות ההיצע. מה יעשה איגוד מקצועי השואף להעלות את שכרם של חבריו? יקטין את היצע העבודה ויביא לפיטורי עובדים? סביר להניח שגם בעל הטיעון המקורי מבין, שלא כל מה שיכולה לעשות חברת „רובק" יכול להרשות לעצמו אירגון טכנאי־הרנטגן, למשל.

גם במישור האמפירי אין טענתו של סגן שר האוצר עומדת במבחן המציאות. בספרות המקצועית נהוג אמנם להביא את האיגוד המקצועי כדוגמה קיצונית למודל של מונופול בשוק העבודה, אבל מה שאמוראי שכח לציין בנאומו בכנסת הוא, כי יישומו של מודל מעין זה במציאות הישראלית „מציג רק מחצית מהתמונה הכוללת.

הצגת האיגוד המקצועי כמונופול מחייבת התייחסות גם לצד שכנגד – לרוכשי העבודה. צד זה מיוצג בארץ על־ידי לשכת התיאום של האירגונים הכלכליים במגזר הפרטי ועל־ידי חמשת המעסיקים הגדולים בשירות הציבורי ובראשם ממשלת ישראל. במודל של דוגמאות קיצוניות נהוג להתייחס למעסיקים בסדר גודל זה כאל מונופסון, דהיינו כאל שוק של מוכרים רבים וקונה יחיד.

ההתייחסות לאיגוד המקצועי כאל מונופול מצד אחד ולמעסיקים כמונופסון מהצד האחר, הופכת את שוק העבודה למה שנקרא בספרות המקצועית „שוק של מונופול דו־צדדי", שהוא שוק שבו מונופול אחד מוכר למונופול אחר. במקרה כזה אין יותר קביעת מחיר שרירותית. מחיר המוצר, שכר העבודה במקרה שלנו, נקבע בדרך של משא־ומתן בין הצדדים.

בחודש הבא ייפתח, כאמור, המשא־ומתן על הסכמי השכר החדשים במגזר הציבורי ובסקטור הפרטי. אולי ההתבטאות של אמוראי, בדומה להתבטאויות נוספות שנשמעו לאחרונה באוצר בדבר הצורך לצמצם את הצמדת תוספת היוקר, היא בחזקת יריה ראשונה לקראת המשא־ומתן המתקרב. בשלב זה יורים ראשי האוצר באוויר. בחודש הבא, אפשר להניח, הם יעברו כבר לכדורי גומי.

האבן כנשק חם

מאת אוריאל בן־עמי

תושבי השטחים תובעים שינוי הוראות הפתיחה באש עכשיו יותר מאי־פעם

קצינים בכירים אומרים היום שאין ברירה. בקבוקי־התבערה והאבן היו לנשק חם וקטלני, אף שההוראות מתייחסות אליהם כאל נשק קר, שאסור להגיב באש על השימוש בו. בקבוק־התבערה שהתלקח במכוניתו של רב קלמנוביץ' מבית־אל ומטר האבנים שפצע קשה את משולם מוסקוביץ' מעפרה עוררו מחשבה שניה בקרב כוחות הבטחון.

מאסות הכוחות שהזרים צה"ל לשטחים אינם יעילים כנגד בקבוק־תבערה, הנזרק על אורח, או כנגד מטר אבנים היורד על מכוניתו ומסכן את חייו. בצה"ל יודעים שההוראות הקיימות מקשות להדביק את קצב האירועים. עם זאת חוששים, כמובן, להתיר לכל אורח להגיב בירי בכל מצב.

במצב הנוכחי נגזרת השקפת־העולם ממרחק נפילת האבן. חיילים המשרתים בשטחים נוהגים להתלבט בקול, בינם לבין עצמם, על מוסר המכות ומוסר הירי לעבר המתפרעים. לפי עדויותיהם, הנסיון האישי חזק יותר מכל השקפה פוליטית. חיילים שהתלבטו תחילה, משום השקפת עולמם, שינו את התנהגותם לאחר שנרגמו בעצמם. הם החלו להרביץ בכל התלהבות.

הדבר אמור גם לגבי אזרחים. תושבי הר־אדר, הסמוך לירושלים, נרגמים לאחרונה מדי יום באבנים. ילדיהם, הנוסעים ללמוד בגבעת־זאב או בירושלים, חשופים לאבנים, הדבר מעורר אצלם חרדה וזעם.

בהר־אדר מתגוררים בעלי מקצועות חופשיים, שביקשו לעצמם איכות חיים. היישוב נמנה עם ישובי המועצה האזורית מטה־בנימין, אך רבים מתושביו רחוקים מגוש־אמונים ואף סולדים ממנו. כשגאה גל המהומות האחרון ותושבי הר־אדר נרגמו באבנים בכפר בידו הסמוך, החלה התסיסה.

התושבים שם, רבים מהם אנשי תקשורת, איימו כי ישביתו את ילדיהם מלימודים וימנעו בעדם מלצאת את הישוב. אחרים התבטאו בשיחות פנימיות ביתר חריפות: הם טענו שחייבים להשיב לערבים כגמולם ואף הזהירו אותם ברוח זאת.

עכשיו מתעוררת השאלה, כיצד רשאי להתגונן האזרח המותקף באבנים. בתקרית בכפר מלק, בסוף השבוע שעבר, ירה גיסו של משולם מוסקוביץ' מעפרה באוויר, כדי להניס את תוקפיו. כשרוקן את מחסניתו מכדורים, התנפל עליו ההמון. אילו ירה מיד לעבר תוקפיו, היה מניסם ומצליח להימלט ללא פגע. אך הוא חשש להסתבך, על־פי ההוראות הקיימות, שאוסרות ירי לעבר מיידי אבנים.

בגל המהומות הנוכחי יש לעדכן את המדיניות מדי שבוע. תושבי ההתנחלויות יושבים על סיר־לחץ ומצפים שישתנו הוראות הפתיחה בירי. הם משוכנעים, שאינם בודדים במערכה הזאת וכי בתביעה להגיב יצטרפו אליהם כל הנרגמים באבנים, בכל מקום בארץ.

עכשיו חיוני למצוא מרשם לתגובה בירי על יידוי אבנים, בלי להיסחף למערב הפרוע.

הצלם רוחמים ישראלי קלט שלשום תושב סלואן היורה בנשק. היורה נעצר לחקירה על־ידי המשטרה, והשאלה הגדולה מרחפת: האם תושבי השטחים יתחילו להשתמש בנשק?

מבחנים לגלאסנוסט (ב)

מה מקלקל את השורה להונקר

מאת שלמה שפיר

הונקר במצב קשה: בהשפעת הגלאסנוסט גברו במזרח־גרמניה ה„סטיות"

לתשומת לב מיוחדת זכו באחרונה השלכות הגלאסנוסט דווקא במזרח־גרמניה, המדינה הקומוניסטית בעלת רמת־החיים הגבוהה ביותר – הודות לקשריה הכלכליים עם מערב־גרמניה ובעקיפין עם הקהילה האירופית – ויחד עם זאת התלויה ביותר בברה"מ מבחינה פוליטית וצבאית. בשנה האחרונה התעצמו והלכו שם „סטיות" עצמאיות של פעילים כנסייתיים צעירים שוחרי תנועת שלום ואקולוגיה, לרבות סרבני שירות צבאי, התובעים מימוש זכותם לשירות חלופי כדוגמת מערב־גרמניה, גדל מספר עיתוני „סאמיזדאט" גרמניים ורבו גילויי מרי אמנותי, תרבותי ואף פוליטי.

לשיא הגיעו הדברים בהנפת כרזות של לוחמי־זכויות האזרח בעת המצעד השנתי של המפלגה לזכרם של קרבנות „ספרטקוס", רוזה לוקסמבורג וקארל ליבקנכט, שנטבחו בינואר 1919 על־ידי קלגסי הימין, וזאת תוך שימוש באמרתה של מנהיגת הפועלים הגרמניה־פולניה ממוצא יהודי: „החירות היא תמיד חירותם של החושבים אחרת" וקריאות הידד ל„גורבי". התגרות זו הולידה מעשי דיכוי נמרצים של שלטונות הביטחון, שעצרו כמה עשרות פעילים בבתי כלא. אולם נוכח עצרות מחאה של אלפים בכנסיות ובהתחשב בלחץ דעת־הקהל המערבית, שולחו שניים מהעומדים בראש המבקרים, מחבר הפזמונים סטפן קראוצ'ק ורעיתו השחקנית והבמאית פרייה קליר, לחופשי למערב. האחרים טרם שוחררו הואיל והם מעונינים להישאר בתחומי מזרח־גרמניה.

בשביל המנהיג הקומוניסטי המזרח־גרמני הוותיק אריך הונקר ומקורביו באה תסיסה זו בשעה מאוד לא נוחה. רק לפני חמישה חודשים זכה לקבלת־פנים ממלכתית ראשונה של מנהיג מזרח־גרמני ברפובליקה הפדראלית אשר להמשך עזרתה הכלכלית הוא זקוק. לפני כחודש ביקר בפאריס אצל הנשיא מיטראן וקיווה להתקבל עתה גם לביקור רשמי בבריטניה ובשנה הבאה אחרי הבחירות לנשיאות – אולי גם בארה"ב.

הליברליזציה החלקית של המשטר ובעיקר הגדלת מספר המבקרים שמתחת לגיל הפנסיה במערב־גרמניה תרמה לשיפור הדרגתי של האווירה בין בון לפאנקוב. המפלגה הקומוניסטית, הקרויה במזרח־גרמניה „מפלגת האחדות הסוציאליסטית" מאז נכפה האיחוד על הסוציאל־דמוקראטים שם ב־1946, אף הרחיקה לכת והחתמה יחד עם הסוציאל־דמוקרטים המערביים על מסמך של שיתוף־פעולה המבטיח דיון גלוי בקרב שתי המפלגות על היתרונות והחסרונות של השיטות הכלכליות והפוליטיות המנוגדות בשתי הגרמניות. אולם חרף כל המחוות הללו גמרה עתה משטרת הביטחון אומר לבלום את התסיסה לבל תידרדר ותסכן את אושיות המשטר.

מוקדם לדעת כיצד ישפיעו אירועי השבועות האחרונים במזרח־גרמניה על הגישושים הזהירים שעשתה מדינה זו בשנה־שנתיים האחרונות לעבר הארגונים היהודיים במערב. לפני כחצי שנה נתקבל יו"ר ועידת התביעות היהודיות נגד גרמניה, המטפלת בנושא הפיצויים ובהחזרת הרכוש, על־ידי הונקר ולדבר ניתן פרסום בבטאון המפלגה. כן הוזכרה אפשרות ביקור במזרח־ברלין של אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס היהודי העולמי, בחודשים הקרובים. משלחת של הקהילות היהודיות במזרח־גרמניה נכחה, בברכת השלטונות, בעצרת האחרונה של הקונגרס לפני שנתיים בירושלים. אפשר שהמזרח־גרמנים קיוו שצעדים אלה יסייעו להכשרת הדרך לשיפור היחסים בינם למערב ובייחוד לארה"ב, שלא יעלה הרבה. פיצויים אישיים לנפגעי הרדיפות שמקורם במזרח־גרמניה ממילא משלמת הרפובליקה הפדראלית. שילומים למדינת ישראל בסך חצי מיליארד דולר (הסכום שנקבע ב־1951 ומאז ירד עד מאוד ערכו של המטבע האמריקאי) אינם נראים מעשיים, שכן מזרח־גרמניה ראתה עצמה פטורה מהבאה על חטא ומעשיית חשבון היסטורי לאחר ששינתה את פני החברה במשטר הקומוניסטי.

ייתכן שהמזרח־גרמנים מוכנים כיום להסדר „זול" מבחינת פיצוי גלובאלי של הארגונים היהודיים במערב. אולם הסדר כזה בין ועידת התביעות למערב־גרמניה היה קשור בשעתו קשר בל ייתנק עם הסכם השילומים של בון עם מדינת ישראל. אכן, 1988 היא בוודאי לא 1952; מעמדה המוסרי של ישראל גרוע בהרבה, וכושרה להקנות ריהביליטציה לגרמנים פחת; ואין טעם לסגור את הדלת בפני נסיונות לשיפור האווירה והיחס של מזרח־גרמניה לציבורים יהודיים. אך יש להיזהר מעסקות מפוקפקות ולא מכובדות העלולות יותר להזיק מבחינת החשבון ההיסטורי מאשר להועיל. עסקות כאלה עלולות לעודד אצל הכוחות הרוויזיוניסטיים במערב גרמניה חרטה על מפעל השילומים, הפיצויים והחזרת הרכוש שמדינה זו התחייבה לו וקיימה אותו בקפדנות.

(מאמר אורח)

هكذا من الاهل

מכתבים למערכת דבר

[illegible]

אני מוחה נגד הצורה שבה הגיש המוסף השבועי „דבר אחר" (3.2.88) את צילומו של שר הביטחון יצחק רבין. לדעתי, הגישה באה לא היתה מביישת את הצורר האנטישמי יוליוס סטרייכר שהיה העורך של ה„שטירמר" הידוע לשמצה.

יצחק רבין העומד יום ולילה על משמר הביטחון, יחד עם אלפי חיילים, משמר הגבול, המשטרה ואנשי הביטחון. אני גאה בו ומעריך אותו. טוב שיש לנו שר ביטחון כזה המקבל על עצמו את האחריות למלחמה נגד פורעים ומסיתים – וגם לא זוכה לגיבוי הולם ממפלגתו שהוא שליחה.

מרדכי סודקיס
כפר סבא

[illegible]

רק תמימים מאמינים שהערבים, בשני צידי הקו הירוק, בהתקוממות האחרונה, מתכוונים למדינה פלשתינאית ביש"ע, כשמזרח ירושלים בירתה, ולא למדינה פלשתינאית במקום ישראל, כמטרה המוצהרת של התנועה הערבית הלאומית, שהם רואים עצמם חלק ממנה. עתה, יותר מאשר בעבר, בלאי תקוה הם שישיגו את מטרתם, כשהשלב הראשון הוא המדינה הפלשתינאית ביש"ע, והשלב השני יהיה התקוממות האירדנטה בישראל שבתוך הקו הירוק, שהיא, ישראל, כבר מדינה דו־לאומית בדרך.

נתגלתה להם לערבים באחרונה חולשת היהודים שהיא כמו בימי ריב האחים החשמונאים, וכשממילא עומד לנגד עיניהם סינדרום המדינה הצלבנית. הנה, בפעם הראשונה בתולדות שיבת ציון החדשה מתייצבת כמעט כל העיתונות העברית וכן אמצעי התקשורת האלקטרוניים של ישראל, כעיתונות העולמית, לצד הערבים ונגד שר הביטחון יצחק רבין. ואפילו חברי מפלגתו עומדים מנגד, וזאת כאשר באורח רשמי, כאנוסים על פי הציבור, הם מפריחים את הסיסמה: „ברכו את האליטות כאילו אין מר"מ ונהגו מר"מ כאילו אין אליטות". ואין הם חשים, כי ברדיפתם האוטוסטיבית אחר מר"מ שופכים הם דלק על מדורת ההתקוממות, כפי שדרישה אחרי כבוד מרחיקה ממנו.

צבי שילות
הרצליה

[illegible]

לרשימתה של יעל פישביין „לידות או לא לידות" („דבר" 15.1.88) שהתבססה על שיחתה עימי, נוספה כותרת־מישנה בשם „לא מפחד ממיליטריזם". המשפט הזה נשלף על־ידי „המכתיר" מתוך ההקשר, והמאת השיבת הנושא אני מבקש לתקן את הרושם שעלול היה להיווצר עליו:

בניגוד לכותרת־המישנה, אני פוחד ממיליטריזם. בחברה, שלביטחון ולצבא יש משקל כה רב כמו במדינתנו, התפתחות מיליטריזם היא בגדר סכנה. יתר־על־כן, היו ויש לה אצלנו גם ביטויים למעשה.

השיחה התרכזה בעיקר בנושא חינוך הנוער לקראת הגיוס לצה"ל. הסברתי את מה שלדעתי צריך לעשות ואת מה שבית־ספרנו עושה בתחום זה. כאן שאלה הכתבת: האם אינך פוחד מכך שחינוך מכוון ומוגבר לשירות בצה"ל עלול לעודד מיליטריזם? לא, השבתי, אינני פוחד מכך – בתנאי; והתנאי הוא – שהחינוך לקראת השירות בצה"ל יהיה נכון. חינוך נכון, משמע בין היתר – חינוך להבנת מקומו, מקור סמכותו וגבולות סמכותו של הצבא במדינה: פירושו – חינוך להבנת הסכנות במעורבות פוליטית של הצבא, בשימוש לא חוקי בכוח, בכוחניות בערך, בסגירות מעמדית של הצבא, בתביעה לזכויות־יתר, בקידוש גיבורים צבאיים וכו'. חינוך נכון לקראת הגיוס לצה"ל הוא גם קישור תחום החינוך הספציפי הזה לתחום החינוך לדמוקרטיה ולתחום החינוך לערכים הומאניים בכללם.

ישעיהו תדמור
מנהל בית הספר הריאלי העברי בחיפה

[illegible]

המועד לפרסום המסקנות לתרומה במס סוף ינואר, מזכיר לי את ינואר 83 המפולת המפורסמת שטיקה את הבורסה וגיוס ההון לשלוש שנים. ועדת ששינסקי היתה אמורה לפרסם את המסקנות ובעיקר כן או לא מס על הבורסה, כבר לפני חודשיים. מדי פעם מופיעה ידיעה בעיתון: בסוף חודש זה מתפרסמות המסקנות. סוף החודש עובר ולא מתפרסם כלום וכן בסוף החודש הבא אחריו.

כאשר קמה הוועדה שעת ה„ש" היתה סוף שנת 87, בענן של ערפל אף אחד לא יכול לנהוג בביטחון. הערפל הזה קיים מאפריל כאשר הוקמה הוועדה ומאז המגמה של השוק היא ירידה. הוועדה הזאת מדי פעם להדליף לעיתונות ידיעות כדי לבחון את תגובת הציבור לרעיונות השונים. לפני כחודשיים הופיעה בכותרת ראשית של „ידיעות אחרונות" שלא יוטל מס על הבורסה. אחרי מספר ימים מופיע בעמוד ראשון של „הארץ": כן יוטל מס. במשך כל התקופה האחרונה מודיעים ב„מעריב" באופן קבוע על המלצה להטיל מס ותגובות המסבירות את הקושי בגבייתו. בינתיים הבורסה הפכה לגווייה. מחזורי שפל וקשיים בגיוס הון. שר האוצר הודיע עם הקמת הוועדה שהוא יקבל את המלצותיה ובינתיים הורה להסביר שהוא לא חייב לקבל את כל ההמלצות. תגובה זאת באה בהקשר לפרסום על מס רווחי הון בבורסה.

שעת הש' של ששינסקי לפרסום ההמלצות עדיין לא קבועה וכבר קם „ועד נפגעי ששינסקי". הוועד מנסה להגן על האזרחים שייפגעו בעתיד מהמסקנות, אך בינתיים הנפגעים העיקריים הם המשקיעים הישראליים, החברות שמתקשות לגייס הון והכלכלה הישראלית כולה בגלל צריכה מוגברת כאלטרנטיבה להשקעה, מובטלים הנזרקים מחברות בעלות הון רעוע והמדינה שצריך לסבסד חברות נופלות והפסד ממטבע חוץ.

האוצר צריך למחזר השנה ח"י מיליארדים שקלים. נא לא להרוג את הבורסה.

שמעון חנבאל
ירושלים

[illegible]

אנחנו קבוצת לוחמים ותיקים, מלאים תמיהה איך מערכת הביטחון לא מסוגלת להתמודד מול מרגמת האבנים הנשלחת על־ידי קטינים בגילאי 7–17.

אנחנו למדנו עוד בנעורינו שן תחת שן, עין תחת עין ואבן תחת אבן.

דעתנו היא שעל מערכת הביטחון לפתח מרגמת אבנים, חלוקי נחל, אבני בזלת (בליסטראות).

אלי סיון, אבנר בטיטו
עודד גרא, רפי ונונו
יהודה רבינוביץ,
אשר אקסלרוד
נסים מזרחי, אריה אליוף
ידידיה אליוף,
מיקי קופרשמיט
גדי סלומון, דוד מגן

הגינותה של הטלוויזיה הישראלית

לפני כחמישה חודשים, ביקרה הטלוויזיה הישראלית לערוך כתבה על היישוב ברכה, כעל סמל לבוזו בפני ציבור.

כבר לפני שלושה חודשים כתבתי למנהל הטלוויזיה ששש עשרה משפחות גרות בברכה, וביקשתי ממנו לערוך כתבה מאוזנת. כפי שצפוי, לפתע אין זמן, ועד היום הטלוויזיה עדיין לא התפנתה לערוך כתבה מאוזנת, למרות התזכורות השונות.

האם כך צריכה לנהוג טלוויזיה ממלכתית?

גרשון מסיקה
מזכיר ברכה

והעולם שותק

העולם אולי לא – אבל אנחנו – כן:

ההקבלה לתקופת השואה – איננה מקרית. מוטב לחשוב שאנחנו עדיין עכשיו לתהליך שמוביל אותנו לבצע מהלכים קיצוניים – כמו הרג באוכלוסיה. ואיננו עושים דבר כדי לעצור אותו.

את מי בכלל מעניין מה שקורה בעזה ובגדה? הרבה יותר נעים ובטוח לא לקרוא עיתונים ולא לפתוח טלוויזיה. בטוח? לא לאורך זמן.

אנשים: האדמה בוערת!

בקרוב בוודאי יגייסו את הבחורים הבנים וכולם ייצאו למלחמה, אבל הפעם גם בגבולות הארץ. אנחנו – (כל מי שלא נלחם) נשב מפוחדים ורועדים במקלטים ונחכה לבשורות השחורות. – אז, כבר לא יהיה טעם להגיד שהיתה ברירה אחרת.

וכל זה בשביל מה? האם גבר על מנהיגינו יצר המוות? האם אנחנו צריכים ללכת אחריהם כצאן לטבח ולהיטבח?

עידית כץ
[illegible]

חובתנו החינוכית לגבי הדור הצעיר

קיימת בציבור שלנו רשלנות הרה־הבנית הרבה הרוגים ופצועים. בידיעות עליהם מלאות את העיתונים מדי יום ביומו. הקטל בדרכים „מעניק" לנו נכים, אלמנות ויתומים. סליק בקרבנות מלחמת הגליל נפלו בתאונות דרכים.

בגלל מצבנו העגום נשים רבות נמנעות מהריון עקב האלימות השודדת גם במשפחותיהן עצמן, וכן כתוצאה של החשש מפני הפקרות ורשלנות אף בצה"ל.

גם השימוש בסמים הוא גורם המסכן במידה רבה את בריאות ציבורנו. עיתוני הבוקר מביאים לנו ידיעות מרכאות על הרוגים ופצועים כתוצאה משימוש בסמים.

עלינו לתת את דעתנו על כך שהציבור הערבי אינו נוהג כמונו ומרבה להוליד ילדים, כך שבקרוב צפויה לנו סכנה שנהווה מיעוט במדינת ישראל.

הכנסת עסוקה תדיר בנושאים מפלגתיים. חברי הכנסת ברובם מתקיימים ממשכורותיהם ואינם נותנים את דעתם לבעיית ההבראה של המצב העגום ביישוב, הגורם להגירה במקום עליה. יהודי התפוצות משתמטים לרוב מעליה ארצה, גם מרוסיה הסובייטית.

על הכנסת לבחור בוועדה מיוחדת בלתי־מפלגתית, ועדה שתקדיש את זמנה ומרצה לבעיות הנדונות. המלצות הוועדה, שתאושרנה על־ידי הכנסת, השיכותן תהא בהנחיית הציבור הרחב בכיוון הקפדה על חינוך הדור הצעיר, החל מגן הילדים.

נקווה, כי מדינתנו הקטנה תהווה בעתיד דוגמה למדינות אחרות במיגורם של תאונות בדרכים ושל תאונות אחרות.

עו"ד א.י. אלדאי
תל־אביב

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

טרוצקי וחבריו פונים לקומינטרן

נוסח המכתב שנשלח לקומינטרן ולא נתפרסם ברוסיה, נתקבל ב„מנצ'סטר גארדיין". המגורשים מדגישים את החשיבות ההיסטורית של גירושם ומודיעים כי הגזרה הוטלה עליהם למרות הסכמתם להכנע להחלטותיה של ועידת המפלגה הקומוניסטית הכל. הם דורשים קץ לרדיפות הקומוניסטים ומבקשים להחזירם למפלגה.

לקראת הבחירות ביפן

הבחירות הקרובות ביפן תהיינה – בפעם הראשונה בתולדות המדינה – כלליות. המלחמה על הדמוקרטיזציה עברה בלי שפיכות דמים.

מועצת מפא"י

המועצה הארצית של מפא"י עמדה בסימן רצינות השעה ההיאבקות הקשה שבה נתון הישוב בשעה זו. התגייסות למלחמה ועזרה הדדית – הן שני הבעיות המרכזיות – לדברי דוד בן גוריון. שתיהן מתנות את קיומנו ועתידנו וקודמות לכל דבר. הוא עמד על הצורך לעצב את הצבא שיהיה הדור משמעת ברזל וידע לערכים מוסריים.

אספקה לעיר העתיקה

האספקה לעיר העתיקה עוברת עתה בסדר ע"י הצבא, אמר דובר הסוכנות, אך עוד נשאר להיאבק על תנאים אנושיים פשוטים. כגון החזרת יולדות ותינוקותיהן, והחזרת הרב של לעיר העתיקה, שיצא ממנה לזמן מה מחמת מחלה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

„פאפואיזם"

עורך הדין אהרון פאפו שלח אתמול מברקים לראש הממשלה יצחק שמיר ולשר הבטחון יצחק רבין בזו הלשון: „יש לסגור בפני כל רשתות הטלוויזיה את אתרי המהומות בארץ כולה. מה שהיה טוב לבריטים בפוקלנד ולאמריקאים בגרנדה טוב גם לנו. אין שום קשר בין צילום סנסציוני ובין שמירת הדמוקרטיה". עו"ד פאפו, שיש אומרים כי הוא מתכוון לרוץ לכנסת ברשימת הליכוד, מרצה את התזה הזאת – של פטריוטיזם מעל חופש הביטוי – בהרצאות שהוא נושא בסניפי תנועת החרות באחרונה. לדבריו, הקריאה להגביל את זכות הצילום כוללת גם את הטלוויזיה הישראלית, אך מכוונת בעיקר לרשתות הזרות.

משמרת אוסטרית

פרשת ואלדהיים (בתמונה) וההתכחשות המתפירה של נשיא אוסטריה לעברו מוסיפה להכביד על יחסי ישראל־אוסטריה שהיו תקינים במשך תקופה ארוכה. חרף זאת נעשים מאמצים לשמור על המשך הקשרים הקונסטרוקטיביים בין שתי המדינות. אגודת ישראל־אוסטריה בראשותו של עו"ד משה מירון עומדת לשגר בעוד חודשיים קבוצה נוספת של ישראלים, בעיקר עד גיל 40, בשיתוף פעולה עם אגודת אוסטריה־ישראל והפעם יטפל בביקור המכון להשכלה פוליטית של המפלגה הסוציאליסטית. בינתיים עומדת לקום בימים הקרובים מעין משמרת צעירה תחת כנפי האגודה, על פי דוגמת „הפורום הצעיר" הישראלי־גרמני. היזום הוא ד"ר אמנון נוי, יו"ר „הפורום הצעיר" הממונה על הארצות הדוברות גרמנית במחלקה לקשרים בין־לאומיים של ההסתדרות בראשות אברהם אלון. שייין

כוכב תקשורת

נשיא המדינה חיים הרצוג (בתמונה) קיבל בסוף השבוע במשכנו את פרס „מצלמת הזהב" מטעם שבועון הרדיו והטלוויזיה המערב־גרמני „הרצו". הטקס שודר במלואו ברשתות הטלוויזיה של מערב־גרמניה. בין מקבלי הפרס שמעניק מדי שנה השבועון הנפוץ ביותר מסוגו באירופה, בשנים הקודמות, נמנים נשיא גרמניה פון וייצזקר, הנסיך פיליפ והמלחין לאונרד ברנשטיין. הרצוג קיבל אותו על הופעתו הכובשת, כדברי עורך השבועון, במהלך ביקורו הממלכתי במערב־גרמניה.

30 מתוך 60 התמונות המוצגות בתערוכת ציוריו של ישראל פולק בבית הטקסטיל נרכשו כבר בערב הפתיחה החגיגי שהתקיים במוצאי שבת. בתערוכה, שהכנסותיה קודש לפעילות „המועצה לישראל יפה", הדגיש פולק בפני אורחיו כי „לא חשוב אם התמונות יפות, חשוב שישראל תהיה יפה". אורה הרצוג ובעלה הנשיא רכשו אף הם תמונת שמן מיוחדת המקראות „בובות" אותה הם מתכוונים לתת לאחד מנכדיהם. בתמונה: אורה הרצוג מחבקת את רחל פולק כשברקע הבעל הצייר ישראל פולק.

בחזרה לפרטיות

שחקן הקולנוע קלינט איסטווד (בתמונה), המכהן כבר שנתיים כראש עיריית כרמל, עיירת נופש בקליפורניה, הודיע כי לא יעמיד עצמו לבחירה לכהונה שניה. „מאוד נהניתי מכל העניין הזה, אולם עלי לטפל עכשיו בענייני הפרטיים". איסטווד בן ה־57 הוא גרוש, ושני ילדיו, קייל בן ה־19 ואליסון בת ה־15, מתגוררים בקרבת כרמל יחד עם גרושתו. עתה הוא מעדיף להקדיש להם יותר זמן.

מההסתדרות לקטיף

מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ודוב חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות מתכוונים לצאת מחרתיים לקטיף הדרים למשך שלושה ימים. ההחלטה לצאת לקטיף התקבלה בקומה החמישית בנימוק שקיים מחסור עונתי בכוח אדם בקטיף הנמצא עתה בעיצומו. ראשי ההסתדרות אומרים שאין לה קשר לירידה במספר הפועלים מהשטחים המגיעים לעבודת הקטיף בישראל. את המבצע מרכז אורי אגמי, יו"ר רשת „עמל", שהודיע כי בסוף החודש ייצאו לקטיף גם עובדים, מורים ותלמידים ב„עמל".

חיים ביאור

לעזרת המחשבים

בעקבות עבירות המחשב שבוצעו לאחרונה באוניברסיטה העברית וכונו לכינוי „וירוס המחשב", דורש האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה (איל"א) להקים יחידה מיוחדת ללוחמה בעבירות מחשבים. דרישת איל"א הועברה למפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס על־ידי יו"ר איל"א עוזיא ברקוכבא. ברקוכבא ציין, כי הקמת היחידה המיוחדת תהווה גורם מרתיע כנגד עבריינים מחשבים פוטנציאליים, ובנוסף לכך תוכל להתמודד נגד עבירות מחשבים. ברקוכבא הזהיר כי ככל שגובר השימוש במחשבים, עלולות להיגרם עבירות מחשב החל מגניבת תוכנה וכלה בפריצות למחשבים. במקביל פנה יו"ר איל"א לשר המשפטים אברהם שריר בדרישה לזרז את העברתה לכנסת של הצעת חוק המחשבים. הצעת חוק זו, הנושאת את השם „חוק המחשבים ועבירות הגנת תוכנה", תקועה זמן רב במשרד המשפטים.

זוכי מלגות

ד"ר דנוטה גרשצ'ינסקה מפולין וד"ר רוברטה פייקוף מארה"ב הן שתיים מבין 40 הזוכים במלגות מטעם „קרן גולדה מאיר" לשנת תשמ"ח שהוענקו אתמול באוניברסיטה העברית בירושלים. ד"ר גרשצ'ינסקה חוקרת גורמים פיזיולוגיים המשפיעים על אורך חייהם של פרחים קטופים. מלגת גולדה מאיר תאפשר לה לערוך מחקר על וורדים בפקולטה לחקלאות ברחובות. ד"ר פייקוף מתמחה בפסיכולוגיה התפתחותית והמלגה תאפשר לה לערוך מחקרים בתחום זה במחלקה לפסיכולוגיה של האוניברסיטה העברית. שאר המלגות חולקו לשני מרצים בתחום מדע הדתות וכימיה אורגנית, ל־23 דוקטורנטים ול־15 תלמידים לתואר מוסמך.

יהודה לוי

יש תיירות

המראות המשקפים מעל מסכי הטלוויזיה בארה"ב, שפירושם – סכנה לענף התיירות של ישראל, לא מנעו אמש מהתיאולוג האמריקאי ד"ר רוברט קולי והמשלחת הנלווית לו מלחגוג את ביקורו ה־50 בישראל, בקבלת פנים חגיגית שערך לכבודו מלון „הילטון" בירושלים. בשלושים השנים האחרונות הביא עימו הד"ר קולי, נוצרי בשנות החמישים לחייו, למעלה מ־5,000 סטודנטים לתיאולוגיה, כמרים וראשי קהילה, וערך להם סיורים ברחבי הארץ. האורח הנרגש הודה במלים חמות למנכ"ל המלון. „הנזק שנגרם לישראל בימים אלה בדעת הקהל הוא עצום, אך איש לא ילמד אותי אהבת ישראל מהי", אמר התיאולוג והחייכן בפני קהל מוקיריו. כשיחזור לארה"ב בשבוע הבא, הבטיח, ימשיך במסע הרצאותיו ברחבי צפון־אמריקה למען חיזוק תדמיתה של ישראל.

זכות ראשונים

הצייר שמואל כץ מקיבוץ געתון, הוא אמן ישראלי הראשון שהוזמן להציג את יצירותיו במוזיאון הלאומי לספרות בבודפסט במסגרת ארועי פסטיבל האביב בעיר זו. שמה של התערוכה שתיפתח בחודש הבא ותימשך שש שבועות ושמה „ירושלים עיר התנ"ך". שמואל כץ יציג בה 35 ציורים בהם אקוורלים, רישומים והדפסות. חלקם הגדול על נושא ירושלים בליווית פסוקים מהתנ"ך. לקראת תערוכת הציורים של כץ פירסמה הנהלת המוזיאון פלקט קטלוג. במקום יוצגו גם ספרים על נושא ירושלים וכן ספרי תנ"ך עתיקים, את התערוכה יפתח מנהל הגלריה הלאומית לאמנות בבודפסט.

אריאלה ראובני

ארוע מיוחד

סניף נשי הדסה־ישראל בירושלים יקיים ביום חמישי 18.2 בשעה 20.00 מופע חגיגי שכל הכנסותיו קודש למחלקת הילדים בבתי החולים של הדסה בירושלים. במסגרת הארוע, שיתקיים במלון הייאט בירושלים, תופיע הזמרת חוה אלברשטיין במחרוזת משיריה, ולאחר מכן תתקיים תצוגת אופנה ע"י פרוות שוף. כרטיסים במחיר אחיד של 30 ש"ח כולל קפה ועוגה ניתן להשיג בסניף הדסה־ישראל, רח' שטראוס 24, ירושלים. [illegible]

המדור נערך ע"י אורה [illegible]

לוטה לניה וקורט וייל – ברדונדה

בולים

מאת אריה לינדנבאום

הקומפוזיטור היהודי קורט וייל, יליד דסאו שבגרמניה, הופיע עתה בבול דואר מיוחד של מדינת האיים רדונדה, יחד עם השחקנית היהודיה, לוטה לניה. השניים הופיעו במסגרת סידרת בולים וגיליון מזכרת לציון מלאות 750 שנה לעיר ברלין.

קורט וייל (1900–1950), מחברה של „האופרה בגרוש" ולוטה לניה שהציגה בפתיחת התיאטרון בברלין ב־1928, היו בעל ואשה ויחד ברחו מגרמניה לארה"ב, עם עליית הנאצים לשלטון. את „האופרה בגרוש" כתב וייל יחד עם ברטולד ברכט ושם ללעג את האופרה הישנה, כי הוא הטיף למוסיקה שמשרתת המונים.

בול אחר בסידרה של רדונדה מראה את אוטו פון ביסמרק (1815–1898), מגדולי השליטים הגרמנים: הקיסר וילהלם העניק לו את התואר נסיך ועשהו קנצלר של הקיסרות. הוא שעשה את ברלין לבירת האימפריה הגרמנית.

בגיליון המזכרת מופיע הקומפוזיטור ריכארד שטראוס (1864–1949) שהיה המנצח של האופרה בברלין וכן בניין האופרה ברח' „אונטר דן לינדן".

ארבעה יהודים בסידרה ליאונה

לא מזמן כתבנו על סידרת בולי סיירה ליאונה בת ארבעה בולים, ביניהם היהודים ־דון אברהם אברבנאל, מדינאי ופילוסוף יהודי בספרד בתקופת המלך אלפונסו ואברהם זכות, אסטרונום יהודי שהיה לו חלק במסעו של ואסקו דה גאמא. הבול השלישי בסידרה הוקדש למתורגמן היהודי לואיס דה טורס, מן האנוסים, שהיה במסעו של קולומבוס והביא את הטבק הראשון לאירופה. עתה; עם הבאת הבולים ארצה, הבחנו ביהודי שלישי בסידרה זו והוא לואיס דה סנטאנג'ל, אף הוא מן האנוסים, שהיה אחד הפיננסיירים של מסע קולומבוס לגילוי אמריקה.

ארבעת הבולים מראים דיוקנאות ארבעת האישים הקשורים ישירות במסע קולומבוס, כשבשלושה מהם מופיעות גם הספינות סנטה מריה, פינטה וניניה. בבול השלישי, עם דיוקן לואיס דה טורס, מופיע ענף שיח הטבק, שטורס אכן הביאו לאירופה ממסע באמריקה.

זמנהוף בקוריאה

בשפת האספרנטו, המצאתו של ד"ר אליעזר זמנהוף, הרופא היהודי־פולני, הופיעו אלפי ספרים בארצות שונות לרבות בארצות כמו סין וקוריאה, שם הופיעו עתה בולים לציון 100 שנה לשפה המלאכותית.

אספרנטו מכילה רק 900 שורשים, לעומת יותר מ־20,000 בשפות אחרות. זמנהוף המציא דקדוק לשפתו וכו אך 16 כללים. רוב ספרי התנ"ך תורגמו על־ידי זמנהוף לשפת האספרנטו. הוא חיבר אפילו ספר עברי ללימוד האספרנטו.

השנה הופיעו מספר בולים לזכרו של זמנהוף ושפתו, ביניהם פולין, קובה, בריה"מ, מזרח גרמניה, סורינאם, בולגריה, מלטה, סין ועתה גם קוריאה. הדואר קוריאה הוציא איגרת עם בול דיוקן זמנהוף. גם בריה"מ הוציאה איגרת דומה. בסין הופיע בול עם כדור הארץ עשוי מן המילים הלטיניות „אספרנטו".

„ז'ובלוקס" – תערוכת נוער

תערוכת בולים עולמית של אספנים צעירים תתקיים בלוקסמבורג בין ה־29 במארס עד ה־4 באפריל 1988. שם התערוכה „ז'ובלוקס" והדואר שם הכין צימרת – זכרון שמראה את יורש העצר, הנסיך הנרי ומשפחתו. נציג ישראל לתערוכה זו הוא ש' שבתאי.

בפוקלנד – בתי חולים

ארבעה מבתי החולים של פוקלנד, מהם שנבנו עוד בתקופת המלכה ויקטוריה אך מילאו תפקיד חשוב ביותר במלחמת הבריטים בארגנטינאים שם, הופיעו עתה בסידרה של ארבעה בולים בדואר פוקלנד. האי פוקלנד, בדרום האוקיאנוס האטלנטי, מושבה בריטית המנפיקה בולי דואר עצמאיים. בבולי פוקלנד מופיעה תמיד מלכה בריטית.

כמויות בולים שמכירתם הופסקה

השרות הבולאי התיר לפרסם פרטים על כמויות בולים שהושמדו בתקופה של מאי 1985 – אפריל 1987:

שם הבול	ערך נקוב	בולים שנמכרו
בולי יום הזכרון תשמ"ז	0.20	1,430
בולי עיד אלפיטר (עבה)	0.30	1,464
בולי מסורות יהודיים – קלע	0.50	1,023
בולי מסורות יהודיים – רבנים	0.50	1,148
בולי מסורות יהודים – ישיבה	0.50	782
גליון מזכרת תערוכה עולמית	3.–	231
בולי סבלאן	0.40	1,981
בולים לא לגנועות	0.60	1,182
בולי יוסף שפרינצק	0.80	1,254
בולי יובל גמל תעופה ב"ג	0.90	1,096
בולי מועדים לשמחה תשמ"ז	0.20	1,396
בולי מועדים תשמ"ז	0.40	2,011
בולי מועדים לשמחה תשמ"ז	0.90	1,146
בול להולדת דוד בן גוריון	1.–	1,223
גליון מזכרת נתניה	3.–	208
בולי מטאורולוגיה	0.50	1,238
בולי נצרת	0.70	1,076
בולי טוסקניני והזכרון	3.–	912
בולי עופות	0.30	1,287
בולי עופות	0.40	1,293
בולי עופות	0.50	1,304
בולי עופות	0.80	1,344
גליון מזכרת עופות	3.–	201
בולי יום הזכרון תשמ"ז	0.30	1,204
בולי משחקי הפועל	0.90	685
גליון מזכרת „חיפה 87"	4.–	199

חילופי תפקידים

(המשך מעמ' 7)

השפל הזה של הבאת אניית מגורשים פלשתינאית בתחפושת של פליטי השואה הנאצית, רק יעמיק את תהום השנאה בין יהודים לערבים בארץ הזאת. וגם בין יהודים ליהודים.

ב. יהודי בבונקר

אש"ף טוען שהתחלפו התפקידים בינינו לבינם ועכשיו הפלשתינאים הם היהודים. הם הקורבן הנרדף, הגולה הנרפה, המגורש הנצור, המגורש ואולי גם המושמד לפי תוכנית של השמדה שטאלית ישראלית נושא תאי גאזים ומשרפות. מי יודע, הכל ייתכן בתעמולת הכזב הבלתי־שפויה הזאת. לך תגיד לקורבנותיה ולשותפיה היהודים של תעמולת הכזב הזאת, שאין כאן שום חילוף של תפקידים אלא רק חילוף של תחפושות. הפלשתינאים מתחפשים ליהודים והיהודים רבים נפתים להאמין להם. אבל איזה מין יהודים הם הפלשתינאים האלה. מה הם יודעים על הגורל היהודי הזר והמוזר ועל גלגולי האנטישמיות במשך שנות אלפיים? רק אתמול נולדו כעם – אחרינו, בגללנו ונגדנו – וכבר הם מתחפשים להיות כמונו! הם עוד לא התחילו ללמוד מה שאנחנו שכחנו ללמד לעצמנו ולזולתנו – על מיהו יהודי ומהו יהודי – וכבר הם מתחפשים להיות יהודים האמיתיים, כדי לבוא במקומנו ולגזול מאיתנו את כבשת הרש הישראלית.

אך לא רק הם מתחפשים. האמת המרה היא שגם הישראלים שלנו מתחפשים, מדעת או שלא מדעת, להיות מה שאינם. מה „המהפכה הלאומית" שלנו אם לא גלגול ישראלי של יהודים גלותיים, נרדפים ומפוחדים בליבם, שהתחפרו בבונקר עמוק, בתקווה שהוא יגונן עליהם מפני העולם הגויי, האנטישמי והפוגרומיסטי, ואינם מעיזים לצאת מתוך הבונקר הזה, מתנגדים לכל פשרה ולכל ויתור למען השלום, חוששים מפני השלום המסוכן הזה. הם רוצים להישאר תמיד בתוך הבונקר שהוא מסוכן הרבה יותר, לאמיתו של דבר. צריך להתמודד איתם. צריך להתגבר על הרפלקסים הגלותיים שלהם ולהוציא את היהודי המפוחד, המתחפש לגיבור לאומי, מתוך הבונקר. היהודי הטמון בליבו. צריך לשכנע אותו ששלום של פשרה בטוח יותר מבונקר של מלחמת בצה בגבולות בטוחים, כביכול. אבל למה להיתפש לאחיזת העיניים האש"פית, הכוזבת והשפלה, בדבר חילופי התפקידים בינינו לבינם. כאשר האמת היא שיש כאן חילופי תחפושות בלבד.

הלוח הכללי

[illegible]

דירות

[illegible]

רהיטים וכלי בית

[illegible]

שונות

[illegible]

הכרזות

[illegible]

שוק המציאות

[illegible]

הכרזות

[illegible]

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המקסימום:
תן טרמפ לחייל!

סע באוטובוס ותדע מה המצב

מאת אריאנה הרדהכהן

קו רחובות־תל־אביב בשעות הלא לחוצות של הבוקר, בסביבות תשע, והנוסעים עסוקים כל אחד בשלו – קוראים, מפטפטים – נינוחים למדי. כמעט כולם יושבים.

והנה, דווקא בין העומדים המעטים שבמעבר – פגישת פתאום. מורה בתיכון רחובותי, קשיש למדי, פוגש תלמידה לשעבר, משהו כמו בת 25.

שמחה של פגישה, אינפורמציה קצרה על מצב משפחתי, מעט זכרונות טובים ופתאום משתנה הטון. היא כשלה: „צריך לסלק אותם. אין כאן מקום גם להם וגם לנו. אני לא באתי לכאן מהגולה לבן אני לא תושבת כמוך." וציטוטים מעין אלה, הנישאים בחלל לאחרונה.

המורה המום. מגמגם הומאניזם, מרים קצת את הקול ומנסה להגיד: הגיון. מלה גדולה וטעונה שמטרתה להעמיק מעט את זו שכאילו עומדת מולה – רגש, כאילו ההגיון שלו יכול לעמוד מול הרגש שלה, שבעצם גם היא קוראת לו הגיון.

שמחת הפגישה שביניהם מתפוגגת אל תוך מריבה כמעט אישית. המורה, מאדימות פניו, נעלב – הנה מה שיצא מכל השנים בבית הספר התיכון. מפעל חיים מתמוטט.

היא יורדת בזעם, זורקת „שלום" כדי לצאת ידי חובה.

הוא פונה בעיניו אלינו, האחרים, כמבקש לקבל תשובה.

לידי יושב איש צעיר עם כיפה, מעיין בחוברות על מחשבים ואומר בעצב: „מה יהיה? לעולם לא יהיה לזה פתרון."

את הפתרון מציע דווקא הכרטיסן של קו 5. „למכור את זה כל עוד מישהו מוכן לקנות."

השכלה כללית הנרכשת בתחבורה הציבורית.

עץ נטעתי לאמא

שתי תערוכות תיפתחנה מחר באגף לנוער במוזיאון־ירושלים

מאת בלהה דבורי

התערוכה „עץ נטעתי" שאלה את שמה משיר ילדים ידוע, אשר היה פופולארי ביותר לפני קום המדינה („עץ נטעתי בחג האילן") ומוצגים בה הפילמים המקוריים של ציורי לואיס ואדה, אשר אייר באותה תקופה ספרי ילדים ונהג להציג שקופיות־שירה בגני ילדים.

איילה גורדון, אוצרת אגף הנוער: „אני סבורה כי תערוכת שירים וציורים אשר נעשו בתקופה של טרום הקמת המדינה ברוח „אנו אוהבים אותך מולדת", היא בחזקת תוספת יפה למסגרת חגיגות ארבעים שנה למדינה. אין ספק, כי גם המבוגרים שילוו את ילדיהם לתערוכה, יהנו מן החוויה אשר לנגדיהם יש בה גם רוח התרפקות נוסטלגית על העבר."

תערוכת הילדים „לצייר את אמא" – כוללת ציורים של כששים ילדים בגילאי 8־14, המציירים בסטודיו של הצייר דוד וקשטיין, אשר היה ממיסדי הסדנא לאמנות ב„יבנה". שיטת עבודתו של דוד וקשטיין דומה לזו שבתקופת הרנסאנס. כל „מסטר" עבד עם תלמידיו אשר למדו לצייר לפי סגנונו, עד אשר הפכו לעצמאיים.

איילה גורדון: „הילדים צילמו את אמותיהם והשתמשו בתמונה כבסיס לציוריהם, המושפעים באופן ציורי של מסטריין". „אכן, על־מנת להמחיש את הדברים ולענות על השאלה מה קורה כאשר המורה שלך לציור הינו אמן בפני־עצמו, מוצגות לצד ציורי הילדים גם שתי עבודות של הצייר עצמו, יצירות העוסקות במצבים משפחתיים. במסגרת התערוכה מוקרן סרט המראה את תהליך העבודה של האמנים הצעירים שצייר באקרילק על בד וכל יצירה היא בגודל מטר על מטר וחצי. גם לנו, ההורים, יכול להיות נסיון מעניין להציץ אל תוך נפש ילדינו ולראות איך אנו נראים בעיניהם.

איילה גורדון: „אגף הנוער במוזיאון ישראל מהווה מבוא למוזיאון, שבו הילד וגם המבוגר מוזמנים „להתוקל" ביצירות אמנות. באגף הנוער אנו מנסים להסביר את האמנות באמצעות אמצעי המחשה הטוב ביותר: המעורבות האישית. דרך ההתנסות – על־ידי עשיית האמנות הינה חלק בלתי נפרד מהדרך שבה אנו עובדים בכל תחום. בתערוכה „לצייר את אמא" הקהל אינו נשאר פאסיבי. כאן תינתן הזדמנות לכל ילד אשר יחפוץ בכך, לצייר ולצלם את אמו, תוך הדרכה.

איילה גורדון מתייחסת אל תפקידה כאוצרת אגף הנוער במוזיאון ישראל, כאל עבודת קודש, ביודעה שהופקד בידיה אוצר יקר.

איילה: „בדרך כלל, מופקד אוצר המוזיאון על שמירת אוצרות המוזיאון שהם אמנם יקרים מאוד, אבל חפצים. באגף הנוער, האוצרות העיקריים הם הילדים ובני הנוער שמגיעים למקום. לפיתוח ולטיפוח תודעתם עלינו להקדיש [illegible] אנו חושבים יותר על קהל היעד, כאשר [illegible] שיש לנו לתת [illegible] הקהל שלנו, ולא מפני שזה מה שיש."

שתי התערוכות תוצגנה עד ראשית הקיץ.

איילה גורדון, אוצרת אגף הנוער במוזיאון ירושלים (צילום: אירית סלע)

היחס לנכה כקנה מידה לאיכותה של חברה

היום יתקיים מצעד הפרוטות של איל"ן

מאת אריאלה ראובני

„בתנו מיכל היא בת 14 וסובלת מנכות פיסית עם פיגור שכלי קשה. ההתייחסות שלנו אל מצבה היתה תהליך שהתפתח במרוצת הזמן. כאשר היתה בת ארבעה חודשים הובהר לנו לפתע, כי התפתחותה איננה רגילה. ניסינו תחילה להאמין כי יחול שינוי במצב ונאחזנו בכל זיק של תקוה, אולם כאשר התברר לנו המצב לאשורו נתקפנו ברגשות של דכאון, חששות ובושה. לאט לאט למדנו להשלים עם המצב ולהתמודד עמו, כפי שלומדים להתמודד עם קשיים רבים שהגורל מזמן לבני האדם במהלך החיים. הובהר לנו כי כאשר מצליחים להשתחרר מרגשות הבושה ולומדים להתייחס אל נושא כאוב זה בצורה טבעית, גם החברה מתייחסת אליו כך והדבר מקל על ההתמודדות המתמשכת לאורך 24 שעות ביממה, יום אחר יום, כל החיים".

זה קטע ממכתב של משפחה בת חמש נפשות, שהבת הקטנה שלה לקתה בשיתוק מוחי וסובלת מנכות קשה. ההורים ושני ילדיהם הבוגרים למדו להתמודד עם הבעיה. הבת, מיכל, מבקרת באחד ממוסדות החינוך לנפגעי שיתוק מוחי וההיכרות בין הוריה לבין הורים אחרים שגם להם ילדים פגועים וכן הימצאה של מיכל מחוץ לבית ולו רק שעות אחדות במשך היום, במסגרת חינוכית־שיקומית חברתית, מקילה עליהם עד מאוד.

המכתב פורסם בדפי הסבר של אילן – איגוד ישראלי לילדים נפגעים לקראת „מצעד הפרוטות" שייפתח ב־8 בפברואר ונועד, כמו בשנים קודמות, לאיסוף תרומות שיסייעו בהמשך תיפעולם של מוסדות חינוך לנפגעי שיתוק מוחי ונכים אחרים, וכן בפתיחת מוסדות נוספים בכל הארץ.

מיכל, כמו ילדים אחרים במצבה, מגלה רגישות רבה לסובב אותה. ההורים מציינים במכתבם כי היחס

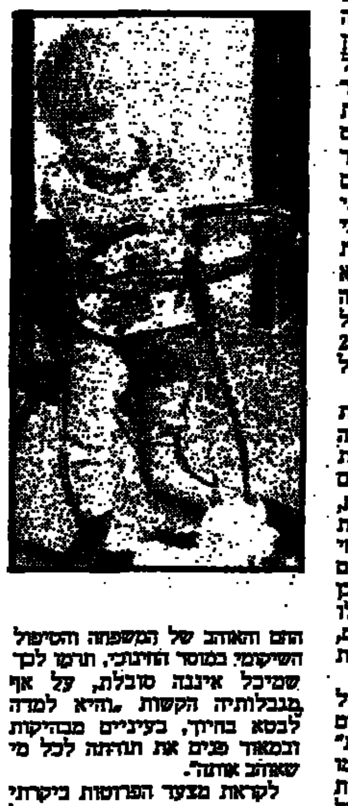

החם והאוהב של המשפחה והטיפול השיקומי במוסד החינוכי, תרמו לכך שמיכל איננה סובלת, על אף מגבלותיה הקשות. „היא למדה לבטא בחיוך, בעיניים מבהיקות ובמאור פנים את תודתה לכל מי שאוהב אותה".

לקראת מצעד הפרוטות ביקרתי באחד ממוסדות החינוך השיקומי של אילן, בית הספר „אופקים" שבדרך הים על הכרמל. זהו בית ספר עירוני־ממלכתי, הפועל במסגרת החינוך המיוחד. לומדים בו כ־60 תלמידים מחיפה והאזור (גם מהמגזר הערבי) מגיל שלוש עד שמונה עשרה, מרביתם ילדים הסובלים מנכות קשה ומוגבלויות פיסיות ומוטוריות, שבאו כתוצאה משיתוק מוחי (סי. פי.), ניוון שרירים וליקויי ראיה ודיבור. במוסד לומדים גם כמה ילדים אוטיסטים.

מנהלת המוסד, תמר נתיב, המכירה אישית את התלמידים, משפחותיהם, בעיותיהם וקשיי ההתמודדות שלהם, מספרת כי המוסד הוקם, למעשה, בשנות ה־50 ע"י אילן, בתקופת המגיפה הקשה של שיתוק הילדים. במרוצת הזמן, לאחר שהמחלה הודברה בעזרת תרכיב סאלק, הועבר המוסד לרשות אגף החינוך המיוחד בעיריית חיפה, אולם הוא ממשיך להסתייע בשירותיו של איל"ן, בעיקר ברכישת עזרי לימוד, מיכשור רפואי והסעת התלמידים אל המוסד וממנו. תלמידי המוסד מקבלים טיפול אינדיבידואלי וקבוצתי. מערכת הלימודים גמישה, ומספר התלמידים בכל כיתה אינו עולה על שישה. תמר מספרת כי סגל המורים הוא רב־מקצועי ומסייעים לו צוות פארה־רפואי, פסיכולוג, עובדים סוציאליים, קלינאי תקשורת, מורים למוסיקה, אמנות ובישול וכן מתנדבים בוגרים ותלמידים. תמר מדגישה, כי במוסד מושם דגש מיוחד על פיתוח כושר החשיבה, הביטוי והתקשורת של התלמידים. „אנו עושים מאמצים מיוחדים ע"מ להוציא את הילדים הללו מבדידותם ומנסים להעביר להם, בעזרת מכשירי עזר שונים, מידע על המתרחש בארץ בחברה ובעולם. מקרינים להם סרטים, מפעילים מערכת מחשבים הן לצרכי לימוד והן למשחקים, קוראים עיתונים ועושים רבות לעידוד הכושר היצירתי שלהם. אנו גם פועלים להקנות להם בטחון עצמי לקראת השתלבותם בחיי הקהילה, אולם אנו משתדלים בעיקר להשפיע עליהם הרבה חום ואהבה".

מה קורה לילדים הללו בהגיעם לגיל 18?

תמר מספרת כי לפני כשנה נפתחה בקרית־חיים יחידה שיקומית־תעסוקתית לבוגרי בית־הספר „אופקים" ולנכים אחרים בשם „בית־מרים". המיבנה הועמד לרשות איל"ן על־ידי עיריית חיפה ושירותי הרווחה שלה ואיל"ן שיפץ את המיבנה וצייד אותו בריהוט, אביזרי לימוד והקנה הכשרה מקצועית לעובדיו. היחידה הותאמה בשלב ראשון לקליטת 12 נכים וכיום שוהים בה 10 צעירים הסובלים מנכות קשה. הם מגיעים למוסד מדי בוקר בהסעה מיוחדת, שוהים בו עד לשעות אחר הצהרים ומקבלים חינוך והכשרה לקראת שילובם בחיי המשפחה והקהילה. בתום היום הם מוחזרים לבתיהם.

כיום נמצאים בטיפולם של מוסדות איל"ן בארץ 13,000 ילדים, בהם 7500 נפגעי שיתוק מוחי, אשר בחלקם הגדול זקוקים למערכות חינוכיות־שיקומיות מיוחדות. התקציב התפעולי של איל"ן יגיע השנה ל־12 מיליון שקל והוא מיועד בעיקרו לתחזוקה ולהפעלה של המסגרות החינוכיות, השיקומיות, התעסוקתיות והספורטיביות הקיימות ולהקמת מסגרות נוספות בכל הארץ. מצעד הפרוטות של איל"ן עומד השנה בסימן „איכות חיים לנכה". ראשי איל"ן סבורים כי איכותה של חברה אנושית נמדדת במידה רבה לפי התייחסותה אל הקבוצות החלשות שבקרבה, והם מקווים מאד שהציבור בישראל יפגין היענות נאותה כלפי אלפי המתנדבים שיפקדו את בתיהם ביום „מצעד הפרוטות", וירימו תרומה לאיגוד כדי שיוכל להמשיך בפעולותיו למען ילדים נפגעים ונכים.

יהלומים במעגלים

מאת ורדה צימרמן

תערוכה ראשונה במוזיאון היהלומים ברמת־גן. ראשונה בסדרה הנקראת „יהלומים חובקי עולם" ואשר תציג מעבודותיהם של מעצבי תכשיטים ויהלומים ממדינות שונות.

„שמנו לנו למטרה", נאמר בהודעה לעתונות, „להמחיש ולהדגיש את הזיקה העמוקה שנוצרה בין אומות ועמים בין אמנים ואנשים פשוטים באמצעות היהלומים".

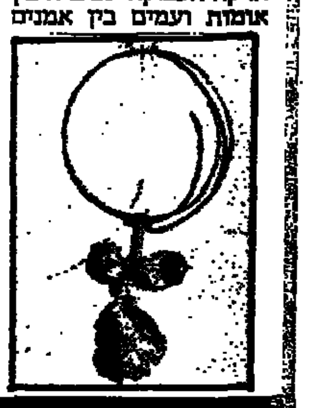

האמנית הראשונה שעבודותיה יוצגו במוזיאון שנפתח לפני כשנה וחצי היא מאריה אנטוניטה דה מיטרו מאיטליה. ענקים, צמידים, עגילים וטבעות מזהב משובצים באבנים טובות וביהלומים סביב מוטיב המעגל.

התערוכה תהיה פתוחה מה־8 בפברואר ועד ה־9 במארס.

גם למי שנגעל מעכברים

מאת דני צדקוני

המוח האמריקאי, במקרה זה לא של יהודים ולא של יורדים, המציא לנו בקליפורניה הרחוקה פטנט ללכידת עכברים. גיליתי אותו באוהל של נציגות דובר צה"ל שהוקם לאחרונה ליד מחסום ארז. בין קציני המילואים המשרתים בו נמנה אחד, יעקב גור אריה, הבעלים של חברת „ג.א. אלקטרו־סוניק" מרעננה. תוך כדי שיחה התברר לי שהג'ינג'י עוסק בהדברה אלקטרונית של חולדות ועכברים, בעיקר במפעלי תעשייה ומשרדים. מה שמשך את תשומת ליבי היה קופסת פלסטיק קטנה שחלקה העליון עולה בשיפוע מהבסיס. מתברר שזוהי מלכודת ה„טראפ איך" שגור אריה התחיל לייבא ארצה, כמלכודת ביתית פשוטה ולא מסוכנת, המאפשרת גם למי שנגעלים מעכברים להיפטר מהם בצורה אלגנטית. בקצה החלק העליון של המלכודת, המיוצרת בשלושה גדלים, נמצא מכסה. פותחים אותו, מורחים עליו כמות קטנה של חמאת בוטנים או תמצית של רום, וניל או אננס, אפשר גם חתיכת גבינה, מחזירים את גב המלכודת למקומו ומציבים אותה על הבסיס [illegible] כשדלתה פתוחה. ריח הפתיון יגרה את העכבר, והוא ייכנס למלכודת הצבועה בצבעי מכבי ת"א, כחול־צהוב.

כשיעלה העכבר ללקק את או לכרסם את הפתיון, ישכיב משקלו את החלק המורם למטה, הדלת הפונה החוצה תיסגר והוא יילכד בתוכה. ע"י הרמת המלכודת והרגשת משקלה או העמדתה מול האור (היא חצי שקופה), נבחין אם יש עכבר בתוכה.

זוהי המלכודת האנושית ביותר הקיימת בעולם, אומר גור אריה. העכבר מחמדנו אינו נפצע ואפשר לשחררו חי. במקרה הקיצוני יותר אפשר לזרוק אותו לאשפה יחד עם המלכודת, שמחירה יהיה 6.5 ש"ח, או לשחררו ולהשתמש במלכודת שימוש חוזר.

ללמוד את האשה

מאת יוסף מיכלסקי

החטיבה ללימודי האשה באוניברסיטת חיפה הינה היחידה בארץ לפי מתכונתה וזו כנראה גם המבוקשת בין החטיבות הבין־תחומיות של אוניברסיטת חיפה. היא נוסדה לפני חמש שנים ונפתחו בה 13 קורסים אשר בינתיים גדל מספרם ל־40 ומספר הלומדים בה מגיע ל־150 סטודנטים. כל הגברים הלומדים בחטיבה מהווים קצת פחות משליש התלמידים.

ראש החטיבה ד"ר מרילין סופר מספרת, שהחטיבה נוסדה בעקבות כנס בינלאומי שנערך באוניברסיטת חיפה במהלך שנת הלימודים 1981/82 בהשתתפות 400 אקדמאיות מחו"ל ומאות אנשי מחקר ישראליים. מוסדות האוניברסיטה הבינו שנוצר צורך חיוני להקים חטיבה שכזאת. אגב בעקבות הכנס בחיפה נערכו כנסים דומים בהולנד, עם 700 משתתפים ובאירלנד כשמספר המשתתפים מגיע ל־2000.

הנושא „לימודי האשה" מוכר ומפותח היטב בארה"ב וגם באירופה המערבית. בארה"ב לומדים לתואר ראשון במקצוע ספציפי זה. ד"ר מרילין סופר בדעה שההתרכזות בתחום צר, כדוגמת הנהוג בארה"ב, איננה מאפשרת הידיעה לעומק בעיות הנשים ולכן היה עדיף ומוצדק יותר להתבסס על לימודים רב־תחומיים כגון חינוך, כלכלה, סטטיסטיקה, היסטוריה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה של האשה, ספרות, מדע המדינה, תהליכים חברתיים ואמנות.

ד"ר מרילין סופר מציינת שהמחקר על נשים מפותח יחסית בארץ וקיבל תנופה במיוחד בשנים האחרונות. כמעט כל המחקרים מוכיחים שהנשים, אשר מהוות כ־40 אחוז מכוח העבודה בארץ (מהן 70 אחוז מועסקות במשרות חלקיות), הינן מקופחות לפחות בתחום השכר, המגיע ל־70 אחוז משכרם של הגברים המועסקים במשרה מקבילה. רק אחוז קטן של מנהלים בדרגי הביניים הן נשים ולעמדות בכירות יותר בשירות הציבורי ובתעשיה לא הגיעו נשים. במלים אחרות, המיתוס הנפוץ בארץ ובעולם על שוויון הנשים בישראל, משום שהן משרתות בצה"ל, או המיתוס של האשה בקיבוץ והמיתוס של גולדה מאיר ז"ל לראש ממשלה – אינו תואם את המציאות, אם להשתמש בלשון המעטה.

חשיבותה של החטיבה זכתה להערכה ע"י „נעמת" המממנת חלק מפעילותה הלימודית והמחקרית, מתוך תקווה שזיהוי בעיות כמו מעמדה של האשה במקומות העבודה, למשל, יאפשר מציאת פתרונות לבעיות [illegible] ומחייבות שיפור.

הדוקטורנטית דפנה שרפמן, שהיא חניכת החטיבה ועומדת לפרסם ספר על „תנועות נשים ונשים בפוליטיקה", ציינה שהנשים מהוות כוח אלקטוראלי אדיר בארץ והפוליטיקאים מבינים זאת ומשתדלים לנצלו, אבל רק עד ליום הבחירות. אחרי כן „צריך להפוך שולחנות" כדי לקדם את האינטרסים של הנשים בישראל. אמנם תפקידה של החטיבה הוא בראש וראשונה פיתוח המחקר וההוראה האקדמית בתחומים הנוגעים לאשה, אבל יש לקוות שהידע המצטבר בתחום זה יגיע גם לידיעת העומדים בראש המערכת השלטונית בארץ ויוסקו מסקנות שכן מספר הנשים הקטן בכנסת והמצב הגרוע עוד יותר ברשויות המקומיות חייבים להשתנות.

מלבד הלימודים לעריכת המחקרים פעילה החטיבה בארגון קורסים לחיילות וקצינות בצבא ובמשטרה והיא נותנת תמיכה אקדמית לתוכנית „קידמה" המנוהלת ע"י ארלט אדלר, ובמסגרתה מוענק ידע אקדמי לנשים שאינן מסוגלות מסיבות שונות להגיע ללימודים באוניברסיטה.

על תחפושות ובתי־בובות

הסל של מרתה

מאת מרתה מייזלס

פעם, בשכבר הימים נהגו אמהות לתפור לילדיהן תחפושות פורים, ואבות בנו בשבילם בתי־בובות. כיום עובדים רוב האבות והאמהות מחוץ לבית ומרבית התחפושות לפורים נקנות בחנויות. אלה מבין האמהות שחשות רגשי אשמה בשל כך, יכולות להרגיע את מצפונן במחשבה שתלבושות קניות עשויות להיות בטוחות יותר מאלה ה„ביתיות".

תלבושות ומסכות המיוצרות לשם מסחר נדרשות לענות על התנאים של תקן 562 הדן בבטיחותם של צעצועים ולהבטחת מינימום של סכנת התלקחות לגבי מוצרים אלה. שלא כתופרות חובבות, אמורים היצרנים לדעת באילו חמרים מותר להם להשתמש לתחפושות. ואילו מהם זקוקים לטיפול כימי על מנת שיעמדו במבחן הדליקות. מרבית התחפושות שבשוק נושאות תו האומר: „תואם לתקן 562". הצהרה זו צריכה להתקבל באמון אם כי הדבר לא נבדק ואין כל ערובה לכך שמכון התקן אמנם ניסה פריט זה או אחרים של אותו יצרן.

בדיקות חובה שגרתיות על ידי המכון נדרשות רק לגבי תחפושות וצעצועים מיובאים לפני שהם עוברים את בדיקות המכס בנמלים.

יצרנים מקומיים אחראים בעצמם במה שנוגע לפיקוח על הסטנדרט החוקי. הם יכולים ליזום בעצמם בדיקות, או לגשת לבדיקות הנערכות על ידי משרד התעשיה והמסחר מדי שנה לפני פורים לשם פיקוח בטיחותי, או כשהם מקבלים תלונה בעניין מסוים.

מכון התקנים אינו מאושר עם תווית ה־562 הבלתי מוסמכת. כדי לזכות בתווית תקנית חייב היצרן להגיש את מוצרו לבדיקה ופיקוח סבירים הנעשים תמורת תשלום. רק אלה יהיו זכאים לשאת תו־התקן, שהוא התווית היחידה שיש לה מעמד כלשהו.

לשום יצרן של תחפושות פורים אין תו־התקן ונאמר לי שאף אחד מהם אינו ראוי לתו זה, שהרי תווית זו אמורה להעיד על האיכות בכלל ולא רק על אי דליקותו ובטיחותו של המוצר הנדרשת לפי תקן הצעצועים 562.

מה שאנו צריכים, מאשר פקיד בכיר במכון התקנים, הוא מעין „סימן בטיחות" רשמי כפי שיש בבריטניה ושיתייחס רק לפריט מסוים זה.

המובילים בענף התחפושות אצלנו, במונחים של כמות וותק הם „קרנבל" מבני־ברק המציינים כעת 20 שנה להיווסדם. הם חוגגים גם את השתתפותם, בפעם הראשונה, ביריד נירנברג לצעצועים המתקיים בימים אלה, כמציג מן המנין באולם שמציגים בו „קישוטים לחג המולד, תחפושות ואביזרים למסיבות".

„זהו סימן גבוה של הכרה", אומרת תמי פרץ מבעלי החברה ומנהלת. בינתיים ייצאה החברה רק לבלגיה ולאוסטריה, בעיקר תלבושות למבוגרים.

למעשה, במה שנוגע לשוק המקומי, החודש שלפני פורים הוא העונה היחידה למכירה. קרנבל תמשוך השנה תשומת לב קודם כל משום שהיא בעלת הזכיות היחידה שהורשתה להשתמש בדמויות מעוררות המחלוקת של „חבורת הזבל" המשגעות לאחרונה את אספני הקלפים. הם עיצבו תחפושות על פי דמויותיהם של כ־15 מהמגעילים האלה. ובמקרה שלא תוכל לנחש מיהו מי, הרי שדמויותיהם ושמותיהם מודפסים בחזית החולצה.

עכ"פ, קרנבל ראויה להערכה בעד תשומת הלב שהיא מקדישה לאיכות ולגימור, אפילו כשמדובר בפריטים המיועדים לשימוש מוגבל. תמי פרץ מנסה לשכנע את ההורים שרבות מהתלבושות יכולות לשמש לאורך כל השנה כפיג'מות או כבגד־משחק.

האריגים שבהם משתמשת קרנבל הם בעיקר טריקו פוליאסטר וניילון ובשונה מהם מקבלים עיבוד כימי שיתאים אותם לתקני הבטיחות מפני אש. פרץ מודה שהאריגים שקיבלו עיבוד כימי, בעיקר ה„משיים" שביניהם, בעייתיים בכביסה: מים חמים מורידים את שכבת המגן. אך היא טוענת ששכבה זו תחזיק מעמד באחת או שתי כביסות במים קרים, לא יותר.

פירמות אחרות מציינות על גבי התווית ש„הכביסה מבטלת את החסינות מפני אש". קרנבל לא נמצאת ביניהן: („חסין־אש" בעצמו הוא מושג מטעה. נכון יותר היה לומר „דוחה אש" או „עמיד בפני אש").

תמי פרץ מבטיחה לי שאריגי הפוליסטר שבהם משתמשת החברה לתחפושות בדמות בעלי־חיים הם אותם אריגים שבהם משתמשים לפיג'מות ואינם זקוקים לטיפול כימי מיוחד כדי לעמוד בסטנדרט. היא מציינת שהסכנה בחגיגות פורים היא מגע אפשרי עם ניצוצות שיוצרים אקדחי־צעצוע וזיקוקים. היא מזהירה מפני אריגים דליקים מאד שאין להשתמש בהם בהכנת תלבושות לא ביתיות ולא מסחריות ואלה בעיקר סאטן־אצטת, ויסקוזה ויוטה.

„אני יודעת שאמהות רבות נוהגות להכין תחפושות מסאטן־אצטת" היא אומרת, „כך עשתה גם אמי אך כיום אנו מודעים יותר לסכנות".

מחירי התחפושות של קרנבל נעים השנה בין 30 ל־60 ש"ח המידות בין פעוטים למבוגרים, אף על פי שאת המידות הגדולות קשה למצוא. ברשת חנויות „המשביר לצרכן" ובהיפר־כלים למיניהם ניתן למצוא את מוצרי קרנבל. כמו כן ניתן למצוא אותם בחנויות לצעצועים ולבגדי־ילדים. החל ב־15 בפברואר ועד לחג הפורים עצמו יכול הקהל לקנות בהנחה גם בחנות המפעל ברחוב בן־יעקב 25, בני־ברק (טל. 03־778017) בין השעות 10 בבקר עד 6 אחה"צ, בימי שישי עד 2 אחה"צ ובמוצאי שבתות.

„בית מקסם" ו„צריף החלומות"

בית בובות הוא חלומן של ילדות רבות. הם לא היו מאד מקובלים בארצנו אך השוק קיבל לפתע תנופה לפני כשנה וכיום כבר מתקיימת תחרות תקיפה אך בריאה בשטח.

כל בתי־הבובות הנמכרים בישראל מיובאים. הם מופיעים בדרך כלל בשלוש קטגוריות: בית להעמדה על שולחן מצויד ברהיטים כמו־אמיתיים ובדמויות והם נחשבים הן כפריטים לאספנים והן כצעצוע. בתים גדולים יותר עשויים פלסטיק וקרטון המתאימים יותר למשחק בבובות ויכולים לאחסן את מלתחותיהן. הסוג השלישי הוא בתים בסגנון המודרני, בנויים פלסטיק קשיח עם רהיטים פשוטים, המתאימים לילדים קטנים מאד.

היצרן לונדבי משוודיה הוא הארי שבחבורה, „הוולוו של בתי־הבובות", כדברי היבואן שלו תומס ניסל, עולה חדש שהיה המזכיר המדיני של „שר העבודה" בעיריית שטוקהולם. הוא ושותפו מרטין צדרבאום החלו לייבא בתים של לונדבי ואביזרים בשנת 1986 והם אומרים שבינתיים כבר מכרו 2000 מהם. הרהיטים והאביזרים שלהם מתאימים גם לבתי־בובות אחרים, בפרט לאלה הקרויים הבית של קרוליין של צעצועי ברטון, חברת־בת בריטית של לונדבי. ההשקעה הבסיסית בבית של לונדבי היא החלק הזול ביותר של העסקה. מה שמייקר את העניין הוא מחיר הרהיטים המסופקים בהדרגה במשך השנים. בית בסיסי בן קומתיים של לונדבי, עשוי עץ יכול לעלות משהו כמו 89 ש"ח או פחות, אף על פי שהמחיר הקטלוגי שלו הוא 115 ש"ח. דוגמה מפוארת יותר הקרויה „הוילה", מחירה הנקוב 160 ש"ח אך אפשר למצוא אותו גם ב־145 ש"ח. ניתן להוסיף קומות במחיר 60 ש"ח כל אחת.

בחנות צעצועים תל־אביבית קיבלתי מושג כמה יעלה בית של לונדבי מרוהט קומפלט. ראיתי שם [illegible] אמריקאי, העומד לשוב לביתו עם גמר חוזה העבודה שלו בישראל, בודק את הקטלוג ובוחר את הריהוט בקפידה. בתוספת קומה מרוהט יעלה הבית על תכולתו 1,100 ש"ח.

אין צורך בשטח גדול כדי למקם עליו בית בן חמש קומות של לונדבי; הוא יכול לעמוד אפילו על מדף. לדוגמה „הוילה" ששה חדרים ומרפסת. תשומת הלב המוקדשת לכל פרט במה שנוגע לריהוט ממש מעוררת הערצה, אפילו אם מישהו נרתע לשמע המחירים. רוב הריהוט עשוי עץ או אריג אך משתמשים גם בפלסטיק.

הבתים של לונדבי ניתנים לחיבור לחשמל „אמיתי". זה עובד על טרנספורמטור שמעביר את הכוח מ־220 וולט ל־4 וולט [illegible]. פריטי התאורה כוללים נברשות, מנורות עומדות, אח, תנורים, אקווריום ואפילו עץ חג המולד. מנורה או נברשת עולים כ־13 ש"ח, כך שחצי תריסר אביזרי תאורה יעלו כמו הבית עצמו. ברוב המקרים, אומר ניסל, הורים קונים את הבית ואולי מטבח (50 ש"ח) מעץ טבעי או לבן. אחר כך הם לוחשים לקרובים ולחברים לפני יום ההולדת של הילד שיש לו בית של לונדבי ושהוא מעוניין לרהט אותו...

מגוון הפריטים של לונדבי הוא בלתי יאמן. יש תנור מיקרוגל, מחשב אישי עם מוניטור ומדפסת, שולחן מתקפל, כד ליין עם כוסיות, פסנתר. אפשר לבחור בין סגנונות פרטיים לבין מודרניים, ריפוד קטיפה או בד מודפס לספות, ציורים קלסיים או מודרניים. כך גם עם פריטי קישוט כגון פסלונים וכו'. המקום הטוב ביותר לראות בית־בובות של לונדבי מוצג על אביזריו הוא חנות צעצועים ענקית „צעצועים, זה אנחנו" בקניון איילון שברמת־גן.

„בתי הבובות הטובים ביותר הם אלה שבנה האבא בשביל ילדיו", מצהיר דויד גרנקן, מנכ"ל סוכנויות קאופמן ליבוא צעצועים. הוא יכול להרשות לעצמו אמירה זאת משום שהוא יודע היטב כי בימינו יותר פשוט לקנות בית מאשר לבנות אותו.

למעשה, הוא אומר, בשעה שאמהות מספקות לילדיהן בעיקר צעצועים חינוכיים, נוטים האבות להביא לבנותיהם בתי־בובות בתוספת בובות אופנתיות והאביזרים הנלווים. ילדים משחקים בבובות ברבי משחקי תיאטרון, אומר גרנקן ובית־הבובות משמש במה למשחקים אלה. אלפי בתי־ברבי נמכרו בישראל בשנתיים האחרונות וקשה לספק את הביקוש. בית עירוני בן שלוש קומות, צר וגבוה עולה בין 95 ל־110 ש"ח, בלתי מרוהט.

יש גם „צריף החלומות" במחיר בין 140 ל־170 ש"ח ו„בית מקסם" מרווח יותר ב־160 עד 188 ש"ח. פריטי ריהוט או סדרות, מחיריהם נעים בין 20 ל־80 ש"ח; כשבובות ברבי, קאן וסקיפר עצמן עולות בין 17 ל־59 ש"ח. בתי־ברבי עשויים פלסטיק או קרטון קשיח והרהיטים רובם מפלסטיק.

ראיתי גם דגמים של חברה מתחרה בריטית בשם סינדי המיובאים על ידי אלדה ונקראים הבית של סינדי. בית זה עולה בין 120 ל־130 ש"ח וגבוה כמטר. בובות ברבי וסינדי והרהיטים שלהן הם בעלי מידות זהות וניתן להשתמש בשני הבתים באותם אביזרים.

בבתי הבובות דמויי המזוודה המתאימים, כאמור, לפעוטות, המוביל הבלתי מעורער הוא פישר־פרייס מארה"ב והיבואן קאופמן. הבית הבסיסי – „בית האנשים הקטנים" – נמכר ב־96–106 ש"ח. יש לפישר־פרייס גם בתי־ספר, חוות, מוסכים ושדות־תעופה. אני יכולה להעיד שמוצרים אלה אינם שבירים.

זה לא מפתיע שנמצא מקום לבתי־הבובות של פישר־פרייס לילדים קטנים, ביניהם רדבוקס ובלובוקס מתוצרת הונג קונג ומחירם 63–89 ש"ח.

אם מישהו מחפש איזה בית־ברבי או פישר־פרייס באזור תל־אביב, שווה לערוך ביקור במחסן של סוכנות קאופמן בין השעות 8 בבוקר ל־5 אחה"צ בימות השבוע ועד 1 בצהריים בימי שישי, באזור התעשיה אשר בקצה הצפוני של רחוב הירקון (טל. 03־445141). לפעמים אפשר למצוא סחורה טובה בקרטונים שניזוקו מעט בעת ההובלה במחירי מציאה.

השגעון החדש. קודם בונים בית (אם יש כסף) ואח"כ מרהטים אותו

אריאנה הרדהכהן מחליפה את עורכת המדור, תרזה איזנברג, שיצאה לחופשת לידה

هكذا من الاجل

גשר צר מאד

מאת דויד משיוב

בימים אלה נפתח גשר ההלכה החדש בצפון תל־אביב לתנועת כלי־רכב. בינתיים מופעלים בו רק שלושה נתיבים, שניים מרמת־גן לתל־אביב ואחד בכיוון ההפוך. מבטיחים, כי בעוד חודשיים יהיו בגשר ארבעה נתיבי תנועה, שניים לכל כיוון. לרוע המזל, כבר עכשיו ברור, שגם כאשר יופעל הגשר במלוא הקיבולת, הוא לא יפתור את בעיית התנועה במקום והפקקים הקיימים לא יסולקו.

לי נראה, כי מראש היה צריך לתכנן את גשר ההלכה כך, שיהיו בו ששה נתיבי תנועה שלושה לכל כיוון כדי לאפשר זרימה נאותה של התנועה הרבה שם. צריך היה להביא בחשבון גם את הגידול הצפוי במספר כלי הרכב. מדי שנה נוספים בארץ 30־35 אלף מכוניות וחלקן הגדול בא באזור המרכז, בין היתר על כביש ההלכה.

על הגשר הצר הזה נעים עשרות אלפי כלי רכב בשעות השיא. קשה להניח, כי כמות גדולה כזאת תצליח לעבור בגשר ההלכה הנוכחי ללא פקקים. רצוי איפוא, שמתכנני פרוייקט איילון ישקלו עניין זה ואם עוד אפשר, יתקנו את הטעון תיקון במהירות האפשרית.

מורי הדרך נגד הדרכה בלתי מוסמכת

האיגוד הארצי של מורי הדרך טוען, כי בגלל ההדרכה הבלתי מוסמכת של קבוצות צליינים, הבאים לארץ בלוויית מדריכיהם, בלי שמחייבים אותם להצמיד לכל אוטובוס מדריך ישראלי מקצועי אין תעסוקה לשליש מ־1,500 מורי הדרך וגם כמה מאלה העובדים, יש שאינם משתכרים יותר מ־600 דולר בחודש.

הכנס הארצי של איגוד מורי הדרך, שהתכנס בשבוע שעבר בתל־אביב, הטיל את האשמה למצב זה על משרדי התיירות, הפנים והדתות. הכנס תבע מהמשרדים הללו, שיעשו הכל לתיקון המעוות. כן נדרשים שלושת המשרדים לבטל את ההסכם משנת 1981 עם הכנסיה הקאתולית בדבר מתן היתר לכמרים להדריך קבוצות צליינים. לדעת מורי הדרך הם מפסידים בגלל ההסכם הזה 8,000 אלפי ימי עבודה.

מורי הדרך אומרים, כי ההסדר הנוכחי גורם נזק כבד לתדמיתה של ישראל בקרב צליינים, המבקרים במקומות הקדושים אך אינם מקבלים מושג על מדינת ישראל.

ערכת הדרכה ברכב שכור

החברה להשכרת רכב "אורלי" החלה משאילה לתיירים ערכת הדרכה לטיולים באתרי תיירות. הערכה ניתנת חינם לכל תייר השוכר רכב לשבוע לפחות.

הערכה כוללת שש קלטות, המדריכות את התייר לאתרים שונים. כן כוללת הערכה קלטת עם שירי ישראל. מלות השירים מתורגמות לאנגלית בחוברת מצורפת. בערכה גם מפות ישראל ועריה וספר אינפורמטיבי כללי. עוד יש בערכה רשמקול, כדי שהתייר יוכל לשמוע את הקלטת, כאשר הוא מסייר ברגל. נוסף על כל אלה כוללת הערכה גם מילון שימושי. ההדרכה ניתנת באנגלית ובחברת "אורלי" מתכננים הוצאת קלטות כאלה גם בשפה הגרמנית.

טל שביט, עורך "מוטור", הירחון החדש לענייני אופנועים", בוחן מקרוב מערכת הבלימה האחורית של אופנוע. הירחון החדש מופיע על נייר משובח עם הצלומים מרהיבים ועשוי במקצועיות. הופעת הירחון נחשבת לחג לא רק לחובבי אופנועים, אלא לכל חובבי הרכב בארץ. המצפים, ששביט יפרע את "העשור", שעליו הוא "חותם". אריה ארד

מדריך ירידים ותערוכות

תערוכה על תולדות יהודי באוואריה, אורח חייהם ומנהגיהם תיפתח בנירנברג בסוף אוקטובר. זו אחת התערוכות והירידים המופיעים במדריך לעניין זה, שהוציאה חברת־התעופה הגרמנית "לופטהנזה". במדריך 150 עמודים ומפורטים בו כל הירידים והתערוכות בעולם השנה. המדריך מסווג על פי שמות המדינות ונושאי התערוכות הירידים ומועדיהם.

עיריית פרנקפורט פירסמה בימים אלה חוברת בשפה העברית על העיר.

השוטרים והתיירות

בית־הספר המרכזי לתיירות מקיים סידרת ימי עיון לשוטרים כדי לטפח בקרבם תודעה תיירותית.

הקורס הראשון החל בימים אלה בהשתתפות 50 שוטרים ממחוז ת"א. הכוונה היא, שכל 600 שוטרי המחוז יעברו קורס זה.

ינואר: 42 הרוגים ו־295 פצועים קשה

תאונות/נפגעים	29.1-4.2	סה"כ ינואר 88	דצמבר 1987	השינוי באחוזים	ינואר 1987	השינוי באחוזים	ממוצע שבועי ינו' 88	ממוצע שבועי ינו'/87	השינוי באחוזים	ממוצע חודשי 88	ממוצע חודשי 87	השינוי באחוזים
קטלניות	8	42	33	27%	25	68%	8	8	-1%	42	37	15%
קשות	42	236	225	5%	236	0%	47	56	-15%	236	241	-2%
סה"כ תאונות	50	278	258	8%	261	7%	56	64	-13%	278	278	0%
הרוגים	8	42	39	8%	27	56%	8	10	-13%	42	42	1%
פצועים קשה	45	295	301	-2%	280	5%	59	72	-18%	295	312	-5%
סה"כ נפגעים	53	337	340	-1%	307	10%	67	82	-17%	337	354	-5%

42 נהרגים נהרגו ו־295 נפצעו קשה בתאונות־דרכים בחודש ינואר. זו עליה של 8 אחוזים במספר ההרוגים בהשוואה לחודש הקודם ושל 56 אחוז בהשוואה לחודש ינואר אשתקד. בשבוע האחרון נהרגו שמונה אנשים ו־45 נפצעו קשה בתאונות בהשוואה לששה הרוגים ול־70 פצועים קשה בשבוע הקודם. הסיבות העיקריות לתאונות בשבוע האחרון היו אי־שמירת רווח, אי־ציות לתמרורים ונסיעה במהירות מופרזת בנסיבות המקום. מספר הנפגעים היה בשבוע האחרון קטן במידה ניכרת מהממוצע השבועי של השנה שעברה, ואולם נתוני ינואר כולו דומים מאד לממוצע החודשי של אשתקד. אם לשפוט על־פי החודש הראשון של 1988, בהנחה שהמגמות הנוכחיות תתמיד, צפויים השנה כ־440 הרוגים וכ־3,100 פצועים קשה.

דייהטסו־שאראד אוטומטית: עירונית נוחה מאד – אך יקרה מול מתחרותיה; יש להביא בחשבון את מגבלותיה בנסיעה בין־עירונית

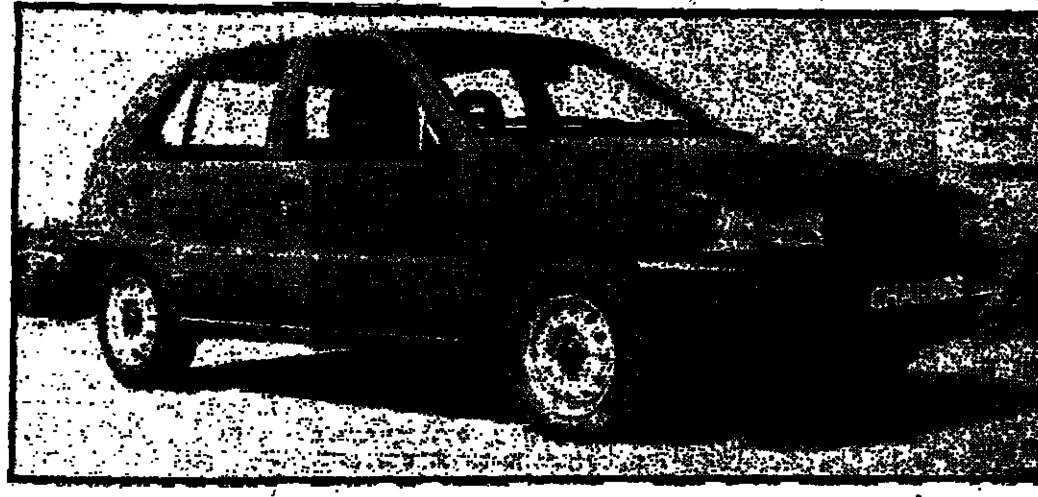

מאת אריה ארד

הדייהטסו־שאראד האוטומטית החדשה יפה, נוחה ובטוחה – אבל היא יקרה למדי לא רק בהשוואה למתחרותיה, אלא גם לגדולות ממנה. מחירה עלול להיות המכשול העיקרי בפני אנשי המכירות של היבואן, שכן במחיר זה של קרוב ל־30 אלף שקל כבר אפשר לשקול גם מכונית 1600 או צרפתיות גדולות יותר – פז'ו 309, סיטרואן BX, רנו 5 או 9 – ורבים עשויים להעדיף את האיטלקיות שמתחת ל־1,000 סמ"ק – האונו והביאנקי – הזולות בהרבה.

זו אף זו. שוב ושוב אני מוצא עצמי חוזר על קביעתי, שכאשר קונים מכונית קטנה, היודעת לעשות מה שהגדולות והיקרות בהרבה ממנה עושות, בארזה מקום צריך לשלם את המחיר. בשאראד האוטומטית החדשה באים הנוחות וההתמכן על חשבון התאוצה. לפרות שנתונים מספריים יאמרו אחרת, מכונית איטלקית היא איטית. מי שיסע בשאראד האוטומטית לטיול בהרים עם רעייתו ועם שלושת ילדיו, חייב להביא בחשבון, שלא יוכל לבצע בה עקיפות זריזות. גם בזינוק ברמזור לא יוכל לתפוס מקום בראש, אם במכונית שלידו יישב נהג מיומן או שאפתן במותו.

השאראד החדשה, זו שיצאה לשוק בסוף השנה שעברה, היא בעת המכונית העירונית היפה והנוחה ביותר, גם אם הביאנקי או האונו־45 עדיפות מהות ודלק. כושר התימרון שלה מאפשר לה להשתחל במעט לכל מקום חניה, שמתירו הגדולות יותר, אם כי ההגה קשה מדי (בתימרוני חניה הדוקה מבריך לא מעט כוח בזרועות).

התיבה האוטומטית: תאוצה לוקה

השינוי העיקרי בשאראד החדשה הוא בתיבת־ההילוכים האוטומטית־באמת במקום התיבה האוטומטית למחצה בדגם הקודם. פעולתה של התיבה בת שלושת ההילוכים מתאמצת יותר להשגת חסכון בדלק מאשר להאצת המכונית. החסכון נובע מנטייתה של תיבת־ההילוכים לעבור להילוך גבוה במהירות נמוכה. החסר בתאוצה נובע מהסל"ד הגבוה יחסית, שבו מתקבל המומנט המירבי: 7.7 קג"מ ב־3,200 סל"ד. אני אומר זאת, מפני שהספק של 52 כ"ס מול משקל עצמי של 740 ק"ג היה אמור לתת תחושה של יותר עוצמה בנסיעה.

התיבה האוטומטית מוכנה לבצע כל הורדות כדי שלא להגיע כלל להילוך הראשון, אפילו במצב של עמידה, בתנאי שהלחיצה על דוושת הדלק מתונה. היא תמיד תעדיף להישאר בהילוך גבוה, אלא אם כן מפעילים לחץ של ממש על דוושת הדלק. המצב שכן להגיע את המכונית בהילוך שני במעט במהירות של 0 קמ"ש ולהגיע לשלישי כבר ב־20 קמ"ש. בו בזמן אין התיבה מוכנה להסיע את המכונית בהילוך שני במהירות שמעל 90 קמ"ש. והעיקר, גם כאשר מבצעים קיקדאון במהירות שבין 40 ו־80 קמ"ש, אין תחושה של עוצמה עודפת אמתית, המבוקשת להתפרץ.

המשמעות לנהג היא, שאינו יכול לסמוך, שיספיק לעבור בזריזות ברמזור העומד להתחלף לאדום, או בדרך חוצה שבה התנועה צפופה. עדיף לו לעצור, ברגע שהרמזור מראה סימני התחלפות. יותר יותר מזה בדרך חוצה לא־מרומזרת, שבה התנועה צפופה, שם יצטרך להתאזר בסבלנות. עד שהדרך תהיה פנויה־באמת. המשמעות השניה היא, שבדרך בין־עירונית הררית־נתיבית לא יוכל לבצע עקיפות זריזות, בעיקר אם זו דרך הררית. עדיף יהיה להמתין לשעת כושר של ממש לביצוע עקיפה בטוחה, בקטע שבו הראות טובה למרחק רב יחסית.

לנוסע, המושבים הקדמיים מספקים גם אנשים ארוכי גפיים. בכיוונון נכון של המושב יכול כל אחד לקבל תמיכה נאותה לירכיים ומידות נאות לראשו. המושבים האחוריים יתאימו לשלושה ילדים, אך רק שני מבוגרים ירגישו בנוח. מידות הראש טוב גם לגבוהים, אך הם עלולים למצוא, שלא די במידות הניתן לרגליהם הארוכות, במיוחד כאשר גם הנהג ארך־רגליים.

קודות היוחד, בדגם הקודם היו הסוכו ובמקומם ניתנו לשאראד מיתלים נפרדים וגלגלי וזנותים מעולים. התוצאה יותר ישבנית האחורית־בבלימה מובחת שמותי, אך גם בנסיעה רכה מאד, כמעט צרפתית – דווקא בשעה שהקפיצים עצמם נוטים להתקשות עליה כדי להשיג אחיזת כביש טובה יותר במהירויות גבוהות. המיתלים וגלגלי הזעזועים מתגברים ללא קושי גם על דרך לא־סלולה ושומרים גם על אחיזה טובה וגם על נוחות הנוסעים. לצרות זאת אין רוחב משפיע על המכונית.

צריכת הדלק

סוג הנסיעה	ליטרים	קילומטרים	ליטר־קילומטר	ההוצאה בשקלים
בין־עירוני	5.34	95.10	17.81	4.54
בין־עירוני	4.76	77.20	16.22	4.06
מטרופוליטני	9.55	107.00	11.20	8.12
עירוני (חימה)	6.68	80.90	12.11	5.68
עירוני (ת"א)	11.48	117.50	10.24	9.7[illegible]
סך הכל	37.82	477.70	12.63	32.19

ראות גרועה לאחור ולצדדים

בעקיפה יש גם להביא בחשבון את הראות הגרועה לאחור ולצדדים. ללא מראת־צד ימנית אין לדעת עד כמה עבר העוקף את הנעקף וכדי לשוב בבטיחות לנתיב הימני יש להתרחק מרחק ניכר מהמכונית הנעקפת. קשיי הראות נובעים מהעיצוב האופנתי האווירודינמי של הירכתיים, החלונות בבסבים, ומהקורות האחוריות הרחבות למדי, המעניקות את ההגנה החשובה כל כך לנוסעים בשעת תאונה.

אבל אין פירוש הדבר, שהשאראד החדשה אינה מתאימה לנסיעה בין־עירונית, אדרבא. היא תגיע ללא מאמץ וללא מחיר כבד מבחינת צריכת הדלק למהירות של 135־140 קמ"ש, אולי לאחר מזה. אני עצמי הגעתי ל־142 קמ"ש, אבל עמיתי ב"אוטו" אומרים, ש"כתנאים נוחים במיוחד" הגיעו ליותר מזה.

נוחות מירבית

השאראד מעניקה נוחות מירבית לנוסע ויש גדולות ממנה היכולות להתקנא בה בעניין זה. בסיס הגלגלים הוגדל בהשוואה לדגם הקודם וכל הרוחב הזה ניתן

משנק הצ'אוטומטי

המנוע בן שלוש הבוכנות לא הוחלף. פעולתו חלקה ושובבנית, כאמור. עכשיו הוצמד לו משנק אוטומטי לפתחה. יש למשוך אותו כמו כל משנק אחר, אולם הוא מווסת את הסל"ד אוטומטית ככל שהמנוע מתחמם. בריחת־האוויר אינה נדלקת במשיכת המשנק, אלא כאשר המנוע חם דיו כדי לפעול ללא עזרת המשנק. מכשיר אלקטרוני חדשני זה תורם במידה רבה לא רק לחסכון בדלק, אלא גם לצימצום הבלאי במנוע כתוצאה מהפעלה מיוחדת של המשנק.

יופיה של המכונית נובעת מעגלגלות, ודוגמת השוויי. המעצבים היפאניים עיגלו את כל הזוויות כדי להשיג מקדם גרר מעולה, 0.32. דופנות המכונית מעניקה תחושה של רכב גדול בהרבה מהמציאות והדבר משתקף במרווחותה הפנימית, אך אינו מפריע לכושר התימרון שלה. בעיקר בחניה. למי שמבקש מכונית עירונית אוטומטית נוחה ומכונת, השאראד היא במרומזי הפשרה ההולמת ביותר כעת. המחיר בתאוצה אינו מופרז, בתנאי שמביאים אותו בחשבון בנסיבות המתאימות.

המימצאים

- ★ התאוצה: לא גבראתן טובה בהרבה בדגם הלא־אוטומטי מ־0 ל־100 קמ"ש – 16.3 שניות.
- ★ המנוע: נעים, שקט, פעולתו חלקה, התגובה קלה. נפח מנוע־אוויר 993 סמ"ק, 52 כ"ס ב־5,600 סל"ד, 7.7 קג"מ ב־3,200 סל"ד.
- ★ תיבת־ההילוכים: פעולתה חלקה, נטייתה להילוכים גבוהים מוגזמת לטעמי, תורמת להסכון בדלק יותר מאשר לפיתוח תאוצה.
- ★ ההגה: מדוייק למדי, תחושת כביש טובה, כושר תימרון טוב מאד, קשה בחניה.
- ★ ההיגוי: מסוייה העיצוב צריך להתרגל לתאוצה לוקה.
- ★ אחיזת הכביש: טובה מאד, ללא היגוי־יתר או תת־היגוי.
- ★ היציבות: טובה מאד, לא מושפעת מרוחות.
- ★ בלמים: בלמי־חירום שונים האומנים בלימה יציבה האמינה.
- ★ תנוחת הנהיגה: נוחה.
- ★ אביזרי נוחות: דלים מעט מדי מקום להנחת חפצים היחידות המכבית והמאוורר נוחים לנהג.
- ★ עזרי השליטה: בחיוג יד נוח איבוזר לוקה יש להתרגל לכבות את האורות לפני שיוצאים מהמכונית.
- ★ המחוונים: מספקים.
- ★ הראות: לא די טובה לצדדים ולאחור העדרות מראת־צד ימין.
- ★ המושבים: נוחים – מלפנים; מאחור – קביל לשניים, צפוף לשלושה מבוגרים.
- ★ הנסיעה: רכה, נעימה ובטוחה.
- ★ הרעש: פחות מן הצפוי בהלכות מגוריה מעיר בהלכות מתחיות.
- ★ האוורור: טוב.
- ★ המזגן: טוב מאד.
- ★ החסקה: טובה.
- ★ המהירות המירבית: 142 קמ"ש.
- ★ צריכת הדלק: 11.2 ק"מ/ל' – בעיר 17.81 ק"מ/ל' – בנסיעה בין־עירונית.
- ★ המחיר: 27,517 שקל, כולל מע"מ. אם משלמים בזמן ההזמנה: 28,637 שקל, אם משלמים בזמן המסירה; מזגן מקורי – 1,750 שקל, ישראלי – 1,450 שקל.
- ★ אחריות: שנה או 20,000 ק"מ.
- ★ טיפולים: אחת ל־10,000 ק"מ או אחת לחצי שנה.
- ★ לסיכום: מכונית עירונית יפה, נוחה מאד והסכונית, אך יקרה בהשוואה למתחרותיה; יש להביא בחשבון את מיגבלותיה בנסיעה בין־עירונית.

גשם: המיכסה לחורף כמעט הושלמה

המקום	סה"כ עד 4.2.88	הממוצע לעונה זו	ה-% מהממוצע לעונה זו	הממוצע השנתי	ה-% מהממוצע השנתי	הממו' לעונה מהממו' לעונה
תל-אביב	516	420	123%	539	96%	78%
חיפה	547	372	147%	508	108%	73%
עזה	344	275	125%	371	93%	74%
בית-דגן	451	403	112%	535	84%	75%
העמק	440	337	130%	483	91%	70%
ירושלים	409	288	142%	486	84%	59%
הר-כנען	566	459	123%	718	79%	64%
באר-שבע	189	128	147%	204	93%	63%
דגניה	286	248	115%	384	74%	65%
אילת	62	12	510%	25	252%	49%

גשמי השבוע שעבר מהווים רבע עד מחצית מכלל הגשמים האמורים לרדת החודש על־פי הממוצע הרב־שנתי לפברואר. כמות הגשמים בירושלים היתה גדולה במיוחד והגיעה לכדי 77 אחוז מהממוצע לפברואר כולו. בבאר־שבע הגיע הגשם לכדי 63 אחוז מן הממוצע לחודש זה. מתחילת החורף עד 4 בפברואר כבר ירדו 74 עד 108 אחוז מסך כל הגשם הצפוי לחורף כולו. בדרך כלל מגיעים הגשמים בזמן זה לכדי 49־78 אחוז מן הממוצע לחורף כולו. באילת מגיע הגשם שירד מתחילת העונה ל־252 אחוז מהממוצע לחורף כולו.

גשם רב ירד בשבוע שעבר בצפון ובשומרון. במיצפה הרשים ירדו 95 מ"מ ובהר־כנען 91 מ"מ. בשכם ירדו 112 מ"מ גשם ובירושלים 62 מ"מ. כמויות גדולות יחסית ירדו גם במישור החוף: בתל־אביב 66 מ"מ ובבית־דגן 39 מ"מ. גשם רב ירד גם בנגב: בעזה 45 מ"מ ובבאר־שבע 27 מ"מ. בעמק יזרעאל ירדו 51 מ"מ גשם.

פרק־הגשמים האחרון נמשך ארבעה ימים, מיום א' עד יום ד', אולם עיקר הגשם ירד בימים ב' וג'. ביום א' ירדו כמויות של ממש רק בהר־כנען ובתל־אביב. ביום ד' ירדו כמויות קטנות בלבד. גשמים אלה היו מלווים ברוחות עזות, בסופות ברקים ורעמים ובירידה ניכרת של מידות־החום, עד כי בהרי הצפון והמרכז שוב ירד שלג, זו הפעם השניה העונה.

פרק־הגשמים האחרון תרם תרומה ניכרת למאזן מים חיובי השנה. הגשמים מתחילת החורף עולים ב־12 עד 47 אחוז על הממוצע העונתי. הר־כנען עבר לראש טבלת הכמויות עם 566 מ"מ מתחילת החורף ואחריה נמצאת חיפה עם 547 מ"מ. גם בתל־אביב ירד גשם רב והוא מגיע ל־516 מ"מ. חורף גשום עובר גם על הנגב ובבאר־שבע מגיעה הכמות שירדה מתחילת החורף ל־147 אחוז מהממוצע העונתי.

אילת מוסיפה להיות הסודית של השנה. הכמות שירדה שם מגיעה ל־510 אחוז מהממוצע העונתי ול־252 אחוז מן הממוצע לחורף כולו. לא רק כמות הגשם גדולה באילת השנה, אלא גם מספר ימי הגשם עולה במידה ניכרת על המקובל.

גשמי פברואר

המקום	סה"כ גשמים עד 4.2.88	הממוצע לפברואר	אחוז הגשם מהממוצע	הממוצע עד 4.2.88	ה-% מהממוצע עד 4.2.88
תל-אביב	56	152	37%	22	255%
חיפה	30	122	25%	17	171%
עזה	45	93	49%	13	346%
בית-דגן	36	145	25%	21	182%
העמק	44	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ירושלים	62	91	[illegible]	12	[illegible]
הר-כנען	75	141	53%	20	370%
באר-שבע	27	43	63%	[illegible]	[illegible]
דגניה	27	80	34%	[illegible]	236%
אילת	0	7	[illegible]	[illegible]	[illegible]

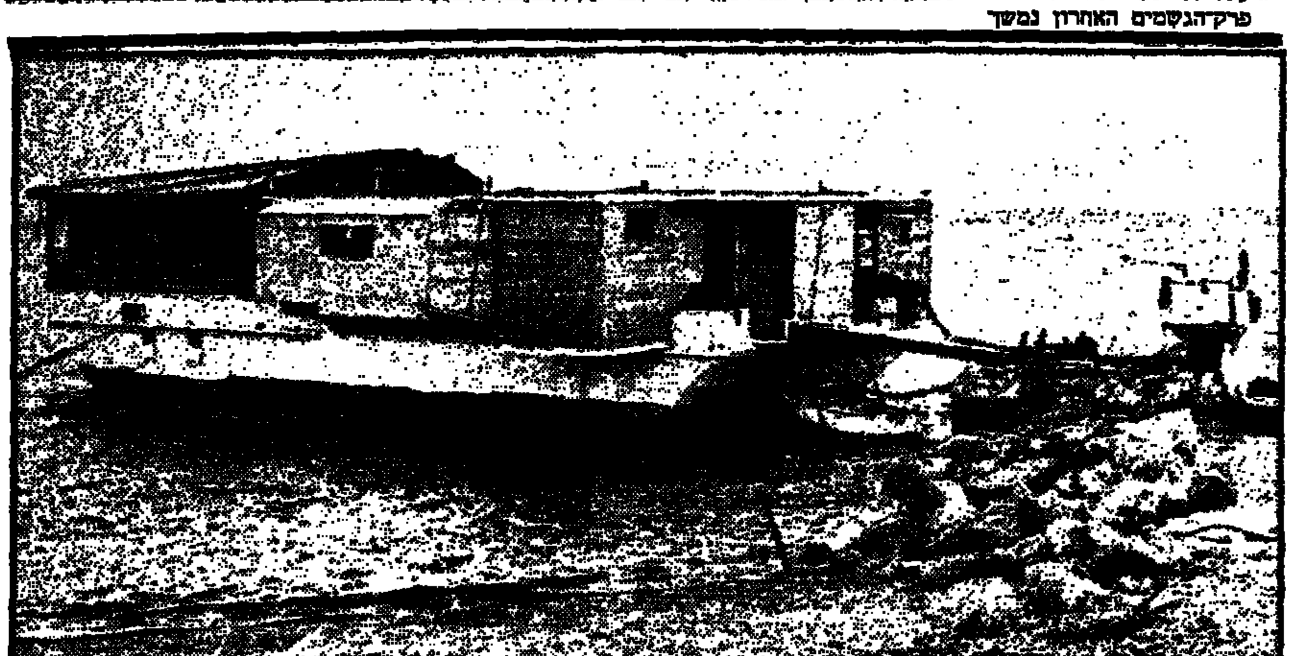

מסעדה צפה נבנתה באחרונה באילת, בחוף הלגונה. היא מתמחה במאכלי דגים. צילום: שמואל תגר

ברמן: הרמוניה בין ישן וחדש

מאת נחזר אשרת

ברמן היא אחת מאחת ערי גרמניה, וגם אחת המעניינות ביותר, בניגוד לערי הצפון השקטות והמנומנמות. ברמן היא עיר תוססת. זאת העיר ה"פוליטית", שבה הייתי בגרמניה, אם כי אולי זה רק רושם חטוף מיום אחד, שבו נתקלנו בהלמוס קהל בעת סיור ראשון בעיר.

ההמולה זה היה מוקף במשטרה וביקרה לא עורר בעיר הסוציאל־דמוקרטית התרגשות מיוחדת. תושבי העיר ידמו אותו במבטים אדישים במקרה הטוב, ובכוח שקט במקרה האחר. באותו יום נפתחו גם התמנה של תנועת הנשים למען השלום, הפגנה מרגשת בהרכבה. פוליטיקאיות גרמניות קשישות וצעירות, נשים שחורות מדרום אפריקה, מהודו, מפרי־ברידאד הפגינו נגד משטר האפרטהייד בדרום־אפריקה. ההפגנה נערכה בכיכר המרכזית מול אחד הבנקים הגדולים, הידוע בקשרים פיננסיים עם דרום־אפריקה. עוד לא תמה ההפגנה הזאת וכבר החלה הפגנה אחרת של ירוקים, צעירים חברי תנועות נוער פאציפיסטיות נגד הנאצ'ר־נאציזם. בצעקות רמות הבריחו מן המקום צעיר בבגדי עור שחורים וקרא לעומתו: "נאצי ראוס" (נאצי החוצה). מחקשבה לתחנת הטלוויזיה והצדדים המקומיים התרשמנו, שאלה נועזים והצופים בשידוריהם יותר מתחנות שידור אחרות בגרמניה.

ברמן היא שילוב מוצלח של כל האטרקציות שעשויה להציע עיר גדולה – קונצרטים והצגות תיאטרון בשפע, מוזיאונים וגלריות לאמנות מודרנית, בתי־קפה ומסבאות – אטרקציות של עיר היסטורית עם סגנונות ארכיטקטורה מגוונים כל הסגנונות הגותיים ושילובם עם הרנסנס, וגם פינות חמד בפארקים רחבי ידיים, גשרונים ציוריים מעל לנהר ופרי המרגה את העיר.

לא די בסיור בן יום־יים, כמו שעשינו, להכרת העיר. לברמן אפשר להקדיש שבוע ויותר אם רוצים לגלות באמת את פינותיה הקסומות, את הארכיטקטורה המפלאה של בנייניה ההיסטוריים, את עתיקותיה ואת פסליה. בשבעת המוזיאונים העירוניים אפשר לראות אוספי אמנות מכל חלקי העולם. ב"איבר־מוזיאום" מצוי, על פי השמועה – לא הספקנו לבקר שם – אחד האוספים המעניינים של אמנות העולם השלישי. את תולדות העיר־מדינה ברמן אפשר ללמוד בביקור ב"פוק מוזיאום". האוספים בגלריות הפרטיות מוחזקים בניחון שלהם, אפשר למצוא כאן את כל הזרמים והסגנונות, אין תמתיג וכתוויות ערוכה כזאת או אחרת. בגלריה פרטית ראינו תערוכה של אמן גרמני צעיר, אכספרסיוניסט. בדיוק מעל ציור מעגות של היטלר.

ברמן היא עיר, שישן וחדש מתקיימים בה בהרמוניה מופלאה. חלק מן הבתים הישנים ברובע האמנים המקומי לא שופצו, אלא שוקמו במתכונתם הקודמת. התחזיתם התאוצה מבטלת בפשטותה: מבנים בנוסח המאה ה־21, אך בעמודים ובצבעים המשלימים את הבתים הישנים, כאילו היו חלק אורגני שלהם.

איטליה החזירה אותנו לידי הודו

ישראל הובסה בפאלרמו 4:1 • אתמול כשלו בלום (מול קאנה) ומנסדורף (מול קאנצ'לוטי) ביום האחרון נגד איטליה • בסיבוב הבא תארח ישראל את הודו, שנוצחה בביתה ע"י יוגוסלאויה 3:2

(שירות "דבר" ועקיר) נבחרת הטניס של ישראל והודו נוצחו בסיבוב הראשון ביסבבות העליונה בגביע דייויס וייפגשו בסיבוב הבא ברומא ושרון על זכות הרשרות ביבית העליונה.

טניסאי ישראל איבדו קשות, כשהובסו בפלרמו בידי האיטלקים קאנה וקאנצ'לוטי 4:1.

הנקודה היחידה לטובת ישראל הושגה בשבת, כשמנסדורף ופרקיס ניצחו במשחק הזוגות. אתמול לא עמדו גלעד בלום ועמוס מנסדורף בהצלבה מול הטניסאים האיטלקים.

בלום חזר על עצמו גם מול פאולו קאנה, כשמש ממנו מערכה, כפי שעשה ביום הראשון מול פרנצ'סקו קאנצ'לוטי. בלום, שפתח את היום הראשון והאחרון, נכנע לקאנה בארבע מערכות. לאחר שנטל את המערכה הראשונה – 4:6, אחר כך יצא האויר מהטניסאי הישראלי הצעיר שכלל לא היווה יריב לאיטלקי המתמודה על משטח חימר. קאנה ניצח 6:1, 6:1, 6:0.

המשחק האחרון היה פורמלי בלבד, שכן קאנה הבטיח את העליה לרבע הגמר. גם בסיום איפוס האלוף הישראלי, עמוס מנסדורף, שנוצח בקלות על ידי קאנצ'לוטי 6:4, 6:2.

איטליה תארח בסיבוב הבא את יוגוסלאויה, שניצחה בבירדלהי את ה"פייבליסטית" הודו 2:3, תודות לענק שלה, סלובודאן ז'יבוינוביץ', המדורג 23 בעולם. הוא ניצח בכל משחקיו. רק בזוגות הפסיד שתי מערכות מול האחים אמריטראג'.

ז'יבוינוביץ', המסיב לשחק על משטח דשא, הכניע את המבוגר שמשבודה, ויג'אי אמריטראג' 3:6, 4:6, 6:4, לאחר שקריגשאן הישוויח ל־2:2, בנצחו את ברודר אמריטראג' 6:4, 4:6, 6:4, 6:3.

גליקשטיין: התכוננו, קיווינו אבל היה קשה כפי שחששנו

הקפטן החדש של נבחרת הדייויס שלנו, שלמה גליקשטיין, אמר אמש אחרי ההפסד לאיטליה:

„האיטלקים הוכיחו שהם אמנם קשה לפיצוח על משטחי החימר ומול הקהל שלהם. באנו עם הרבה ציפיות. התכוננו על חימר, קיווינו שנוכל לנצח, אך הם התעלו ברגע הנכון. היה קשה כפי שחששנו. על משטח אחר היה אחרת. אנו מאוכזבים מעצם ההפסד, אך ציפינו שיהיה קשה מאוד.

עתה, צריך להתכונן היטב למשחק נגד הודו. אצלנו נוכל לנצח אותם ולהישאר בבית העליון".

שוודיה, צ'כיה וצרפת עברו

שוודיה, מחזיקת הגביע, הכניעה את ניו־זילנד 0:5 ותשחק ברבע הגמר מול צ'כיה, שהשלימה אף היא נצחון חלק – 0:5 על פאראגוואי.

צרפת ניצחה בבאזל את שווייץ 1:3, כשאת הנצחון העניק הנרי לקונט, שגבר על רולאנד שטרלר 3:6, 6:4, 6:4, 6:1.

צרפת תפגוש ברבע הגמר את המנצחת בין אוסטרליה ומקסיקו.

★ דנמרק, חדשה בבית העליון, חוללה סנסציה בביתה כשגברה על ספרד 2:3 ותשחק ברבע הגמר מול מערב־גרמניה.

מראדונה: שער נצחון נפלא

שער נפלא של דייגו ארמנדו מראדונה בדקה ה־75 העניק אתמול לנאפולי נצחון על פיזה 1:0.

גם לאחר מחזור אתמול ממשיכה נאפולי (31) להוליך בראשות הטבלה לפני מילאן (27), שהביסה את צ'סנה – 0:3. את הפתעת המחזור חוללה העולה החדשה, פסקרה שגברה על יובנטוס – 0:2.

בתצוגה הגדולה בתבל: המזרח 138 המערב 133

מייקל ג'ורדן, שנבחר ה־M.V.P. של משחק ה„אולסטאר" אמש, קלע 40 נק' והוביל את המזרח לנצחון על המערב 133–138, במשחק מעולות משיאי כל הזמנים, לעיני 20,000 צופים בשיקגו.

ווילקינס הוסיף למזרח 19 נקודות ולמערב: מאלון 22, אולג'ואן 21 ומג'יק 14 אסיסטים. ג'אבאר קבע אמש שיא נקודות ב„אול־סטאר" (משחקו ה־17).

260 קבוצות הפועל באליפות הקט־סל

משחקי הגמר של אליפות הפועל בכדורסל נערכו בסוף השבוע באולם הספורט של קיבוץ גבת.

באליפות שהחלה לפני ששה שבועות נטלו חלק 260 קבוצות בקט־סל בנים, קט־סל בנות, ילדים וילדות גיל 14, נערים ונערות, ונוער 19.

ואלה תוצאות משחקי הגמר:

קט־סל בנים: הפועל גבעתיים – הפועל עפולה 36:58

קט־סל בנות: הפועל יטבתה – הפועל עין החרוד איחוד 17:25

ילדים: הפועל גבעתיים – הפועל עפולה 51:55

ילדות: הפועל עפולה – הפועל בית אלפא 38:43 (לאחר הארכה)

נערות: בני יהודה – הפועל חיפה 59:60

נוער: הפועל גת – הפועל גבעתיים 76:78

משחק הנערים בין הפועל עפולה והפועל תל אביב הופסק בדקה ה־34 בתוצאה 49:62 לזכות הפועל עפולה וגורלו יוכרע בועדת המשמעת של איגוד הכדורסל.

תיקון טעות

בהודעת בנק ישראל בדבר מלווה קצר מועד שפורסמה בעיתוננו מאתמול נפלה טעות בהצעת מכר בסידרה 0528 וצ"ל: סך ההצעות המוצעות בהנפקה זו 15 מליון (ולא בני שקלים).

דעה אישית

אהרן להב

סגידה עיוורת

כשהמדינה מוגדרת, או אין גבול לאהבה שמרעיפים על ספורטאי העבר שרובים ביקרו. כבר זמן רב ספורטאי־אהבה אלה הם טניסאים. מאז הנצחון הסנסציוני על צ'כיה ולפני כן על שחייץ תולנד, שהוביל את ישראל אל הבית העליון של גביע דייויס – לא פרפים כלי התקשורת מחיבוקי הדב שלהם מחבקים את גליקשטיין, מנסדורף וכל השאר. גם ההפסד להודו, אליו הנלוותה פרשה לא יפה של התנהגויות והפרת משמעת ונטישת הנבחרת והתפטרות־לא־התפטרות של ה„קפטן" – לא שינתה את אוירת האהבה.

כנראה שענף ספורט צריך מזל לסימפטיה. לטניס יש מזל גם אם לא מגיע לו. בכל פעם שמתרגשת עלינו תחרות דייויס, כבר לא בודקים בציציות המקצועיות, כמו שבודקים את הכדורגל לקראת אוקיאניה או את הכדורייד לקראת פורטוגל. לטניס סבורים, יש מתכון בטוח להצלחה.

מה שהתרגש לקראת משחק הדייויס עם איטליה היה גרוטסקי. כל הפרשים והמתפטרים חזרו לשורות כאילו כלום לא אירע. הילד הפרובלמטי מנסדורף קיבל על חשבון האיגוד את מאמנו הפרטי (נוסף לאומי). האימונים כאן בארץ על מגרשי חימר התנהלו באקורדים צורמים מצד הכוכב. גליקשטיין נסע על תקן של חצי „קפטן" וחצי שחקן, שכר פרקים תחזור למשחק הזוגות.

מפאלרמו, סיציליה, מכרו לנו שליחי העיתונות הישראלית כל הלצה וכל גיבוב שיצא מפי הטניסאים וראשי המשלחת. על התנאי המגרש, על היכולת ועל ההגרלה. אבל שם, כמו בחוה, צריך להפגין על המשטח. כל ההשוואות של מקום בצמרת (טבלת המקצוענים) מטעות. כי בטבלה, אחרי עשרת הראשונים, נקבעים כל היתר על פי כמות הופעותיהם בטורנירים. מגרד סוביקטיבי בלתי אמין. והתוצאות של בלום נגד קאנצ'לוטי וקאנה ועוד יותר של מנסדורף נגד קאנה וקאנצ'לוטי מדברות בעד עצמן.

נבחרת הטניס הלאומית שלנו איננה מנהגת נבון. מנסדורף כאינדיבידואל במעגלים מקצועניים איננו דומה למנסדורף במסגרת לאומית. הוא אשמאל ליד... [illegible]

בחודש הבא יחזור איגוד הטניס אל המרגוע לשגרה. הבאה, חומר, כי רק מהפך בהנהלה, שתוסיף אולי למומחי מרכז הטניס להנהיג את האיגוד בשנתיים הבאות – עשוי להביא לשינוי מיוחל.

אולימפיאדת החורף 88

עימות בין גושי „יערך בקאלגארי „על סכינים"

מאת שמואל טל

עימות בין גושי „על סכינים" צפוי לקהל חובבי ההחלקה על הקרח בזירה בקאלגארי. זה יקרה כאשר יפגשו שתי המחליקות המעולות המזרח־גרמניה קתרינה וויט והאמריקאית דבי תומאס במאבק על המדליות.

הגמר הבריטי, טרנוויל ודין, הנומינגהאמים המפורסמים ביותר מאז רובין הוד היו גיבורי אולימפיאדת סאראייבו לפני ארבע שנים. בעוד פחות משבועיים יופנו הזרקורים כאמור לעבר המפגש מערב־מזרח, מפגש אשר למרות שיערוך על הקרח הקר יעלה ביצוצות ותימרות עשן.

בפראג לפני שבועות מספר ליקטה וויט, מדליסטית הזהב האולימפית, את הנצחון השישי הרצוף שלה באליפות אירופה. ימים ספורים קודם לכן בדנבר, החזירה לעצמה האמריקאית דבי תומאס, שניצחה את וויט לפני שנתיים באליפות העולם, את הכתר של ארצה. כתר שניטל ממנה אשתקד ע"י ג'יל טרנארי (שהסתפקה הפעם במקום השני).

וויט תהיה קרוב לוודאי המייבורידית בקאלגארי, קארלו. פאסי מאמנה של טארנרי אמר השבוע כי וויט „צריכה לעשות רק דבר אחד כדי לזכות במדליה המוזהבת, היא צריכה לקום מקמתה".

הקרב בין השתיים יהיה גם מפגש בין שני סגנונות שונים. בין סגנונה העדין והאלגנטי של וויט הלקוח כאילו מעולם הבלט, ובין המגנון הקשוח והאתלטי של תומאס המבסס את הופעתה על כוח רב ושרירים.

בוני, תחזיק חזק את הקורות

מאת שמואל קליגר

אתמול הגיע תורו של בוני, הכוכב תנותק של צלמי התקשורת שעמד עליו מכל עבר להצביע בעוד 'פוזה' ולהשמיע עוד קליק ועוד הבזק. גינצבורג מגיד ומקפיד להכנס ברגל ימין בעד לשער הצר של מגרש האימונים הסמוך לאיצטדיון ר"ג. השוער המיפאי החזור אתמול לשער הנבחרת הלאומית בעד השער הראשי וקיבל בבת אחת את אגודת השוער מס' 1 של ישראל.

בוני גינצבורג יחלק היום את תפקיד השוער במשחק של נבחרת המשנה נגד פולין עם אריה שמיר (כ"א יופיע במחצית אחת), אבל במשחקים האחרים (נגד פולין ביום ו' ונגד אנגליה, בשבוע הבא) הוא יעמוד בשער „סולו" – בלי מחליפים.

„היום גינצבורג הוא השוער הראשון של הנבחרת. הוא היה במתח בזמן מסויים וזה התבטא בכושר שלה. לכן נתתי לו קצת לנוח ועכשיו החזרתי אותו. מלכתחילה ידעתי שהוא יחזור", כך מיזרחי.

באימון הנבחרת כבר הועבר מגני לידיו האמונות של מאמן השוערים יצחק ויסוקר. באימון, בהשתתפות 17 שחקנים (כולל רוני רוזנטל, אך בלי אוחנה ואוינבר החולה) הופיעו גם השוערים האחרים שמיר, חורך ופביאן. מכיוון שמקומו של גינצבורג במסע לאוסטרליה נראה מובטח הועתק המאבק על תולצת השוער המחליף בין 3 השוערים האחרים.

מיחיץ' מחפש מחליף לאוחנה

במסיבת העיתנאים השיגרתית נראה המאמן שפוף ובמצב רוח קודר. אולי האשם בהצגה הירודה נגד רומניה ואולי גם מהערכה מקצועית זהירה ששיפור ניכר לא צפוי במשחקים הבאים („הפולנים שיחקו נפלא נגד רומניה"). ואולי השפיעו גם כמה כתבות באחרים מעיתוני הערב, שבהן לא החמיאו כותבי המאמרים למאמן הלאומי והאשימוהו במחדלים לעניין מצבה של הנבחרת. מיליינץ 'מצוברח' מה יש לדבר. עצוב. מפוזר. חוסר הוראות בעניין שילובו של אוחנה באוקיאניה רק הגביר את תחושת העדר הבטחון העצמי של המאמן.

מה יהיה בלי אוחנה? כנראה שיטה חדשה. מדובר בתקפה שתהיה מבוססת על חלוץ פורץ אחד (רוזנטל) ומרכז שדה מתוגבר מעבר למה שידעה הנבחרת עד כה. המיועדים להחליף את אוחנה: איינברג, תקוה, בריילובסקי. מועמד טבעי לחיזוק חוליית הקישור: משה סיני.

פולין: דרך ישראל בחזרה לצמרת העולמית

מאת שבח בן־גבריאל

השבוע מתחדשים המפגשים הבינלאומיים בכדורגל בין פולין וישראל, לאחר שהקשר נותק בשנים ... הפולנים 8 פעמים, אך שרק השגנו נצחון, אם כי לא הפסדנו בבית.

לקוחת שני התיקו כאן (0:0 בבלומפילד ר"ג 1:1 בר"ג) הובסנו שם. זו היתה הופעת בכורה עם המאמן הלאומי החדש, גיולה מאנדי מהונגריה. יוני 1959. זם שייזכר בשם „המפלה בוורוצלאב". בשער ניצב אברהם בנדורי, המשמש כיום כמנהל הנבחרת. הפולנים ניצחו 2:7.

כעבור 5 חודשים עמדה ישראל על סף נצחון. רפי לוי העלה את ישראל ליתרון 0:1, אך פול היורשה 4 דקות מהסיום. כ־66 נפרדו הנבחרות בתיקו מאופס.

הכוכבים הגדולים של פולין דאז הוו אחוזוק וליברדה מלגיה וחשה. כ"א מהם הבקיע נגדנו צמד בפולין וכשקביץ הוסיף רביעייה. בהופעת הקדמות הציבה פולין מולנו את נבחרתה החזקה ביותר. הפעם מדובר בנבחרת די חדשה.

רק 4 שרידי מקסיקו נותרו: קוביצקי, אורבאן, טראשביץ ודז'יקובסקי, שעשוי להגיע לארץ. הרוב צעירים ומבטיחים להחזיר את פולין למפה העולמית. בשבוע שעבר הובסה הנבחרת האולימפית ע"י הרוסים 4:0 בגמר גביע נהרו ובשנה האחרונה סיימה הנבחרת הלאומית רק רביעית במוקדמות אליפות אירופה אחרי הולנד, יוון והונגריה.

חלק מהרכב מקסיקו 86 (מקום אחרון בבית המוקדם אחרי אנגליה, מרוקו ופורטוגל) משחקים בחו"ל, השוער מלינרציק בפורטו אלופת אירופה, היריצקי הארקנסקי בוגבורג, מאטישיק באוקסר, סמולארק בפרנקפורט ובוניק ברומא.

המאמן הפולני ויצ'ק לאזוק, שהוליף את פיצ'גישק, הבהיר כאן כי הוא בונה נבחרת למשימת גביע העולם 1990. במוקדמות תפגוש פולין יריב חזק, אנגליה, אותו הדיחה ב־74, כשבשורותיה הופיעו שמות גדולים כטומאשבסקי השוער, הקשר דיינה (שסיים את הקריירה המפוארת במנצ'סטר סיטי) החלוצים גאדוחה, צ'רמאך ולאטו (מלך שערי מונדיאל 74).

5 פעמים העפילו הפולנים לגמר העולמי (38, 74, 78, 82 ו־86) הפעמיים זכו במדלית הארד, באחרונה ב־82 בנצחון על צרפת 2:3. הישג מכובד נוסף: מדלית זהב אולימפית במינכן 72.

היום בכפ"ס: המנה הראשונה של הפולנים

מאת שמואל קליגר

תחת השם נבחרת המשנה של ישראל תופיע היום (3, בכ"ס) הנבחרת נגד כדורגלני פולין לאחר הפוגה בת 30 שנה. המאמן מיזרחי יבקש למנות כמה כדורגלנים חדשים וכמו כן כמה שחקנים ותיקים של הסגל שלא „התבסאר" בתקופה האחרונה עקב פציעות.

נבחרת המשנה תפתח בהרכב הבא: גינצבורג (שמיר יחליפו לאחר ההפסקה); שמעון מנחם, שמעונוב, דוידי, יעקב הלל, קרוש, מ. ברשתי, שחורק, אלי כהן, יגאל מנחם, דריקס.

המאמן מיזרחי יבקש („בגלל שהפולנים הם קבוצה מצויינת") להחליף 5 שחקנים לרבות שוער. המחליפים יבחרו מבין השחקנים הבאים: סגל, ניר לוין, גודרנה, שלומי עמר, ל. רוזנטל, רבינוביץ' ורוני לוי.

„הפולנים הפתיעו אותי במשחק נגד רומניה. הם עשו צעד גדול קדימה והצליחו כל כך נגד הנבחרת שאנו נכשלנו מולה. לכן, גם לנו יהיה קשה", אמר המאמן. אם יגלו כמה מהשחקנים יכולת חיובית במשחק הם עשויים להשתלב גם במשחק העיקרי ביום רביעי, אם כי ברור כי שינויים דרסטיים לא יהיו.

אופק: המפלגות הדתיות בולמות את הספורט

„בגלל המבנה השלטוני בארץ והקואליציות עם המפלגות הדתיות נבלם פיתוח הספורט. בהרבה עיירות ומועצות מקומיות, שבהן קיימת קואליציה עם המפלגות הדתיות, קורה שהם בולמים את הפעילות הספורטיבית ומי שיוצא מפסיד הם תושבי המקום".

דברים אלה אמר מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, בעת פגישה עם מזכיר מועצת פועלי טבריה, יוסי כהן, במסגרת סיור שערך במספר סניפי הפועל במחוז הצפון.

מזכיר מועצת הפועלים ציין שחלה נסיגה בספורט האיכותי במחוז הצפון ולראיה: השנה רק קבוצת הכדורגל של הפועל טבריה נמצאת בצמרת הליגה הארצית. הוא ביקש את סיוע מרכז הפועל כשיפוץ מגרש הכדורגל ומדרי הלבשה, ודשא והקמת יציעים ל־5000 צופים.

במהלך הסיור ביקר אופק בסניפי הפועל במגדל העמק, עכו וכרמיאל ונפגש עם מזכירי מועצות הפועלים, נציגי העירויות וחברי הנהלת סניף הפועל.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים מקומית אילת – בקשה להארכת שימוש חורג מת.ב.ע. מס' 2/110/03/2
מהות הבקשה: בקשה להארכת שימוש חורג לתחנת סיכה ברחוב הכיכר גולני חלקה 115.
גוש 40009 – אזור תעשיה.
שם המבקש: לסקי בע"מ.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מענין התריגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.
ראש התכנון
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור להקלה באחוזי בניה ברח' ישראל מסלאנט מס' 38 גוש 6974 חלקה 6981, 206, 18 תיק בנין 030–3/3535 בקשה מס' 871588.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו (התבואה לריון בפני הועדה הנ"ל).
י. בבשי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נצרת
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה נצרת שבעיריית נצרת, מופקד שינוי תוכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 5526 שינוי לתכנית מתאר מס' TP/365/41 יעוד שטח למרכז מסחרי – נצרת.
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
אלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 16513 חלקות 21–22 – 110 וחלק מחלקות 107–111.
עיקרי מטרות שנוי התכנית:
1. איחוד חלוקה של חלקות הנ"ל.
2. קביעת יעודים כמו שבילים להולכי רגל, ביטול קיימים, הרחבת דרך, והקצאת שטח לבניה בתוך המגרש ומתחת למדרכה, ושטחי חניות ומשרדים.
3. קביעת הוראות בניה בתחום התכנית.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנימוקת ובלוויי תצהיר התום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מתמכת.
שמרים קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה – צפון

לפני דראזן – „ארל האיום"

אליצור רמלה הפתיעה בביתה את הפועל ת"א 82:90

מאת משה כהן

גם שחקני הפועל ת"א נאלצו אמש להכיר דגל לבן באולם ההפתעות הנרעש של רמלה. ארל ויליאמס, מקגי וחבריהם השאפתנים בסיום אוהדיהם הקנאים זכו בנצחון ביתי מרווח – 82:90 (40:40).

כדאי היה להיות אמש באולמה צר המידות של אליצור רמלה. באולם שרדה אוירת קרנבל שקשה היה להשאר אדיש מולה, במגרש חזינו במשחק מרתק והמפכפך והעיקר, ה„קשיש" – ארל ויליאמס, ולהקתו הוכיחו שגל שבספורט הכל אפשרי.

כנראה שראשם של ה„אדומים" היה נתון כבר במשחק חצי גמר גביע קוראץ' מול דראזן פטרוביץ' ולהקתו. רק כך ניתן להסביר את חולשת מרבית כוכביהם.

לאחר פתיחה שקולה במחצית הראשונה הצליחו הרמלאים לעלות בדקה ה־25 ליתרון משמעותי – 46:52. אוהדיהם יצאו מגדרם, אבל דלזל בתעופרות רגעית קלע שבע נקודות רצופות, כדי להשיב את היתרון לחבריו – 52:53. הדבר הכניס את תניכיו של יעקב אודלר להלם ולמאנם ביכולת מעולה העלה את חבריו ליתרון של שבע נקודות – 56:63.

מכאן והילך חזו הצופים במשחק שקול ומלהיב. ה„אדומים" עוד הספיקו להוליך 75:72, אבל רמלה לא ויתרה – 79:83. או הולו תניכיו של משה ויינקרנץ להשבר והדבר עלה להם בסיום בהפסד צורב – 82:90. שריקת הסיום של השופטים הוולשים שפיר וברודנשטיין נתנה את האות ל־1700 אוהדי רמלה להשתולל משמחה. הלקם פרץ לתוך המגרש וקשה היה שלא להתרגש ממראות השמחה. ה„אדומים" נראו המומים והם פילסו את דרכם אל בין אוהדיה החוגגים של רמלה לעבר חדר ההלבשה, בתקווה למשחק מוצלח יותר מול ציבונה זאגרב.

★ נקודות לרמלה: מקגי (28), ויליאמס (22), חזה (21), זוכסטר (14), ברזילי (3), גנרלמן (2).

★ נקודות לת"א: מרטר (27), סאונס (24), זלוטיקמן (11), דלזל (10), איימוס (8), פריסקן (2).

במוקד המחזור ה־16 בכדורסל הערב:

חולון אצל האלופה

מאת משה כהן

המשחק בין קבוצות מכבי ת"א והפועל חולון, שיערך בהיכל הספורט ביד־אליהו, יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה־16 בליגה הלאומית בכדורסל.

אמנם, חולון לא תרשימה בשבועות האחרונים, אבל לפחות על הנייר עומד לרשותה צוות שחקנים מעולה, שביום טוב בהחלט מסוגל להפתיע את המכבים. על אלימלך ויצמן יהיה מוטל להכתיב קצב משחק מבוקר. קני אורזנג' וג'ייסס סרי ינהלו מאבקי ענקים מתחת לסלים מול מאגי ובארלו. לדעתי, תוצאות המשחק תלויה בעיקר בקלעי החוץ. אם ג'ף דאוסן, דייוי ברמור וניב בוקוון יגלו כושר קליעה טוב, או יש להולון סיכוי להפתיע.

למכבי אין לרוב בעיות עם קלעי החוץ. דורון ג'מצ'י, מיקי ברקוביץ' וחבריהם יעשו את המוטל עליהם, אולם, יום גרוע שלום עלול לגרום לאי־נעימות. בכל מקרה, תוצאת המשחק עדיין תלויה במכבים.

גליל־עליון מקווה שמכבי נתניה תתייצב למשחק, שכן אם יערך המשחק, אז סביר להניח ששחקני הגליל יזכו בנצחון מוחץ ואילו אי־הופעה נתנייתית תעניק לגליל נצחון רחוק בשיעור – 0:2.

במשחק מעניין תארח קבוצת התחתית של הפועל ירושלים את קבוצתה המתאוששת של מכבי חיפה. תניכיו של שמחה ריבר ישאפו לזכות בנצחון, שיבטיח להם את כרטיס ההשרדות בליגה הלאומית גם בעונה הבאה. אולם, חיפה טובה יותר ואם שחקניה ישחזרו את יכולתם ממשחק ה„דרבי" הם יזכו בנצחון חד.

באולם במלחה יפולו לכפר המכביה, שם תארח מכבי ר"ג את קבוצת התחתית של בית"ר ת"א. שחקני עיר הגנים טובים יותר, אבל הם חסרי יציבות. לשחקני ה„מטרה" יהיה המשחק כבחינת להיות או לחדול. הם ינהלו „מלחמה" ומעניין יהיה לברר אם ר"ג תשיב מלחמה שערה.

הפועל חיפה תנסה לזכות בנצחון ביתי מול אליצור נתניה, שנקלעה בעת האחרונה למשבר חריף, אבל צבי שרף מאמין שניניכיו יחזרו לדרך המלך. הערב מצפה לו משחק קשה מול קבוצה הנאבקת על חייה. הזיפאים סבלו בעת האחרונה מתסמר מול מרגיז, שהתבטא בהפסדים אומללים בשניות הסיום. הערב הם יאלצו להתפלל למנה גדושה של מזל כדי לזכות בנצחון, כיון שצריך לזכור ש„אריה פצוע" הוא מאוד מסוכן.

הפ. י"ם מערערת: תובעת נצחון טכני על חולון

מאת אלי גרונר

הפועל י"ם תשגר היום לאיגוד הכדורסל ערעור על ההחלטה לקיים משחק חוזר נגד חולון ב־21.2. י"ם תתבע נצחון טכני. המשחק בחולון הופסק עקב חדירת מי גשמים לאולם והפסקת חשמל.

י"ם טוענת כי עוד לפני המשחק היו באולם דליים, משמע, שהחולונים היו מודעים לדליפות בגג. טענה נוספת: למרות שהמשחק הופסק כ־4 דקות מהסיום בתוצאה 53:74 לחולון, הרי שכאשר נפסק כוכבם קית בנט, עקב החלקה על שלוליות, הובילה חולון רק בנקודה.

בנט הובהל לביה"ח וי"ם תובעת מהאיגוד חולון את כספי הטיפול. י"ם טוענת כי בניגוד למשחק בעירד בין בית"ר להפועל ת"א (הפסקת חשמל ומשחק חוזר), לא היה בחולון „כח עליון", אלא רשלנות המארחים בלבד, שהיו צריכים לדאוג גם לגנרטור.

★ בנט ישחק היום במשחק החשוב נגד מכבי חיפה, למרות שלא החלים. גם ארז חזן, הפגוע ב„עקב אכילס", ישחק האח"כ יגובס ל־10 ימים.

טיפוסים פלילים, מה להם ולכדורגל?

מאת שמואל קליגר

בלומפילד של השבת היה שונה מהרגיל; לא בגלל מיעוט הצופים. במשחק עם התוצאה המפתיעה 1:3 להפועל ירושלים על מכבי ת"א חזו רק 1000 צופים, ואולי אף פחות, אבל ממבט ותוף בפני אחדים מהם ניכר כי הם קהל מתמר אחר, לא כזה התנבא תמיד את יציעי הבטון או מושבי הפלסטיק באצטדיוני הכדורגל המהודרים שבגוש דן.

למי שפרש השתבע ממראה עין בלבד הרי גם הצוחות, הקללות המשונות והזעקת משולחות הרסן שרמזו יותר לצוחות של בעליכנף בסמאר. הסביר לנו כי מדובר באירוע מן ה"סוג השלישי", אפילו לא בכדורגל היהודי שבו אנו חוזים כמדי שבת קודש.

„פינצטנרע אלמנטן" – היה מזהה אתם בעגה אידישאית אופיינית קודי מדור הספורט של „דבר", אהרן להב. בעברית השם הקולע יותר – עבריינים, טיפוסים פליליים: מה להם ולכדורגל?

כלי־כך משונה ולא שיגרתי היה לראות את ה"טיפוסים" המשתוללים הללו הם לא יכולים להיות אוהדי מכבי ת"א הפועל ירושלים. אני מוכן להשבע על כך!

בלי שום אוהדה בוצרה לפתע התקהלות של בני תשחורת קולניים ואחרי מעצורים. שוטרים מתערבים. מהומה. על מה ולמה? סוד. הקהל קם: מתייחב: חוזר וקם חוזר חלילה. ואיש אינו יודע את הסיבה להתקהלויות ולמהומה. לא כדורגל בראש שלהם. זה ברור. הראייה: אף שער לא נפסל; לא היה אפילו "פנדל" של מחלוקת ושום שחקן לא התעצבן בגלל אפסייד. משחק חולין מעצבן בשבת; סתם משחק של גביע הטוטו שאפשר היה גם בלעדיו ובכל זאת: בלי השוטרים ביציעים ובלי השתוללויות הסורות הפשר ביציעים אי־אפשר היה, כנראה, לקיים את המשחק של אתמול בבלומפילד.

אפשר שכמי לא קטן היה מעורב בעניין. אולי מתנות לשטח (אך לא מתנות לשוטרים) היתה לצרחות גם סיבה נכבדה אך לא מכובדת. אפשר שהמהמרים למיניהם (ומספרם של אלה בוודאי היה רב למדי) שיעור ממספר אוהדי הכדורגל לשטח) שמו הרבה כסף בטוטו וייתכן גם ייתכן, שהשערים לא היו בדיוק לפי התוכנית המקורית ולא בהתאם לאינטרסים שלהם. לך תדע!

רק במשחק כזה, שמשך רק "שניים וחצי" אוהדי כדורגל מובהקים, אפשר למצוא כר גרוע לפעולה. המטגרת, גביע הטוטו, יכולה לשמש בכל מקרה, כיסוי מצוין. את מי עוד (פרט למהמרי הטוטו והכבדים) יכולה לעניין תוצאה של מכבי ת"א נגד הפועל ירושלים? שתי קבוצות בעלות מגמות שאין להן שום תקיפה וכל דמיון. האחת מבקשת רק לעלות ליגה בסוף העונה, האחרת רוצה רק להימנות עם המלייאוף העליון של הליגה הבכירה. המכריזים והשחקנים להופיע (עומד בהרכב המלא) רק כדי לרצות כמה בני תשחורת עם פנים מצולקות וארנקים תפוחים מכספי וכרטיסי הזמנה המיועדים למכירה שלא הספיק למכור.

אפשר להניח במידה בלתי מבוטלת של סבירות שכסף הכנסה לא יכביד את ידו על מחצרי הלומפילד של גביע הטוטו. טוכן אני להמר כי הסיכוי לעלות על עקבותיהם שואף לאפס. כמו רב של היהודים בשוק שחור, בשוק אפור מצא מחסה מתחת לשכים הקודמים של בלומפילד. היעדר תגינה של כדורגל וחוג הטוטו.

המשחק כמעט נגמר. מכבי ת"א "על הפנים". הפועל ירושלים על הגובה. לשחקנים זה נראה כאילו דבר לא איכפת. אבל ביציעים שוטרים ובני תשחורת. הקהל שב עם ותייאב אבל השוטרים נשארים.

ירושלמי שם את השלישי בפנים ואז בני התשחורת יושבים לא קמים יותר. גם השוטרים – כאילו בלעה אותם האדמה. הם תשלום גמר גביע איזושהו בכדורגל. למה לא חוגגים בחוצות ירושלים? רק אני קמתי לאיטי, מנסה להתנער מהמחשבות הרודפות ומהרהורי הגועל נפש הממוזה המבעיים שלו הייתי עד במהלך 90 דקות.

בעודי אוסף ניירותי פונה אלי שכן בתא עיתונאי הספורט: „אתה רואה את הכרטיס הזה?" „רואה אני" השבתי לו, במשיכת כתף. „הכה המיוחר בר"ן אני ממשיך האיש שיחו משיב: „למרות שכתוב עליו המנה לא למכירה, שילמתי עבורו 20 שקל". אבל זה לא מקרה בלבד. „אתה רואה את שני אלה, (תוך שהוא מפנה אצבעו לעבר שני אנשים עם חזות קשה יושבים בתא העיתונאים המקורה) גם להם כרטיסים דומים אבל אל תפנה אליהם כי הם הספסרים שמהם קניתי את הכרטיס". ניגשתי אליהם. „אפשר לדעת ממי קיבלתם את הכרטיסים"? שאלתי. השיבו: „מה פירוש קיבלנו? קנינו". בכמה? 15 שקלים – אמר האחד. 20 שקלים אמר האחר.

ביקשתי וקיבלתי הכרטיסים למזכרת (התצלום למעלה).

ההתאחדות לכדורגל בישראל
* כן לשחק כדורגל הוגן *
גביע הטוטו
מכבי תל־אביב – הפועל ירושלים
הזמנה לא למכירה
15.2.86

משרד החינוך והתרבות
לשכת החובר · האגף לחינוך יסודי
טלפון פתוח
להורים, מורים ותלמידים
על תוכנית תל"י
(תגבור לימודי יהדות בבתי־ספר ממלכתיים)
מתקיים ביום שלישי, כ"א בשבט תשמ"ח, 9.2.88
בין השעות 16.00 – 18.00
בטלפונים: 02-238284, 02-238285
צוות המשיבים יכלול את
יוסף בן־רחמים, מנהל האגף לחינוך יסודי · אבי זבלוקי, מפקח על תל"י
אורי סרוק, יו"ר ועד הורי תל"י · מדלין לביאן, מנהלת בית־ספר תל"י
הפונים יוכלו לברר המטרות החינוכיות והתוכניות הלימודים של תל"י, דרכי ההרשמה למוסדות תל"י, פעילות בבתי־ספר של תל"י והתפתחויות למורים בנושא זה.

משרד התיירות
אלמקס
תחנות בתי מרקחת
תל־אביב
הבימה – רייננס 17 – 285465
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 232381
ירושלים
– שדרות משה דיין 18 – 855681
חיפה
– אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
קופ"ח כללית – הסיתר 25 רמת־גן – 782537
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – 884854
– הפיין 52 חולון – 889163
אלמקס

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	1	– 4	מעונן
אמסטרדם	4	– 11	מעונן
בואנוס איירס	16	– 25	מעונן
הלסינקי	-6	-1	שלג
הונג קונג	15	– 17	מעונן
וינה	3	– 8	בהיר
ז'נווה	5	– 12	בהיר
טוקיו	2	– 9	בהיר
טורונטו	-15	-5	מעונן
יוהנסבורג	14	– 27	בהיר
לונדון	4	– 6	גשום
ליסבון	6	– 15	מעונן
מדריד	-2	– 11	גשום
מונטריאול	-20	-14	מעונן
ניו־יורק	-2	– 3	מעונן
סאן פאולו	18	– 26	מעונן
פריס	7	– 9	בהיר
פרנקפורט	-3	– 9	מעונן
ציריך	3	– 8	גשום
ריו דה ז'נרו	22	– 30	מעונן
שטוקהולם	0	– 2	מעונן
שיקגו	-4	-2	מעונן

swissair

صكنا من الاجل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

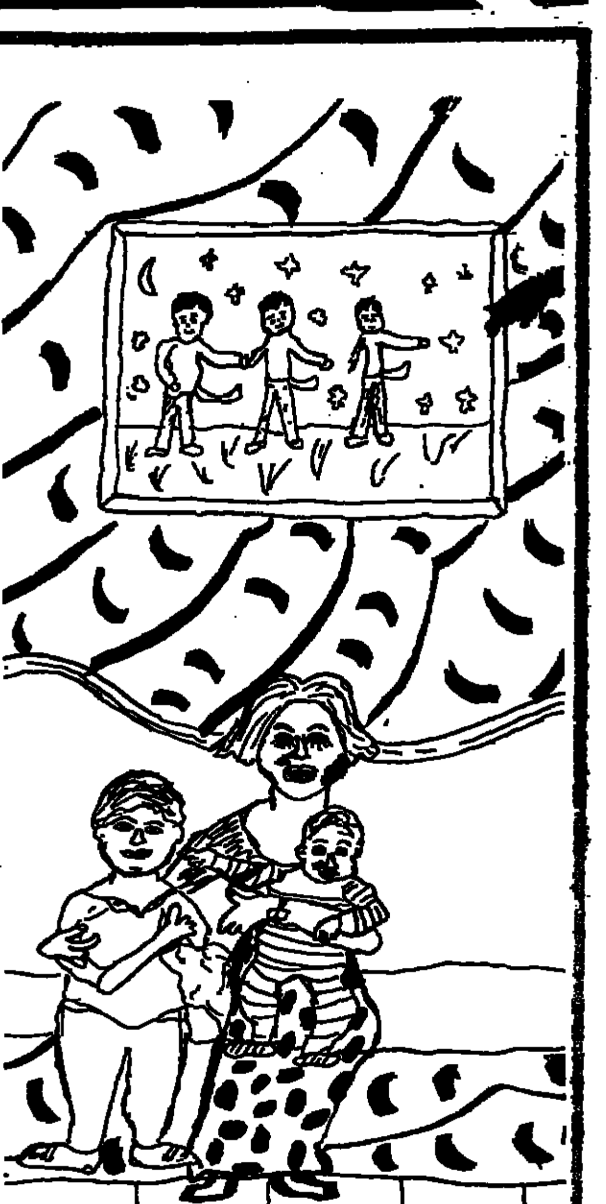

מציירים את אמא

במוזיאון ישראל נפתחת מחר תערוכה של ילדים, תלמידיו של האמן דוד וקשטיין, שהתבקשו לצייר על־פי צילום של אימותיהם, בהדגשת הקשר בין האם לילד, בטכניקות ובחומרים שונים. בנוסף לתערוכה תהיה במוזיאון גם פינת הפעלה שבה יוכלו הילדים לצלם את אמם ולציירה אחר כך, על־פי הצילום, ובהנחיית מדריכי אגף הנוער. בתמונה: "אני, אחי ואמי על הספה", ציור של בכור בר־טור בן 11.

תערוכות לכבוד שנת ה־40

מוזיאון ישראל ומוזיאון תל־אביב יקיימו לקראת יום העצמאות תערוכות לכבוד שנת הארבעים. יוצגו בהן עבודות פיסול (בירושלים) וציור (בתל־אביב) של אמנים ישראלים בני דור המדינה. בימים אלה עסוקים האוצרים – אלן גינתון ויגאל צלמונה – באיסוף העבודות.

ו.צ.

פאט מאטיני – ביקור ראשון

הגיטריסט פאט מאטיני (33) יגיע ב־16 במארס, עם להקתו, לישראל, לשלוש הופעות. מאטיני פעיל מאוד בשנים האחרונות בתחומים מוסיקליים רבים. ובשנתיים האחרונות הספיק להקליט את אלבום "להקת פאט מאטיני", הקליט עם האלט־סקספוניסט אורנט קולמן, הלחין את פס הקול לסרטו של ג'ון שלזינגר – "הבז והאיש השלג" בכיכובם של טימותי האטון ושון פן, הלחין והופיע באחת מסדרות הטלוויזיה של סטיבן שפילברג – "סיפורים מדהימים" והלחין את המוסיקה לסרט "פעמיים במשך החיים" של באד יורקין עם ג'ין הקמן ואלן בורסטין.

פאט מאטיני הקליט עד היום 13 אריכי נגן וזכה באין־ספור תארים ופרסים. בלהקתו שישה מוסיקאים: לייל מאייס שהלחין ללהקה קטעים רבים וצלילי הקלידים והסינטיסייזר עליהם הוא מנגן הפכו לסמל המסחרי של הלהקה. ב־1986 זכה ב"גראמי" כ"פסנתרן הג'אז של השנה"; סטיב רודביג, נגן הבאס; פול וורטיקו, המתופף; ארמנדו מארקל, נגן כלי הקשה מבראזיל; דייוויד בלאמירס, זמר ליווי; מארק לדפורד בחצוצרה.

"להקת פאט מאטיני" נמצאת עתה בסיבוב הופעות עולמי, בו תופיע בין היותר בברית המועצות, אירופה, ארה"ב, קנדה ויפאן. הלהקה תערוך שתי הופעות באולם הסינרמה והופעה אחת ב"בנייני האומה" בירושלים.

ספרים

במקום מהפכה

יצחק גל־נור/סטיבן לוקס: "הצחקתם אותנו". איורים: יוסי אבולעפיה. 214 עמ'.

לפני 1945 נשאל חייל פולני: "נניח שחייל גרמני וחייל רוסי עומדים לפניך. יש לך רק כדור אחד ברובה. במי היית יורה?"

הפולני חושב מעט ואומר "בחייל הגרמני".

"מדוע?"

"כי עסקים קודמים לתענוגות".

זו אחת הבדיחות הפוליטיות שליקטו חוקרי מדע המדינה גל־נור ולוקס בספרם שבניגוד למחקרים אחרים בדיסציפלינה, כתוב בקלילות ובחן, כראוי לנושא. יש בספר מה שג'ורג' מיקש מגדיר "תשומת לב רצינית, אך לא חסרת הומור" שהוקדשו ברטוק וקודאי לסוג המסורתי של שירי העם.

בדיחה פוליטית, על פי ג'ורג' אורוול היא מהפכה זוטא. גל־נור ולוקס ליקטו בדיחות פוליטיות, שרובן הן תחליף למהפכה. מחוללי מהפכות מרוחים יותר על המידה במהפכנות: אין להם ראש לבדיחות. הטענה הזאת מתבססת על עובדה היסטורית שלמרותי מן המחברים: בימיה הטובים של תנועת "סולידריות" בפולין, כמעט פסו בדיחות מן הארץ והפולנים הרי מטבעם הם יצרני בדיחות מיומנים. במציאות שלהם בדיחות הן כמעט כמו קיום. בפאראפרזה על שורה של גיתה אפשר לומר כי מי שאין לו כוח להתגבר, אין לו כוח לחיות. בדיחות, על פי הגדרת המחברים, הן ביטוי פומבי לחששותינו מפני הרשות הציבורית ומפני הקולקטיב שאליו אנחנו שייכים; היא מקשרת בין הסוגיות הציבוריות והצרות הפרטיות.

הצ'כים, לעומת הפולנים, מצטיינים בגן האחרון של הבדיחות. כלומר, אלה שהן תחליף למהפכות. הפאסיביות הצ'כית היא שם דבר. ומי כמו הצ'כים יודעים לגחך עליה.

לאחר הפלישה הרוסית לצ'כיה ב־1968, אומר צ'כי אחד לחברו: "צ'כיה היא המדינה הניטרלית ביותר בעולם". "מדוע?", שואל החבר. "היא אינה מתערבת אפילו בעניינים שלה עצמה".

מה ההבדל בין ההתקוממות בצ'כוסלובקיה לבין הסרט על התקוממות בצ'כוסלובקיה? הסרט היה קצר יותר בחמש דקות.

משטרי דיכוי הן מקור לא אכזב לבדיחות. מכאן תפוצתן הרבה במזרח אירופה. רבות מן הבדיחות בספר עוסקות באופי המשטרים והמנהלים ביניהם.

מה תחביבו של קאנצלר מערב גרמניה? "אני אוסף בדיחות שמספרים עלי אנשים". ומה תחביבו של השליט השכן מעבר לחומה? "אני אוסף אנשים שמספרים עלי בדיחות". המחברים מציינים הסבר לתפוצתן של בדיחות ואף מסתכנים בהנחה כי הן סיסמוגרף כמעט נבואי למצבן של אומות. בארצות ערב, למשל, ממעטים ליצור בדיחות פוליטיות. יוצאת מן הכלל מצרים, מה שמלמד כי מצבה טוב בהשוואה לארצות ערב אחרות. המחברים טוענים שאין זה מקרה שהמצרים היו הראשונים לכרות שלום עם ישראל "כי בעלי חוש הומור יודעים שיש גם צד שני"... אם נצליח להוכיח את הקשר הזה בין הומור פוליטי לרדיפת שלום, נוכל אפילו לדרג את הסיכויים לשלום בעולם כולה מבחינה זו רצינותם של המנהיגים הישראלים והפלשתינאים לא מבשרת טובות"...

ההומור היהודי המפורסם שלא מת אפילו באירופה הנאצית, התפוגג קצת עם עלייתו לישראל. ההסבר הוא ברצינותו המהפכנית של דור המייסדים, בפולחן הממלכתיות ובפנטיות חסרת ההומור של הפוליטיקה בארץ. "בישראל הכל פוליטיקה", קובעים המחברים, "חוץ מחוש ההומור של הפוליטיקאים".

חלק מן הבדיחות בספר נוגעות להיבטים פוליטיים מדרגה שניה, אך הן מלמדות היטב על צביונה של שיטה, ומכילא של משטר.

אנגלי, צרפתי ואיטלקי מתארים את נשותיהם. האנגלי: "כשאשתי רוכבת על סוס רגליה מגיעות עד הקרקע. לא משום שהסוס נמוך כל כך, אלא משום שרגליה ארוכות כל כך". הצרפתי: "כשאני מחבק את אשתי אני יכול להקיף את מותניה ביד אחת, לא שהיד שלי גדולה כל כך, אלא שמותניה צרים כל כך". האיטלקי: "כשאני יוצא בבוקר לעבודה אני טופח לאשתי באחוריה והם ממשיכים לרעוד עד שאני חוזר הביתה. לא שהאחוריים גדולים כל כך, אלא שיום העבודה קצר כל כך".

ועוד בדיחת־עבודה, מתוצרת מקומית:

עולה מאמריקה מתקבל לעבודה במפעל הסתדרותי. הוא עובד קשה שעה ששאר העובדים מתבטלים. ביום התשלום הוא מבחין שמשכורתו שווה לזו של שאר העובדים. הולך העולה אל המנהל ומתלונן: "לא השתתפתי בשביתה, אז מדוע אני מקבל רק דמי אבטלה"?

אין בספר בדיחות לא־פוליטיות. את ההגדרה לפוליטיקה שאבו המחברים מפול ואלרי: "פוליטיקה נועדה למנוע מן האנשים להתערב בעניינים של עצמם" ומאחרים: "פוליטיקה היא האמנות של השגת כסף מן העשירים וקולות מן העניים, כדי להגן על אלה מפני אלה" או "זו הטכניקה שבה יד האחת מחזיקה את כל הביצים בסל אחד ויד השניה שומרת על אלו שלך".

מירי פז

ואגנר – הצד האפל של הרצל?

בתכנית "לראות או לא לראות", ברשת ב' ב"קול ישראל", ביום רביעי שעבר, התנהלה שיחה אודות הצגת הקברט החדשה "תיאודור" העוסקת בחייו של הרצל. במהלך השיחה הוזכרו, בנשימה אחת, כצדדים אפלים באישיותו של הרצל: אהבתו למוסיקה של ואגנר ופגישות עם פרוצות. אמנם הדברים נאמרו בנימה אירונית אבל על־מנת למנוע אי־הבנות, כדאי, אולי, להעיר, שהערצתו של הרצל למוסיקה של ואגנר היא אכן אמת היסטורית. "חולשה" זו אינה, כמובן, צד אפל באישיותו אלא סימן היכר לפתיחות, אופקים רחבים ורגישות אמנותית. מוסיקאים יהודים גדולים "סובלים" אף הם, כנראה, מצד אפל מעין זה באישיותם. בין אלה שהצטרפו להרצל, בחיבתם לוואגנר, נמצאים מנצחים נודעים כליאונרד ברנשטיין, דניאל ברנבוים, ג'יימס לויין וגיאורג שולטי – כולם יהודים כשרים. הצד האנטישמי בחייו של ואגנר אינו סיבה להתעלם מגדולתו כמלחין.

ישראל דליות

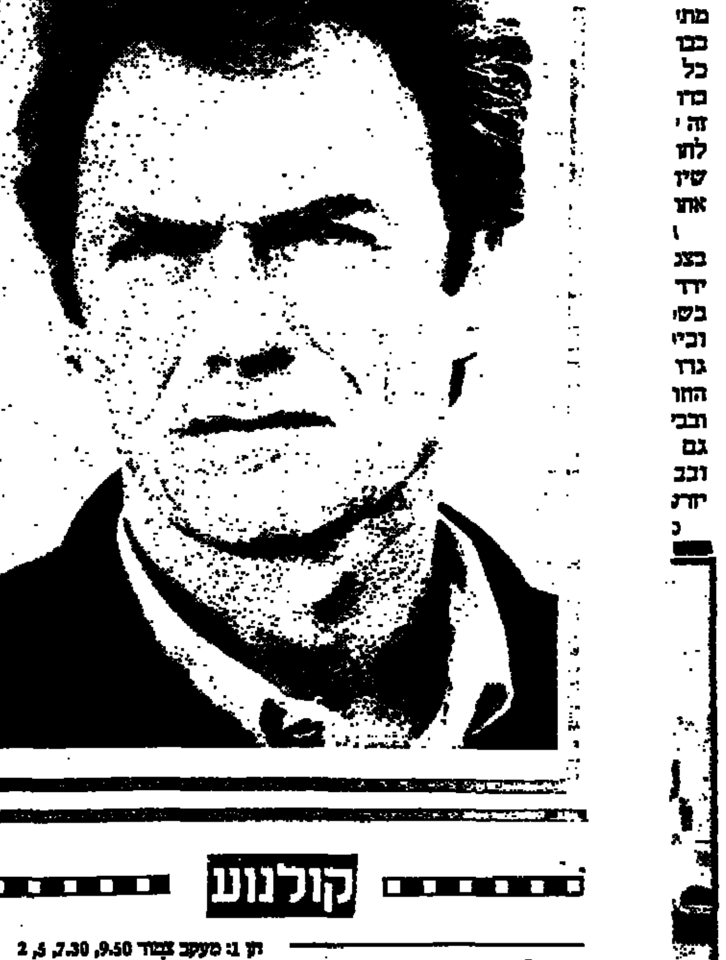

קלינט איסטווד מצלם את צ'ארלי פארקר

קלינט איסטווד מצלם בימים אלה סרט חדש, מאוד לא אופייני לכוכב האמריקאי: "בירד", סיפור חייו של הסקסופוניסט שהיה לאגדה, צ'ארלי פארקר. איסטווד הוא חובב ג'אז מושבע ואפילו נגן פסנתר לא רע שבנעוריו גם התפרנס מנגינה במועדון באוקלנד. עלילת הסרט, שנודדת קדימה ואחורה בשנות חייו של פארקר, מתמקדת במוסיקה שלו וביחסיו עם רעייתו האחרונה צ'אן (שלמעשה לא היה נשוי לה רשמית משום שלא התגרש מהנערה אותה נשא כשהיה בן 16). את פארקר, שהיה מכור להרואין, ונפטר בגיל 34 מתערובת של סמים ואלכוהול, מגלם פורסט ויטאקר, שקודם הופיע ב"צבע הכסף". דיאן ורונה מגלמת את צ'אן וסם רייט את החצוצרן דיזי גלספי שניגן לצידו של פארקר. פס הקול מורכב מהקלטות מקוריות של פארקר.

זהו סרטו ה־13 של איסטווד, בן ה־57, כבמאי, והשני שבו אינו מככב בעצמו (הקודם היה "בריזי" ב־1973).

דני ורט

אמא רוסיה

אלה פוגצ'ובה, הנחשבת לזמרת הפופולארית ביותר בתחום המוסיקה הקלה בברה"מ, תגיע לסיבוב הופעות בישראל ב־28 לפברואר. פוגצ'ובה תגיע לארץ מלווה בשבעה נגנים ושמונה רקדנים. היא תקיים שבע הופעות: בהיכל התרבות בתל־אביב, בבנייני האומה בירושלים, באודיטוריום חיפה בהיכל התרבות בבאר־שבע ובבית העם בקרית חיים. עם פוגצ'ובה יגיע לישראל גם צוות הסרטה סובייטי המצלם סרט באורך מלא על הזמרת והמתעד את סיבוב הופעותיה בהודו, יפאן ובישראל.

פוגצ'ובה הוציאה עד כה 41 אלבומים אשר נמכרו ב־100 מיליון עותקים לא רק ברחבי ברה"מ אלא אף באירופה וארה"ב שם זכתה לתקליט זהב על אלבום שנמכר בהצלחה חסרת תקדים.

שיא מכירות ל"קופסה שחורה"

ספרו המשעשע, האירוני, המושמץ של עמוס עוז, "קופסה שחורה", שבר את כל שיאי המכירות בתולדות הספרות העברית. בימים אלה נדפסה ב"עם עובד" המהדורה ה־14 של הספר. במספרים מוחלטים מדובר במכירת 80,000 עותקים. חג לסופר, שבחו"ל מפרגנים לו יותר מאשר בארצו. הסוכנות הספרותית של עוז בלונדון דבורה אוון דיווחה לכותב הראל, סמנכ"ל "עם עובד" על התגובות הבין לשמועות במלאות 20 שנה להופעת "מיכאל שלי".

רשמי מסע

רשמי מסע במזרח הרחוק הקסום, תערוכת צילומים של ישרי הלפרן, ישראלי ששהה בסין־טיבט וצפון תאילנד, תיפתח היום ב"בית אסיה" בתל־אביב. התערוכה פתוחה עד ה־28 בחודש. בתערוכה 30 צילומים של נופים, אתרים ודמויות מתוך מאות שנקלטו במצלמתו של הלפרן (24), ששהה שנה שלמה במקומות מיוחדים ונידחים במזרח הרחוק, מתוכה ארבעה חודשים בסין העממית.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 אזרחות (ז'–ט') כתבה שיגרתית.
08.40 ראשית קריאה: בלי סודות, תולם 1.
09.00 אנגלית (ה').
09.20 חשבון בשוט (ד') – פעולות החשבון (כ).
10.10 אנגלית (ו').
10.30 רגע עם דודלי: לקרוא ולכתוב (כ).
11.00 ערבית מדוברת (ד'–ה') למוץ (א) לעצות.
11.15 אנגלית (ו').
11.30 ארץ מולדת: בראשית המאבק (כ).
12.00 אנגלית (ח').
12.25 תלמוד: שניים אוחזין בטיא 1 (כ).
13.00 גיאוגרפיה כללית (ז'–ט') ערים: דומות ושונות.
13.30 אנגלית (י"א–י"ב).
13.45 צרפתית: העשרה.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מגע־צמיחה־רקבון (4) פעילות הרי מעש, התהוותם, התפרצויותיהם וכיצד חוזים אותך מראש. צמיחה ורקבון לא רק בצמחים אלא גם בתרבויות.
14.35 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה מדובב לגיל הרך.
15.00 קשר משפחתי: משפחת חן משוחחות עם ד"ר חיים עומר. דפנה בת עשר וחצי פוחדת פחד היסטורי מכל טיפול רפואי או בדיקה. ד"ר עומר מלמד אותה ואת בני משפחתה טכניקה מיוחדת בעזרתה ניתן להתגבר על פחדים.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאתיים שניות להרשמה לבחינות בגרות: דפי מידע טלטקסט.
15.55 מיה (פרק 2) "צייר המלך" – מיה מתוודע לחוג משכילים פריסאיים המפגישים אותו עם רעיונות ליברלים. הוא נשבע אמונים למלך דון קרלוס הרביעי, וזוכה במשרת צייר המלך. מיה זוכה להערכה רבה.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 זרבובים – "שעשועי בנות". הבנות מתאהבות בדמות ושמה, ג'ין פלנטר ומנסות להידמות לה. כשכולן נראות כמוה, כל אחת מהן חוזרת לדמות של עצמה.
17.40 הופה היי – הפעם המופע בבית שמש. משתתפים: שלישיית כמו צועני, ספי ריבלין, טליה שפירא, אילנה אביטל, רקדנים מקומיים מבית שמש, ציפי מור וגליה ישי בקטע מתוך "ידיד ההפתעות".
18.15 קסטון – סרט הנפשה (עברי־ערבי).
18.35 פסוקו של מקום: מבט אל באר שבע.
18.30 קיצור החדשות.
18.32 סקירת תכניות.
18.35 ספורט – סקירת אירועי ספורט מן הארץ והעולם.
19.30 חדשות.
20.00 כותרות מבט.
20.02 הצפון והדרום – (פרק שישה עשר): וירג'יליה מצלצלת את קשריה בקונגרס ונעשית אחות. איזבל, אשתו של סנטור האזארד, חותמת עם סוחר מפוקפק על עסקה לקניית מתכת באזל כדי לייצר תותחים ולמכרם ברווח גדול לצבא הצפון. אהובה לשעבר של בנט מגלה את הרומן עם אשטון, וכשהוא מסלקה, היא מגלה לאורי כי לבנט יש עסקים בלתי כשרים.
20.50 נקודת חן – סידרת טיולים בארץ.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 מלך הכיתה – (פרק תשיעי): "עבר לא נקי". מנהל בית הספר דורש מן המורה להיסטוריה לעבור קורס בכלכלה – ולא – יישלל ממנו רישיון ההוראה. בתוך כך עלה נושא המירמה בעבודות ובבחינות (עברי־ערבי).
22.00 זה הזמן.
22.50 בולמן – (פרק רביעי): "שקרים לבנים". בולמן ולוסי מקיגינטי מוזמנים לסקוטלאנד יארד, כדי לחקור את פרשת היעלמו של סוכן סמוי, שעבד על עסקת נשק אירית־סורית (עברי־ערבי).
23.40 פסוקו של יום; חדשות הלילה + מוסף הספורט "חצי פינה".

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק – שידור ישיר.
18.30 "בוא אחריי" (פרק אחרון) קולונל גיינס והשבויים שלו, המדינאים האפריקאים החטופים – בדרכם דרומה, על סיפונה של "הפטריוט" הם הצליחו לחמוק מהמשטרה ומחיל הים, אך אחר עקבותיהם מתנקשים סיד ובנו טום, ללין יש תכניות משלה.
19.00 "אנה קרנינה" – (פרק [illegible]) ורונסקי ואנה מתחבטים בבעיות הריונה של אנה. אנה וקארנין בקהל צופים במירוץ סוסים בו משתתף ורונסקי כרוכב. כאשר מועד סוסו של ורונסקי והרוכב נופל, נכנסת אנה להיסטריה, והתנהגותה חושפת את סודה. קארנין יודע שאשתו היא אהובתו של ורונסקי, והוא מאיים עליה כי תאבד את בנה סרישה ומצווה עליה לחזור לסנט פטרסבורג.
20.00 תקציר משפט דמיאניוק (אם ישמשו עיצומי העובדים בטלוויזיה). החינוכית תשדר את "חיים". הסודות הטמונים במרחבי האוקיינוס נחשפים אט אט בידי מדענים העוסקים במחקר אוקינוגרפי. סרט תיעודי־מדעי זה חושף גישה חדשה להבנת המשאבים הצפונים בים. הסרט זכה בפרסים במילאנו, חרטאי, טורונטו ומלבורן. (ש.ת.)
20.30 אוסף שירים של "יס", משה גזוז, פיל קולינס.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי התרבות (מצויר); 15.30 סופר־ברק (מצויר); 16.00 שבבי הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט "שירות הזרים" עם האחים מרקס; 18.00 ימים מאושרים (סידרה קומית); 18.30 לורך ושירלי (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 מגנום (בלש); 21.00 מוטבול; 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצוירים (ער' 1); 16.20 פנקי ברוסטר אנגלית, (ער' 1); 17.00 עבודות של צעירים באנגלית, (ער' 1); 17.25 אוליבר טוויסט באנגלית, (ער' 1); 18.00 סידרה דוקומנטרית בצרפתית; 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 מגזין ספורט בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 האם מטפלת בך (קומדיה אנגלית); 21.10 ערב החבלים (סידרה אנגלית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – הנדל: קונצ'רטו גרוסו בלה מגור אופוס 6 מס' 11; דמצי: קונצ'רטו מס' 4 ברה מגור לחליל ותז; בטהובן: סונטה מס' 3 בלה מגור, לצ'לו ופסנתר אופוס 69; ברהמס: סימפוניה מס' 1 בדו מינור, אופוס 68.
09.00 קונצרט בוקר (עי"ג תיק) – מהר־ולדאמס: קונצ'רטו גרוסו; אלגר: קונצ'רטו בסי מינור לכנור ותז. אופוס 61; מוצרט: דיברטימנטו מס' 11 ברה מגור ק. 251; פולנק: סונטה לשני פסנתרים; סרסטה: קונצ'רטו מס' 1 בלה מינור לצ'לו ולתז. אופוס 33; ביזה: סימפוניה מס' 1 בדו.
11.57 פינת השיר – משירי רוני סומק.
12.00 מן הסריטיה – קוואנץ: סונטה לשלושה חלילים; (א.שוהם, ב.אבירים, יעל ריינזרזר); ברהמס: רביעייה בלה מגור, לפסנתר וכלי־קשת אופוס 26 (ג. לקס, ת. סאוב, ד. בנימיני, מ. בריגמן).
13.05 בהאזנה נינוחה – ויואלדי: קונצ'רטו בפה מגור לאבוב כלי קשת ותבבלו; מוצרט: סונטה בסול מגור לפסנתר ולכנור ק. 379; שוברט: רביעיית כלי קשת מס' 13 בלה מינור "רביעיית רוזמונדה"; רודריגו: סרנדה קונצרטית לנבל ולתז; הצ'טוריאן: סויטה מתוך "ספארטאקוס".
15.00 הסברה מוסיקלית "חוגה" – אנדרה: הייזה בשיחה עם בני הנדל, תכנית שניה (ש.ח.)
16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו – התזמורת הפילהרמונית הישראלית, זובין מהטה מנצח, יצחק פרלמן כנור; מוצרט: קונצ'רטו לכנור מס' 3; ברוקנר: סימפוניה מס' 8.
18.00 דגש על הביצוע.
19.00 בין תברים – קטעים מתוך: מוסורגסקי: "בוריס גודונוב"; ורדי: "פלסטף"; אופנבאך: "סיפורי הופמן".
20.05 אינטרלוד.
20.30 קפריס עם וריאציות – לקראת השמעת הרפסודיה של רחמנינוב לפי נושא של פגניני; מוצירות: פגניני, ליסט, ברהמס ולוטוסלבסקי.
21.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים – רשות השידור; מנצח: סרג'ו קומיסיונה; סולנית: נטשה טדסון; ברהיים: תהילים, מתוך הסימפוניה ה־3; רחמנינוב: רפסודיה על נושא של פגניני לפסנתר ותזמורת – "אנתולוגיה קטנה לשירה"; והפעם: "משירי ירושלים" עם המשורר יצחק שלו – ברהמס: רביעיית פסנתר בסול מינור. אופוס 25 בתזמור של שנברג.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 [illegible]
08.27 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
13.05 שירים עבריים.
14.06 "בראש צעיר".
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
15.57 משפט דמיאניוק – שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 לכל אדם כוכב הפעם: מאל "דרי".

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "אלף אלף ב"בית".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 שירים ושיעורים.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 רגעי קסם.
17.55 קראתי ספר.
18.11 "שעה [illegible]" – מבזק לענייני חינוך.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
19.35 דין ודברים.
20.05 [illegible]
22.05 קפה ראשון עם שמואל רוזן
00.15 [illegible]

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשמע.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבועים מי יודע.
12.05 אהובה [illegible]
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדש המחודש.
16.05 הצגה יומית.
18.06 מצעד המועדים – הזכורות מזמנים לקראת יום העצמאות.
21.05 קצת אחרת.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באותו מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילנו בוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 מכאן לעכשיו.
13.05 דרך היום.
13.55 40 לאחור – סיפור חיים בתשית.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לחג.
16.05 שירים עבריים.
16.54 באותו מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 ספרא וסייפא – ענייני ספרות צבאית.
18.45 [illegible]
21.30 אוניברסיטה משודרת.
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]
23.55 שיחת הבית – עם יהודה [illegible]
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא הולכים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 [illegible]
21.57 [illegible]

בית ליסין

הקיץ של אביה – גילה אלמגור הערב 8.2 ב־21.00, ד' 10.2 קצרין ב־18.00 וב־21.00 – הצגות ה־200, לא תותר כניסת מאחרים

לורל ולמי־ליגי רבין שרה גרשווין הערב 8.2 ב־21.00 (הקלטה [illegible])

אחד משלנו מחר ג' 9.2 ב־20.30, ד' 10.2 ב־17.00 וב־20.30

אריק לביא – כל החלומות מחר ג' 9.2 בית המורה ב־21.00 (הקלטה טלוויזיה), מוצ"ש 13.2, א' 14.2 בית ליסין ב־20.30 – הצגות ראשונות

המסע – יוסף שילוח בהצגת יחיד מחר ג' 9.2 ב־21.00, מוצ"ש 13.2 בית אלון־גבעתיים ב־20.30 הצגות ראשונות

בעל שימושי מאד ד' 10.2 מתנ"ס דימונה ב־21.00, ה' 11.2 בית ליסין ב־20.30 הצגות ה־150

סטנד אפ קומדי – אתה מצחיק אותה על הבימה עם: שמוליק וילוז'ני, רמי שורון, דבי ונולי ועוד ה' 11.2 ב־22.00

יוקושים ו' 12.2 ב־21.00

קרין אלאל – "פירות אסורים" ו' 12.2 ב־22.00

משהקוסמרס – עדי עציון ויונתן אק – מוסיקה קלאסית לילדים שבת 13.2 ב־11.00

חיות – לילדים שבת 13.2 ב־11.30

[illegible] מוצ"ש 3.2 ב־21.00

פסטיבל של ברוקס – שגעון בחלל כל ערב ב־23.15 ו' ב־14.30 וב־23.30

חניון מרווח צמוד לתיאטרון

ויצמן 34 ליד המוזיאון תל־אביב

טל' הקופה: 257966, 216653

קולנוע

תל־אביב

אסתר: לילה מגביב 9.40, 7.30, 5
אורלי: זיווג משמים 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: שיגעון בחלל 23.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
גורדון: אישה זו שלי היא 9.30, 7.15, 4.30
גת: הקיסר האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: לאן רה פלורס 9.45, 7.15, 11 1.30, 4.30
דיזנגוף 2: תקווה ותהילה 9.45, 7.15, 11 1.30, 4.30
דיזנגוף 3: תל־אביב ברלין 9.45, 7.30, 11, 1.30, 4.30
רקל: חשמל 9.30, 7.15
דרייב־אין: השוטר מלוס אנג'לס 9.30, 7.15 – 24 – סקס
הוד: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): האב ברלת 9.30, 7.30, 4.30
חן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5, 2
חן 2: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.25, 5.00
חן 4: הנסיכה מבבלי הילס 9.50, 7.25, 5, 2, 11
חן 5: מלון הדר המיטות 9.55, 7.30, 5, 11, 2
לב 1: נערת עבודות – 10, 8, 5, 2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.50, 7.30, 2, 5
לב 3: המשפחה 9.45, 2 מגדל הדבורים 7.20, 4.50
לב 4: טמפוס 9.50, 7.30, 5, 2
לימוזר: ללא מוצא 9.30, 7.15
מנורה: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: הבלתי משוחדים 9.15, 7.15, 4.30
סיון (לשעבר אלנבי): חוכמת רחוב 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור לרגל שיפוצים
סמדר: סגור
פריזאות: ילדה גדולה + עורבים 9.30, 7.30
פאר: יופיו של ההמצא 9.30, 7.15
פריז: ווי כלב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
1001 23.30 שקרים של פיקאסו
צפון: מאבן 9.30, 7
שחף: עבבר הבאים 9.30, 7.15, 5
תמוז – רמת־אביב: ילדה גדולה + עורבים 9.40, 7.30
תכלת: אריה 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: זעם של כבוד 9.30, 7.15, 5
הסינמטק התל־אביבי: הקיסרית פיי (1924) 7.00 [illegible] 9.30

ירושלים

אדיסון: שחיתות בגדול 9, 7, 4.30
אורגיל: יום במלכודת 9, 6.45, 4.30
אורדיון 1: זעם של כבוד 9.15, 7, 4.30
אור 2: זיווג משמים 9.15, 7, 4.30
אור 3: מלון הדר המיטות 8.45, 7.15, 6.45, 4.30
אור 4: יופיו של ההמצא 9.00, 6.45, 4.30
אור 5: סיורונים איקיים 8.45, 6.45, 4.30, 23.00 קיץ קטלני
ארגיל: הקיסר האחרון 8.50, 5.00
בית אגרון: 4 אינטי. הבר מכוכב אחר 8.15 סדר ביותר 8 אלגרו נון טרופו 9.30 פריז טקסס
כפיר: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
מיטשל: אריה 9.00, 7.00
סמדר: מלאכים בשמי ברלין 9.15, 7
עדן: אבא גנוב 9.00, 7, 4.30
רון: 4.30 תל־אביב ברלין 9.15, 7.00 החשד
תיאטרון ירושלים: מאבן 9.30, 7

חיפה

אורה: להישה רעמת 9.15, 7, 4.30
אורלי: יום במלכודת 9.00, 6.30
אמפי־תיאטרון: סגור
ארמון: סגור
עצמון 3: ללא מוצא 9.10, 6.45, 4.30
חן: לילה מגביב 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: עבבר הבאים 9.15, 7.00
עצמון 2: שיגעון בחלל 9.15, 7.00, 4.30
פאר: מעקב צמוד 9.15, 6.45, 4.15
קריית־אור: יופיו של ההמצא 9.15, 7.00, 4.30
רון: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב בת 1: החשמל 9.00, 6.30, 4.00
רב בת 2: הקיסר האחרון 8.15, 5.00

קריות חיפה

סביר: הרומן של מרפי 9.15, 7.00
סביון: מעקב צמוד 9.15, 7.00
אורות: ללא מוצא 9.15, 7
בית העם: לאבד הבתולים בסיחואנה 9.15, 7
היובל: אבא גנוב 9.15, 7
פינקי: יום במלכודת 9.15, 7
אשדוד: מעקב צמוד 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: חיזור גורלי 9.30, 7.00
מאוזי: הפורצת מסן פרנציסקו 9.30, 7.30, 4.30
רחל: מלון הדר המיטות 9.30, 7.30, 4.30

באר־שבע

זה: סגור

היכל התרבות: חוכמת רחוב 9.15, 7.00, 4.30 באבא בצרי – לנדר לנדי

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
מלון הראל: 9.30, 7.15 תקוה ותהילה
כוכב: [illegible] 9.30, 7.00

עפולה

מופיתורק: מגדל הדבורים 9.00

חולון ■ בת־ים

ארמון: נקמתו של חייל 9.30, 7.30
ארזים: אבא גנוב 9.30, 7.15
מגדל: מעקב צמוד 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת: הצגת מעבר למינה 9.30, 7.15
לחמי הרוח 4.00
סביר: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רינה: ריקוד מושחת 9.30, 7.15
עצמאות: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: אבא גנוב 9.15, 7.00, 5
חן: יום במלכודת 9.15, 7.00
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
צח זיו: סגור
אורך: המקצוען 2 9.30, 7.30

נהריה ■ עכו

הדר: המכשפות מאיסטוויק 9, 7
רון: סגור
אורדימויות: סגור

חדרה

חדרה: האלמנה השחורה 9.15, 7.00

נתניה

סטודיה: בערות עוברות 9.15, 7, 5
אסתר: חיזור גורלי 9.30, 7
שרון: ללא מוצא 9.15, 7
דוד: לה במבה 9.30, 7.15

קרית אונו

מתנ"ס: 9, 6.30 אני והמשטרה
מתנ"ס: בער הקוקה קולה 9.30, 7.15

פתח־תקוה

שלום: באורין אהבה משוררית 9.30, 7.15
היכל 1: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: עבבר הבאים 9.30, 7.15, 5
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

קרית שמונה

שניר: המכשפות מאיסטוויק 9, 7

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: חיזור גורלי 9.30, 7.15, 4.30
ג.ג. רון 2: שגעון בחלל 9.30, 7.15, 4.30
מגשן: ללא מוצא 9.30, 7.00
ראשון: סגור
בית העם: לאן רה פלורנס 9.15, 7.15
דוד: מאבן 9.30, 7.15
חן: זעקת הגשרים 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מעקב צמוד 9.45, 7.25, 4.30
ארמון: סגור
לילי: יופיו של ההמצא 9.30, 7.15
הדר: חיזור גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב גן 1: ריקוד מושחת 9.30, 7.30, 5
רב גן 2: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: יום במלכודת 9.55, 7.25, 5
רב גן 4: ללא מוצא 9.35, 7.25, 5
שביט: אבא גנוב 9.30, 7.15, 5
סינמטק: אמדיאוס 8